

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ Γ. ΓΕΡΑΣΙΜΑΤΟΣ

Emergency, Crisis and Disaster Manager

Member of International Crisis Management Association

Member of International Association of Professionals in Humanitarian Assistance and Protection

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΔΙΑΣΩΣΗΣ

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΒΑΣΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

για ΕΘΕΛΟΝΤΕΣ ΔΙΑΣΩΣΤΕΣ

και ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΔΙΑΣΩΣΗΣ

ISBN 978-618-83250-6-7

τόμος [ΠΡΩΤΟΣ]

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ Γ. ΓΕΡΑΣΙΜΑΤΟΣ

Emergency, Crisis and Disaster Manager

Member of International Crisis Management Association

Member of International Association of Professionals in Humanitarian Assistance and Protection

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΔΙΑΣΩΣΗΣ

2

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΒΑΣΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
για ΕΘΕΛΟΝΤΕΣ ΔΙΑΣΩΣΤΕΣ
και ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΔΙΑΣΩΣΗΣ

ISBN 978-618-83250-5-0

ISBN 978-618-83250-6-7

τόμος [ΠΡΩΤΟΣ]

*Αφιερωμένο Εξαιρετικά
στους Εθελοντές Διασώστες
των Εθελοντικών Οργανώσεων Πολιτικής Προστασίας
της Ελλάδος*

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ Γ. ΓΕΡΑΣΙΜΑΤΟΣ

Περιεχόμενα

Περιεχόμενα	Σελίδα	6
Λίγα Λόγια	Σελίδα	9
ΟΤΑΝ ΧΤΥΠΑ Η ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ	Σελίδα	12
«Διαβάζοντας» το συμβάν	Σελίδα	15
Η ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΑΝΤΟΣ	Σελίδα	19
Τύπος Συμβάντος	Σελίδα	20
Τόπος Συμβάντος	Σελίδα	21
Χρόνος Εκδήλωσης Συμβάντος	Σελίδα	22
Καιρικές Συνθήκες Συμβάντος	Σελίδα	23
Χαρακτηριστικά Συμβάντος	Σελίδα	24
Κρατικές Υπηρεσίες και Εθελοντικές Οργανώσεις	Σελίδα	25
Ασφάλεια Περιοχής Συμβάντος	Σελίδα	26
Η ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΗΣ ΕΤΟΙΜΟΤΗΤΑΣ	Σελίδα	27
Δυνατότητες Επιχειρησιακής Ετοιμότητας	Σελίδα	28
Πηγές Διαρκούς Πληροφόρησης	Σελίδα	32
Ασφάλεια Επιχείρησης Διάσωσης	Σελίδα	33
Κόστος Επιχείρησης Διάσωσης	Σελίδα	35
Ψυχολογική Υποστήριξη Ομάδας Διάσωσης	Σελίδα	37
Λήξη Επιχείρησης Διάσωσης	Σελίδα	39
Η ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΕΘΕΛΟΝΤΗ ΔΙΑΣΩΣΤΗ	Σελίδα	41
Διαθεσιμότητα Εθελοντή Διασώστη	Σελίδα	42
Καταλληλότητα Εθελοντή Διασώστη	Σελίδα	44
Ατομικός εξοπλισμός Εθελοντή Διασώστη	Σελίδα	46
ΠΩΣ ΔΟΥΛΕΥΕΙ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ;	Σελίδα	47
Αποτυπώνοντας το συμβάν	Σελίδα	48
Ο ΕΘΕΛΟΝΤΗΣ ΚΑΝΕΙ ΤΗΝ ΔΙΑΦΟΡΑ	Σελίδα	53
Η ελάχιστη προσφορά οδηγεί στην μέγιστη σωτηρία	Σελίδα	54

ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΙΑΣΩΣΗΣ

Η επιτρεπόμενη προσβασιμότητα	Σελίδα 57
Στον Διοικητή Συμβάντος αναφέρονται όλοι	Σελίδα 58
Η ασφάλεια προηγείται έναντι όλων	Σελίδα 59
Έκθεση στην επικινδυνότητα	Σελίδα 60
Μέθοδοι μετρίασης των επιχειρησιακών κινδύνων	Σελίδα 62
Ατομική και συλλογική ασφάλεια	Σελίδα 63
1 ^η Οδηγία Ασφάλειας σε επιχείρηση διάσωσης	Σελίδα 64
2 ^η Οδηγία Ασφάλειας σε επιχείρηση διάσωσης	Σελίδα 65
3 ^η Οδηγία Ασφάλειας σε επιχείρηση διάσωσης	Σελίδα 66
4 ^η Οδηγία Ασφάλειας σε επιχείρηση διάσωσης	Σελίδα 67
5 ^η Οδηγία Ασφάλειας σε επιχείρηση διάσωσης	Σελίδα 68
6 ^η Οδηγία Ασφάλειας σε επιχείρηση διάσωσης	Σελίδα 69
7 ^η Οδηγία Ασφάλειας σε επιχείρηση διάσωσης	Σελίδα 70
8 ^η Οδηγία Ασφάλειας σε επιχείρηση διάσωσης	Σελίδα 71
9 ^η Οδηγία Ασφάλειας σε επιχείρηση διάσωσης	Σελίδα 72
10 ^η Οδηγία Ασφάλειας σε επιχείρηση διάσωσης	Σελίδα 73
11 ^η Οδηγία Ασφάλειας σε επιχείρηση διάσωσης	Σελίδα 74
12 ^η Οδηγία Ασφάλειας σε επιχείρηση διάσωσης	Σελίδα 75
	Σελίδα 76

7

ΕΥΘΥΝΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΣΤΕΛΕΧΩΝ

Η ανάδειξη στελεχών της ομάδας διάσωσης	Σελίδα 77
Ο επικεφαλής ως χαρισματικός ηγέτης	Σελίδα 78
Όλοι οι εθελοντές δεν αξίζουν το ίδιο	Σελίδα 79
Από την κανονική ζωή στην επικίνδυνη ζωή	Σελίδα 81
Αναδεικνύοντας τον επικεφαλής ομάδας διάσωσης	Σελίδα 83
Ερωτηματολόγιο αξιολόγησης Εθελοντή Διασώστη	Σελίδα 85
Ο επικεφαλής της ομάδας διάσωσης	Σελίδα 87
Τι δεν κάνει ο επικεφαλής της ομάδας διάσωσης	Σελίδα 89
Τι κάνει ο επικεφαλής της ομάδας διάσωσης	Σελίδα 89
Η ευθύνη της εθελοντικής οργάνωσης διάσωσης	Σελίδα 90
Η εθελοντική οργάνωση διάσωσης ως οικογένεια	Σελίδα 92
Η ελάχιστη εκπαίδευση του Εθελοντή Διασώστη	Σελίδα 96
Αρχικό στάδιο εκπαίδευσης Εθελοντή Διασώστη	Σελίδα 97
Μεσαίο στάδιο εκπαίδευσης Εθελοντή Διασώστη	Σελίδα 98
Ανώτερο στάδιο εκπαίδευσης Εθελοντή Διασώστη	Σελίδα 99
Επάρκεια γνώσεων πριν την εξειδίκευση	Σελίδα 99
Ενιαία εκπαίδευση για όλες τις οργανώσεις διάσωσης	Σελίδα 100
	Σελίδα 101

Εξειδίκευση Εθελοντή Διασώστη	Σελίδα 102
Εκπαίδευση και εκπαιδευτικά προγράμματα	Σελίδα 102

ΕΞΙ ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ

ΓΙΑ ΜΙΑ ΕΠΙΤΥΧΗΜΕΝΗ ΔΙΑΣΩΣΗ

Κατάσταση προϋποθέσεων	Σελίδα 104
Ψυχραιμία	Σελίδα 105
Θάρρος	Σελίδα 106
Γνώση της Κατάστασης	Σελίδα 107
Γνώση της Επιδείνωσης	Σελίδα 109
Γνώσεις Διάσωσης	Σελίδα 111
Κατάλληλος Εξοπλισμός	Σελίδα 113

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Έργα του ιδίου Συγγραφέα	Σελίδα 116
Έκφραση ευχαριστιών	Σελίδα 118
Ιδιαίτερες ευχαριστίες	Σελίδα 120
Βιβλιογραφία – διαδικτυακές πηγές - φωτογραφίες	Σελίδα 121
Πνευματικά Δικαιώματα	Σελίδα 125

Λίγα Λόγια

Όλες οι καταστροφές, οι κρίσεις, τα ατυχήματα μαζικών απωλειών υγείας, εκτός άλλων ζημιών και βλαβών, χαρακτηρίζονται και από θνησιμότητα και νοσηρότητα. Η άμεση επέμβαση των αρμοδίων κρατικών υπηρεσιών και των (όπου απαιτείται) διεθνών οργανισμών παροχής βοήθειας, πολλές φορές δεν είναι η μόνη βοήθεια ή δεν είναι η αρκετή βοήθεια. Χρειάζεται και η κινητοποίηση και επέμβαση των Εθελοντών. Αυτό που σήμερα ονομάζουμε «κοινωνικό κεφάλαιο». Μιλάμε ασφαλώς για τους Εθελοντές Διασώστες του τομέα πολιτικής προστασίας.

Είναι επιτακτική ανάγκη και στην χώρα μας, οι τοπικές κοινωνίες να συγκροτήσουν κοινότητες ανθρώπων με διπλό στόχο. Πρώτον, να έχουν προληπτικό χαρακτήρα με εμπειριστατωμένη τεκμηρίωση και σχεδιασμό και δεύτερον, αποτελεσματική αλληλοβοήθεια και δράση σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης. Ο Εθελοντής Διασώστης ως απαραίτητος και βασικός λειτουργός του συστήματος πολιτικής προστασίας, κάθε τοπικής ή εθνικής κοινωνίας ας γνωρίζει ότι : «η ελάχιστη προσφορά οδηγεί στην μέγιστη σωτηρία». Ο εθελοντισμός έρχεται από τις απαρχές της δημιουργίας των πρώτων οργανωμένων κοινωνιών και εξελίσσεται μέσα από τον χρόνο, τις ανάγκες των ανθρώπων και την πολυπλοκότητα των συστημάτων, σε μια πολύ ισχυρή παγκόσμια δύναμη που επηρεάζει διεθνείς αποφάσεις και μετριάξει τον επερχόμενο κίνδυνο απ' όπου κι αν προέρχεται. Ο εθελοντισμός δεν αποτρέπει την λειτουργία του κράτους και των υπηρεσιών του. Αντίθετα, ολοκληρώνει και αναβαθμίζει στο μέγιστο δυνατό σημείο την παροχή υπηρεσιών.

Ο πολίτης, κάποια στιγμή στην ζωή του αποφασίζει αβίαστα και με ελεύθερη βούλησή του να γίνει Εθελοντής Διασώστης. Δηλαδή, πέραν των τετριμμένων που ο αναγνώστης γνωρίζει, ο πολίτης αποφασίζει να αφήσει την κανονική του ζωή, την βόλεψή του και την ηρεμία του και να διακινδυνεύσει την υγεία του και την ζωή του σε αποστολές που εμπεριέχουν την επικινδυνότητα σε μέγιστο βαθμό. Οι άνθρωποι όμως του περιβάλλοντός του στην οικογένεια, στην εργασία, στα ευχάριστα ενδιαφέροντα, στις

παρέες, θα εξακολουθήσουν να είναι απασχολημένοι με την καθημερινότητά τους. Και ενώ η επερχόμενη καταστροφή θα τους βρει όλους απροετοίμαστους και θα τους αποδιοργανώσει έως μεταβάλλει ολοκληρωτικά, ο Εθελοντής Διασώστης θα είναι ήδη έτοιμος από καιρό. Θα είναι αυτός στον οποίο θα καταφύγουν όλοι για βοήθεια, αυτός που θα διαχειριστεί άμεσα επείγουσες ανάγκες, αυτός που θα συντονίσει και θα κινητοποιήσει δυνάμεις αρωγής.

Ο Εθελοντής Διασώστης θα θέσει την ζωή του σε κίνδυνο στον τόπο της καταστροφής, θα θέσει την υγεία του σε κίνδυνο λόγω επιδημιών και δυσμενών κλιματολογικών συνθηκών, θα θέσει την ψυχική του υγεία σε κίνδυνο λόγω των τραυματικών εμπειριών που θα βιώσει από κοντά. Θα αρρωστήσει, θα τραυματιστεί, θα φοβηθεί, θα ανημετωπίσει πιθανό πρόβλημα διατροφής λόγω έλλειψης ή μόλυνσης τροφίμων, θα θλιβεί στην θέα νεκρών, ακρωτηριασμένων, απανθρακωμένων, θα αγχωθεί από την έλλειψη φαρμάκων και επαρκούς βοήθειας στον τόπο της καταστροφής, Αλλά θα είναι εκεί όρθιος, έτοιμος, ενεργός.

10

Το εγχειρίδιο αυτό, αποτελεί μια πρώτη προσπάθεια στην Ελλάδα, για τις εθελοντικές οργανώσεις πολιτικής προστασίας και επιχειρεί να δώσει σε κάθε ενδιαφερόμενο, εξειδικευμένες γνώσεις σχετικά με τον σωστό, αποτελεσματικό και ασφαλή τρόπο σχεδιασμού μιας επιχείρησης διάσωσης. Αποτελεί ενίσχυση των γνωσιακών ικανοτήτων των Εθελοντών Διασωστών και συμπληρωματικό εκπαιδευτικό υλικό των γενικών και ειδικών σπουδών στον τομέα της αντιμετώπισης καταστροφών. Η ύλη του δεν είναι αυτοπεριοριστική, αλλά οδηγεί τον ενδιαφερόμενο να διευρύνει.

Πάτρα, 30 Ιανουαρίου 2019

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ Γ. ΓΕΡΑΣΙΜΑΤΟΣ

Emergency, Crisis and Disaster Manager

Member of International Crisis Management Association

Member of International Association of Professionals in Humanitarian Assistance and Protection

Επικοινωνία : anastgerasimatos@yahoo.com

“Όταν χτυπά η
καταστροφή, . . .

όταν χτυπά η καταστροφή

Στο διάβα της γεωλογικής και της ανθρώπινης ιστορίας οι φυσικές καταστροφές αποτέλεσαν μέρος αυτών και της εξέλιξης της ζωής και άφησαν τα σημάδια τους πάνω στον πλανήτη και στις κοινωνίες των ανθρώπων. Οι σχετικά πρόσφατες στην ανθρώπινη ιστορία ανθρωπογενείς καταστροφές, προϊόν της τεχνολογικής προόδου και ανάπτυξης, τείνουν να παρουσιάζουν ραγδαία αύξηση μεγάλης κλίμακας, κυρίως στα μεγάλα αστικά και βιομηχανικά κέντρα. Τις τελευταίες δεκαετίες όμως έχουν αυξηθεί και οι νέου τύπου καταστροφές, οι λεγόμενες NaTech disasters, όπου μια φυσική καταστροφή (natural disaster) μπορεί να προκαλέσει μια τεχνολογική καταστροφή (technology disaster), φαινόμενο ντόμινο.

12

Όλες οι καταστροφές, οι κρίσεις, τα ατυχήματα μαζικών απωλειών υγείας, εκτός άλλων ζημιών και βλαβών, χαρακτηρίζονται και από θνησιμότητα και νοσηρότητα. Η άμεση επέμβαση των αρμοδίων κρατικών υπηρεσιών και των (όπου απαιτείται) διεθνών οργανισμών παροχής βοήθειας, πολλές φορές δεν είναι η μόνη βοήθεια ή δεν είναι η αρκετή βοήθεια. Χρειάζεται και η κινητοποίηση και επέμβαση των Εθελοντών. Αυτό που σήμερα ονομάζουμε «κοινωνικό κεφάλαιο». Μιλάμε ασφαλώς για τους Εθελοντές πολιτικής προστασίας.

Στις κοινωνίες σήμερα, εθνικές, περιφερειακές, τοπικές, υπάρχουν και λειτουργούν εθελοντικές οργανώσεις διάσωσης που στόχο έχουν την πρόσθετη παροχή βοήθειας στους πληγέντες. Ένα στοιχείο που χαρακτηρίζει αυτές τις οργανώσεις είναι η άμεση ανταπόκρισή τους κυρίως στις τοπικές

καταστροφές και συμβάντα με πολλαπλά οφέλη για τους πληγέντες και τις κρατικές υπηρεσίες διάσωσης.

Οι εθελοντικές οργανώσεις διάσωσης δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα με την μορφή μη κυβερνητικών οργανώσεων ή ασπικής μη κερδοσκοπικής εταιρείας. Σχεδόν στο σύνολό τους, δεν διαθέτουν ούτε υπαλλήλους, ούτε ειδικές υπηρεσίες 24ωρης λειτουργίας. Όμως, όταν χτυπά η καταστροφή πρέπει να είναι ήδη έτοιμες σε οργάνωση, εκπαίδευση, πόρους, σχεδιασμό, συνεργασίες. Στοιχεία που καθορίζουν την αποτελεσματικότητα της επέμβασης. Το συμβάν, όποιας μορφής κι αν είναι δεν γνωρίζει τόπο, χρόνο, χρώμα, γλώσσα, αριθμό θυμάτων, μέγεθος ζημιών, χρόνο διαχείρισης.

Δεν είναι καθόλου αμελητέες οι περιπτώσεις εκείνες των εθελοντικών οργανώσεων διάσωσης στην Ελλάδα, όπου στην εκδήλωση ενός μεγάλου συμβάντος που απαιτεί να κινητοποιηθούν ισχυρές δυνάμεις για την αντιμετώπισή του, αυτές καθιλώνονται, αναμένοντας να στελεχωθούν από Εθελοντές, να εξευρεθούν χρηματοδότες και χορηγοί για να παράσχουν χρήματα, εξοπλισμό, μέσα μετακίνησης, να διεκπεραιωθούν τα απαραίτητα έγγραφα και οι άδειες. Αλλά και στον τόπο του συμβάντος, νέα προβλήματα παρουσιάζονται, που έχουν να κάνουν με τον συντονισμό της ομάδας διάσωσης, την συνεργασία με άλλες οργανώσεις, υπηρεσίες και οργανισμούς, την αδυναμία διαχείρισης του συμβάντος λόγω ελλείψεων, την αποδοχή ενιαίας ηγεσίας, την τήρηση βασικών οδηγιών, μέτρων ασφαλείας, την παραμονή στην πληγείσα περιοχή λόγω στέρησης των πόρων, κ.α.

Ο λόγος της κινητοποίησης οποιασδήποτε εθελοντικής οργάνωσης διάσωσης δεν είναι άλλος από το να είναι αποτελεσματική στον τόπο του συμβάντος. Γι' αυτό έχει δημιουργηθεί μια πολύ απλή και χρηστική μέθοδος που αναδεικνύει την πραγματική εικόνα του συμβάντος, της επιχειρησιακής ετοιμότητας και της ετοιμότητας του Εθελοντή Διασώστη. Η μέθοδος αυτή προϋποθέτει να υπάρχει στην εθελοντική οργάνωση διάσωσης, σταθερή δομή σε όλα της τα

επίπεδα και να διαθέτει οργάνωση, ικανή ηγεσία, σχέδιο ανάπτυξης, εξωστρέφεια, σχέδιο βιωσιμότητας, ευελιξία, κ.α.

Ο ανταγωνισμός, ακόμη και στον χώρο των μη κυβερνητικών οργανώσεων είναι μεγάλος. Όπως μας διδάσκει η ιστορία από αρχαιοτάτων έως σήμερα χρόνων, δεν επικρατεί ο πιο δυνατός ή πιο έξυπνος. Επικρατεί αυτός που καταφέρνει έγκαιρα να προσαρμοστεί στις νέες απαιτήσεις. Ακόμα και μια εθελοντική οργάνωση διάσωσης πρέπει διαρκώς να αναδιαρθρώνεται για να παραμένει ενεργή και αποτελεσματική.

Η μέθοδος που ακολουθεί και αναλύεται διεξοδικά από τον συγγραφέα, είναι μια πρακτική που εφαρμόζεται διεθνώς, δεκαετίες πριν από σήμερα, από πολλές αξιόπιστες εθελοντικές οργανώσεις διάσωσης, εθνικής ή διεθνούς εμβέλειας, με εντυπωσιακά αποτελέσματα, προς όφελος των πληγέντων, των συνεργασιών στο πεδίο του συμβάντος, των Εθελοντών που λαμβάνουν μέρος.

14

Το εγχειρίδιο αυτό, αποτελεί μια πρώτη προσπάθεια στην Ελλάδα, για τις εθελοντικές οργανώσεις πολιτικής προστασίας και επιχειρεί να δώσει σε κάθε ενδιαφερόμενο, εξειδικευμένες γνώσεις σχετικά με τον σωστό, αποτελεσματικό και ασφαλή τρόπο σχεδιασμού μιας επιχείρησης διάσωσης. Αποτελεί ενίσχυση των γνωσιακών ικανοτήτων των Εθελοντών Διασωστών και συμπληρωματικό εκπαιδευτικό υλικό των γενικών και ειδικών σπουδών στον τομέα της αντιμετώπισης καταστροφών. Η ύλη του δεν είναι αυτοπεριοριστική όσον αφορά τις κατηγορίες, αλλά οδηγεί τον ενδιαφερόμενο να διευρύνει.

Όταν χτυπά η καταστροφή, ο χρόνος ενεργοποίησης του μηχανισμού ανταπόκρισης είναι κρίσιμος. Η προετοιμασία της εθελοντικής οργάνωσης διάσωσης, ελαχιστοποιεί την σπατάλη χρόνου για ενέργειες που – εκείνη την χρονική στιγμή – δεν φέρουν κανένα αποτέλεσμα. Επιπλέον, ενισχύει το αίσθημα ασφάλειας των Εθελοντών Διασωστών που θα λάβουν μέρος στην επιχείρηση διάσωσης και των οικογενειών τους, με αποτέλεσμα την απρόσκοπτη αφοσίωσή τους στο ανθρωπιστικό καθήκον.

«διαβάζοντας» το συμβάν

Ο πίνακας των απλών αλλά στοχευμένων ερωτήσεων που ακολουθεί στο κεφάλαιο «η εικόνα της κατάστασης του συμβάντος» έχει έναν σκοπό : να απαλείψει τις πολυάριθμες εκείνες πιθανότητες ή ακόμη και κατηγορίες πιθανοτήτων, ώστε να οδηγήσει τον υπεύθυνο σχεδιασμού της επιχείρησης διάσωσης με όσο το δυνατόν περισσότερη ακρίβεια στον προσδιορισμό του αποτελέσματος, που δεν είναι άλλος, από το τι επιχείρηση διάσωσης οργανώνει. Η μέθοδος αυτή των ερωτήσεων, περιορίζει το πεδίο ασάφειας και γενικεύσεων και οδηγεί στον δρόμο του να γνωρίζει ο επικεφαλής και ο κάθε συμμετέχων, που και πως, τότε και με ποιον, θα υλοποιηθεί η επιχείρηση διάσωσης.

15

Οι στιγμές που μεσολαβούν από την είδηση του συμβάντος έως την τεκμηριωμένη λήψη απόφασης για ανάληψη δράσης (επέμβαση διάσωσης) είναι χρόνος δίχως γνώση. Δηλαδή, χρόνος άκρως επικίνδυνος για κινητοποίηση Εθελοντών και επέμβαση διάσωσης. Είναι σαν να ξεκινήσει κάποιος ένα ταξίδι δίχως να ξέρει που κατευθύνεται, έχοντας μαζί του πολλούς συνεπιβάτες που και αυτοί με την σειρά τους δεν γνωρίζουν που κατευθύνονται. Δεν μπορεί κανένας να αναγνωρίσει τον προορισμό εάν εξ αρχής ο προορισμός δεν έχει προσδιοριστεί με σαφήνεια. Και δεν μπορεί κανένας να γνωρίζει εάν έχει φτάσει στον προορισμό του εάν δεν έχει προσδιορίσει που σκόπευε να πάει.

Ακριβώς έτσι είναι και η περίπτωση της κινητοποίησης μιας εθελοντικής οργάνωσης διάσωσης για επέμβαση σε μια

κατάσταση εκτάκτου ανάγκης. Όλοι θέλουν να κινητοποιηθούν, να επέμβουν, να βοηθήσουν. Αλλά η παρουσία τους στον τόπο του συμβάντος, είτε πρόκειται για καταστροφή είτε για μεγάλο ατύχημα, δεν πρέπει να δυσχεραίνει τις διαδικασίες διάσωσης που βρίσκονται σε εξέλιξη λόγω ελλείψεων απεναντίας να διευκολύνει και να αποβεί σωτήρια για τους πληγέντες.

Το σύστημα αυτό των απλών και στοχευμένων ερωτήσεων, αναγκάζει τον υπεύθυνό της εθελοντικής οργάνωσης διάσωσης που σχεδιάζει την επιχείρηση, να προσδιορίσει το αποτέλεσμα αυτού που θέλει να πετύχει, το οποίο σχεδόν ταυτίζεται με το αποτέλεσμα που επιθυμούν οι πληγέντες. Την διάσωσή τους.

Περιγράφοντας το π έχει συμβεί με όσο το δυνατόν περισσότερες και ακριβείς λεπτομέρειες, μπορεί να αναγνωριστεί πολύ εύκολα η κατάσταση του συμβάντος από κάθε Εθελοντή της ομάδας διάσωσης, δίχως να καταβάλλεται ιδιαίτερη προσπάθεια. Η σαφήνεια των πληροφοριών που θα συλλεχθούν από τις ερωτήσεις αυτές, πρωτίστως έχουν να κάνουν με την ασφάλεια των Εθελοντών Διασωστών που θα συμμετέχουν στην επιχείρηση και έπειτα με την υψηλού επιπέδου αποτελεσματική αντιμετώπιση του συμβάντος.

16

Ποιος όμως αναλαμβάνει την ευθύνη να κινητοποιήσει μια ομάδα Εθελοντών, δίχως να έχει συγκεντρώσει όλα τα στοιχεία που απαιτούνται, ώστε να εξασφαλίσει την ασφάλεια των Εθελοντών που κινητοποιεί;

Δυστυχώς, συμβαίνει.

Ποιος κινητοποιεί επιχειρησιακούς Εθελοντές έχοντας ελλιπή ή και καθόλου γνώση για το μεγαλύτερο μέρος των πληροφοριών που απαιτούνται, ώστε να έχει αποτέλεσμα η κινητοποίηση, οι κόπτοι, οι θυσίες των Εθελοντών και των οικογενειών τους, τα έξοδα και οι χρηματοδοτήσεις που θα ζητηθούν;

Δυστυχώς, συμβαίνει.

Μόνον όταν απαντηθούν όλα τα ερωτήματα στο κεφάλαιο που ακολουθεί «η εικόνα της κατάστασης του συμβάντος», μπορεί ο επικεφαλής ή ο υπεύθυνος ή το διοικητικό συμβούλιο να λάβουν ορθή απόφαση κινητοποίησης εθελοντών ή μη, επέμβασης της ομάδας διάσωσης ή μη, προσαρμογής στις συνθήκες του συμβάντος ή αλλαγή προτεραιοτήτων και δράσεων, κλπ.

Μια μεγάλη αλήθεια είναι ότι οι εθελοντικές οργανώσεις πολιτικής προστασίας έχουν εκ φύσεως πολύ περιορισμένους πόρους, κυρίως οικονομικούς, αλλά και πολύ περιορισμένη εκπαίδευση. Κάθε κινητοποίηση κοστίζει. Κάθε επέμβαση κοστίζει πολύ περισσότερο. Η συλλογή και η αξιολόγηση δεδομένων και πληροφοριών σχετικά με το συμβάν, εξοικονομεί πολλά προς όφελος του συνολικού κόστους, είτε κινητοποιηθεί είτε δεν κινητοποιηθεί η εθελοντική οργάνωση διάσωσης.

Τα δεδομένα και οι πληροφορίες που λαμβάνονται με την μέθοδο των ερωτήσεων που ακολουθεί, καταγράφονται, ταξινομούνται, αξιολογούνται και οδηγούν στην λήψη απόφασης. Είναι σημαντικό, ο υπεύθυνος σχεδιασμού της επιχείρησης διάσωσης να γνωρίζει ότι όσο χρόνο λαμβάνει δεδομένα και πληροφορίες τόσο αυτά μεταβάλλονται. Διότι ένα ατύχημα ή μια καταστροφή ή ένα συμβάν μαζικών απωλειών υγείας εξελίσσεται και θα εξακολουθήσει να εξελίσσεται. Γι' αυτό και η διαδικασία αυτή πρέπει να χαρακτηρίζεται από διαρκή ανατροφοδότηση δεδομένων και πληροφοριών και διαμορφωτική ή ενδιάμεση αξιολόγηση. Πρόκειται για συστηματική αξιολόγηση κατά την διάρκεια συμβάντος σε εξέλιξη που αποτυπώνει την πρόοδο των εργασιών στο συμβάν και την εξέλιξή του, με σκοπό την βελτίωση της κατάστασης της εικόνας του συμβάντος και της καλύτερης οργάνωσης της ομάδας διάσωσης που θα επιχειρήσει.

Τα δεδομένα και οι πληροφορίες που θα συλλεχθούν από την αρχική ή διαγνωστική αξιολόγηση, πρέπει να αποτυπωθούν στον πίνακα αναλυτικά και με σαφήνεια και να παρουσιαστούν σε όλα τα μέλη της ομάδας διάσωσης που θα επιχειρήσουν, να εκφραστούν απόψεις, να λυθούν απορίες, να ανατεθούν ρόλοι και αρμοδιότητες, να οριστούν ομάδες, να χρεωθούν εξοπλισμοί και να καλλιεργηθεί η ενότητα και το ομαδικό πνεύμα εργασίας.

Τα δεδομένα και οι πληροφορίες που θα εξακολουθήσουν να έρχονται από αξιόπιστες πηγές σε πραγματικό χρόνο πριν την άφιξη της ομάδας διάσωσης στον τόπο του συμβάντος, λόγω χάρη αύξηση του αριθμού των τραυματιών ή νέα εστία πυρκαγιάς ή βύθιση του σκάφους, κ.α. πρέπει να αποτυπώνονται στο γενικό πλάνο που ο επικεφαλής της επιχείρησης διάσωσης έχει μαζί του κατά την διάρκεια της μετάβασης στον τόπο του συμβάντος.

Με την άφιξη και την στρατοπέδευση της ομάδας διάσωσης στον τόπο του συμβάντος, ο επικεφαλής, έπειτα από την ενημέρωση που λαμβάνει από τον διοικητή συμβάντος, προχωρά στην τελική ή συνολική αξιολόγηση της κατάστασης του συμβάντος, ενημερώνει όλα τα μέλη της ομάδας του και τους δίνει την εντολή να επεμβούν στην επιχείρηση, σύμφωνα με τον σχεδιασμό του.

Η μέθοδος αυτή των στοχευμένων ερωτήσεων που θα αναπτυχθεί στο κεφάλαιο «η εικόνα της κατάστασης του συμβάντος» αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της διαδικασίας της προετοιμασίας επιχείρησης διάσωσης και μπορεί με τον ίδιο αποτελεσματικό τρόπο να εφαρμοστεί και για την αποτύπωση της «εικόνας της κατάστασης της επιχειρησιακής ετοιμότητας» και της «εικόνας της κατάστασης του Εθελοντή Διασώστη» όπως αναλυτικά ο αναγνώστης θα μελετήσει πιο κάτω.

η εικόνα της κατάστασης του συμβάντος

Τύπος Συμβάντος	
είναι είδος καταστροφής;	σεισμός, πυρκαγιά, πλημμύρα, έκρηξη, ...
είναι είδος ατυχήματος;	οδικό, σιδηροδρομικό, ναυάγιο, εργατικό, βιομηχανικό, ...
είναι εξαφάνιση ατόμου;	παιδί, ενήλικας, ηλικιωμένος, άτομο με άνοια, Α.μ.Ε.Α., ...
είναι είδος τρομοκρατικής ενέργειας;	πυροβολισμοί, βομβιστική επίθεση, διασπορά αερίου, ομηρία, ...

Τύπος Συμβάντος

Διευκρινίζει εάν πρόκειται για καταστροφή, για ατύχημα, για τρομοκρατική ενέργεια, για εξαφάνιση προσώπου ή συνδυασμό συμβάντων. Οι επιμέρους κατηγορίες είναι πολλές. Το στοιχείο αυτό θα καθορίσει, το πλήθος του προσωπικού και τις ειδικότητες που θα επέμβουν, το είδος του εξοπλισμού και των μέσων που θα απαιτηθούν, τα αναμενόμενα στάδια της επιδείνωσης (εξέλιξης) του συμβάντος, τον χρόνο διαχείρισης (αντιμετώπιση και αποκατάσταση). Επίσης, καθορίζει τον όγκο και το είδος της εμπλοκής κρατικών υπηρεσιών, πιθανόν διεθνών ανθρωπιστικών οργανισμών ή οργανισμών ασφάλειας, εθελοντικών οργανώσεων πολιτικής προστασίας, το είδος των συνεργατών και του εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού που θα ζητηθεί η βοήθειά τους, οικονομικών πόρων, κ.α. Επιπλέον, το στοιχείο αυτό πληροφορεί τους λειτουργούς που θα επέμβουν στην επιχείρηση διάσωσης, για τους κινδύνους στους οποίους θα εκτεθούν, προερχόμενοι από την φύση του συμβάντος και τις δυσκολίες που θα αντιμετωπίσουν κατά την διάρκεια της επιχείρησης διάσωσης.

20

Τόπος Συμβάντος	
ποια χώρα επλήγη από το συμβάν;	η χώρα μου, γειτονική χώρα με εύκολη πρόσβαση, γειτονική χώρα με εχθρικό περιβάλλον, μακρινή χώρα, ...
ποιος είναι ο τόπος του συμβάντος;	περιβάλλον αστικό, ορεινό, θαλάσσιο, παραποτάμιο, ελώδες, οδική αρτηρία, τούνελ, σπήλαιο, υποδομές ζωτικής σημασίας, ...
ποιος ο τρόπος πρόσβασης στον τόπο του συμβάντος;	οδικώς, ακτοπλοϊκώς, εναέριος, συνδυασμός μεταφορικών μέσων, ...

Τόπος Συμβάντος

21

Διευκρινίζει εάν πρόκειται για συμβάν εντός της επικράτειας της έδρας της ομάδας διάσωσης ή σε άλλη χώρα πληροφορώντας παράλληλα για σχέσεις καλής γειτονίας ή μη και περιβάλλον (κοινωνικό, πολιτικό, οικονομικό). Διευκρινίζει εάν πρόκειται για περιβάλλον αστικό, ορεινό, θαλάσσιο, παραποτάμιο, οδική αρτηρία, σπήλαιο, κ.α., εάν πρόκειται για εγκαταστάσεις ζωτικής σημασίας, όπως είναι η ενέργεια, η ύδρευση, οι τηλεπικοινωνίες, τα αεροδρόμια, τα υπουργεία, κ.α. ή εάν πρόκειται για συνδυασμό στοιχείων περιβάλλοντος και υποδομών. Πολύ σημαντική πληροφορία δίδεται από το στοιχείο της προσβασιμότητας στην χώρα ή / και στον τόπο του συμβάντος. Επιπλέον το στοιχείο αυτό καθορίζει τον τόπο και το τοπίο στο οποίο θα αναπτυχθούν οι διασωστικές δυνάμεις, τον τρόπο πρόσβασης και τα μέσα μεταφοράς ενώ επιτρέπει μια πρώτη εκτίμηση του κόστους που θα απαιτηθεί για την μετακίνηση και άφιξη στον τόπο του συμβάντος.

Χρόνος Εκδήλωσης Συμβάντος	
ποια η εποχή του χρόνου;	καλοκαίρι, χειμώνας, άνοιξη, φθινόπωρο
ποια η ημερομηνία και η ώρα;	αρχή ή τέλος της εβδομάδος, πρωινή ή βραδινή ώρα, ώρα αλλαγής βάρδιας, ...
είναι εργάσιμη μέρα, είναι αργία, είναι Σαββατοκύριακο;	τοπική ή εθνική αργία, αργίες Χριστουγέννων, καλοκαιρινές διακοπές σχολείων, ...
ποιος ο χρόνος διαδρομής έως την άφιξη στον τόπο του συμβάντος;	λίγα λεπτά, ώρες, ημέρες, ...

Χρόνος Εκδήλωσης Συμβάντος

Σημαντικό στοιχείο η ακριβής γνώση του χρόνου εκδήλωσης του συμβάντος, όπου σε συνδυασμό με τον τύπο και τον τόπο, μας πληροφορεί για τις πιθανές απώλειες, τις δυσκολίες στην αντιμετώπιση, την επάρκεια της ετοιμότητας και το επίπεδο ανταπόκρισης του κρατικού μηχανισμού, τις πιθανές δυσχέρειες στην διαχείριση των πληγέντων. Επιπλέον, το στοιχείο αυτό μας προϊδεάζει για την δυνατότητα αντίδρασης ή μη των πληγέντων (π.χ. ισχυρός σεισμός μετά τα μεσάνυχτα). Η γνώση του χρόνου που απαιτείται για την άφιξη της ομάδας διάσωσης στον τόπο του συμβάντος, καθορίζει και τις προμήθειες της ομάδας για το ταξίδι (π.χ. πόσιμο νερό, ξηρά τροφή, επάρκεια καυσίμων, χρήματα, κ.α.).

Καιρικές Συνθήκες Συμβάντος	
ποιες οι καιρικές συνθήκες στον τόπο του συμβάντος αυτή τη στιγμή;	βροχή, κρύο, παγετός, ζέστη, καύσωνας, ...
ποιες οι καιρικές συνθήκες κατά την διαδρομή έως τον τόπο του συμβάντος;	βροχή, κρύο, παγετός, ζέστη, καύσωνας, εναλλαγή καιρικών συνθηκών, ...
αναμένεται βελτίωση ή επιδείνωση των καιρικών συνθηκών;	έπεται από πόσο χρόνο, ...

Καιρικές Συνθήκες Συμβάντος

Πληροφορεί σχετικά με τις καιρικές συνθήκες εργασίας των μελών της ομάδας διάσωσης στην ύπαιθρο, το είδος της ένδυσης εργασίας που θα απαιτηθεί, τους κινδύνους λόγω καιρικών συνθηκών στους οποίους είναι εκτεθειμένοι οι πληγέντες για την λήψη πρόσθετων μέτρων ασφάλειας και τον εξοπλισμό διοικητικής μέριμνας για τις αντίστοιχες καιρικές συνθήκες που πρέπει να έχει μαζί της η ομάδα διάσωσης. Είναι πολύ σημαντικό, για το στοιχείο αυτό να υπάρχει διαρκής ανατροφοδότηση (ακόμη και καθ' οδόν για τον τόπο του συμβάντος) ώστε να γνωρίζουν τα μέλη της ομάδας διάσωσης εάν βελτιώνονται ή επιδεινώνονται οι επικρατούσες καιρικές συνθήκες.

23

Χαρακτηριστικά Συμβάντος	
υπάρχουν κίνδυνοι στον τόπο του συμβάντος;	μετασεισμοί, κατολισθήσεις, καταρρεύσεις κτηρίων, υψηλή τάση, θαλάσσια ρεύματα, κύματα, θυελλώδεις άνεμοι, ...
υπάρχουν άλλοι πιθανοί κίνδυνοι που πρέπει να προσεχθούν;	κίνηση οχημάτων ή σκαφών, διερχόμενοι πολίτες, κοπάδια, άγρια ζώα, λεηλασίες, ...
υπάρχουν νεκροί, τραυματίες, αγνοούμενοι;	παιδιά, ενήλικες, ηλικιωμένοι, εργαζόμενοι, διερχόμενοι, μαθητές σχολείου, πολλοί, λίγοι, απροσδιόριστο, ...
υπάρχουν ειδικές τυπικές διαδικασίες για την παροχή βοήθειας;	ειδική άδεια πρόσβασης σε διαβαθμισμένους χώρους, ...

Χαρακτηριστικά Συμβάντος

24

Πληροφορεί για τους υπάρχοντες αλλά και τους αναμενόμενους κινδύνους στον τόπο και στην ευρύτερη περιοχή του συμβάντος, είτε προέρχονται από το ίδιο το συμβάν, (π.χ. καταρρεύσεις κτηρίων, μετασεισμοί, τσουνάμι), είτε προέρχονται από το τοπίο (π.χ. αυξημένη κυκλοφορία οχημάτων, πολυάριθμοι θεατές σε γήπεδο), είτε προέρχονται από τις επικρατούσες καιρικές συνθήκες (π.χ. καύσωνας), ώστε να ληφθούν τα κατάλληλα προληπτικά μέτρα ασφάλειας. Πληροφορεί για τον ενδεικτικό αριθμό νεκρών, τραυματιών, αγνοουμένων, σημαντικό στοιχείο που θα καθορίσει την αριθμητική εκτίμηση του πλήθους αυτών, στην εξέλιξη της επιχείρησης διάσωσης. Επιπλέον, το στοιχείο αυτό πληροφορεί εάν απαιτούνται ειδικές διαδικασίες πρόσβασης και παροχής βοήθειας ή εάν απαγορεύεται παντελώς η πρόσβαση σε μη εξουσιοδοτημένα άτομα και ομάδες.

Κρατικές Υπηρεσίες & Εθελοντές Οργανώσεις	
ποιες κρατικές υπηρεσίες έχουν επιληφθεί ή θα επιληφθούν;	Ε.Κ.Α.Β., Πυροσβεστική Υπηρεσία, Ελληνική Αστυνομία, Ειδικοί Πολιτικής Προστασίας, ...
ποιοι διεθνείς οργανισμοί έχουν κινητοποιηθεί ή θα κινητοποιηθούν;	Διεθνής Ερυθρός Σταυρός, Ευρωπαϊκή Ένωση, ...
ποιες εθελοντικές ομάδες έχουν επιληφθεί ή θα επιληφθούν;	Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός, εθελοντικές οργανώσεις πολιτικής προστασίας, ...
ποιας κατηγορίας ειδικών επαγγελματιών θα ζητηθεί η συνδρομή;	πολιτικοί μηχανικοί, δύτες, ιδιοκτήτες αλιευτικών και σκαφών αναψυχής, ...

Κρατικές Υπηρεσίες & Εθελοντικές Οργανώσεις

25

Πληροφορεί για την παρουσία και το πλήθος των αρμοδίων κρατικών υπηρεσιών που έχουν σπεύσει ή σπεύδουν στον τόπο του συμβάντος & των εθελοντικών οργανώσεων πολιτικής προστασίας. Γνωστοποιεί ποιος έχει το γενικό πρόσταγμα στην επιχείρηση διάσωσης. Ποιος είναι ο επικεφαλής και που θα αναφέρεται η Ομάδα Διάσωσης. Το στοιχείο αυτό διευκολύνει την άμεση επικοινωνία και παροχή διαρκούς και αξιόπιστης πληροφόρησης από τον τόπο του συμβάντος. Σε συνδυασμό με όλα τα προηγούμενα στοιχεία επιτρέπει την εκτίμηση για πιθανή κινητοποίηση διεθνών οργανισμών βοήθειας και πιθανολογεί την κατηγορία των κοινωνικών ομάδων και των επαγγελματιών πολιτών της τοπικής κοινωνίας, των οποίων μπορεί να ζητηθεί η συνδρομή.

Ασφάλεια Περιοχής Συμβάντος	
υπάρχει κοινωνική αναταραχή;	συγκρούσεις με κυβερνητικές δυνάμεις,
επικρατεί ή έχει επιβληθεί στρατιωτικό καθεστώς;	έλεγχος της περιοχής, ειδικές άδειες, ...
συμβαίνουν λεηλασίες, βανδαλισμοί;	περιπολίες αστυνομικών δυνάμεων, έλεγχος, ...
υπάρχει κίνδυνος μόλυνσης από χημικά ή άλλες τοξικές ουσίες;	ανακοινώσεις επιστημόνων, έκδοση κυβερνητικής οδηγίας, ...
υπάρχει έξαρση επιδημιών, ασθένειες μεταδοτικές;	ειδικοί εμβολιασμοί, πρόσθετα μέτρα ατομικής προστασίας, αποκλεισμός ατόμων από την επιχείρηση, ...

Ασφάλεια Περιοχής Συμβάντος

26

Σημαντικό στοιχείο που πληροφορεί για τους υπάρχοντες κινδύνους στον τόπο και στην ευρύτερη περιοχή του συμβάντος, είτε προέρχονται από το κοινωνικό καθεστώς (π.χ. οικονομική κατάρρευση, κοινωνικές ταραχές, εμφύλιος), είτε από το γεωγραφικό καθεστώς κινδύνου (π.χ. συρράξεις), είτε από το υγειονομολογικό και επιδημιολογικό καθεστώς της ευρύτερης περιοχής του συμβάντος (π.χ. επιδημίες, μεταδοτικές ασθένειες). Το στοιχείο αυτό επιτρέπει την λήψη προληπτικών μέτρων για τα μέλη της Ομάδας Διάσωσης, ίσως των αποκλεισμό μελών από την σχεδιαζόμενη επιχείρηση, την αυξημένη φροντίδα σε ατομικά μέτρα προστασίας, την έκδοση αυστηρών οδηγιών, την συνδρομή δυνάμεων προστασίας στον τόπο του συμβάντος.

η εικόνα της κατάστασης της Επιχειρησιακής Ετοιμότητας

Δυνατότητες Επιχειρησιακής Ετοιμότητας

ποια η εκτιμώμενη διάρκεια της επιχείρησης διάσωσης;	ώρες, ημέρες, εβδομάδες, μήνα, πολλούς μήνες, ...
τι προσωπικό χρειάζομαι και πόσο (κατ' εκτίμηση) για την επιχείρηση;	ειδικότητες, εξειδικεύσεις, προσωπικό ανάληψης δράσης, προσωπικό εφεδρείας, συνολική δύναμη, ...
θα διατεθεί έμμισθο προσωπικό; θα διατεθεί εθελοντικό προσωπικό; θα αναζητηθούν πολίτες ως αρωγοί;	πόσο έμμισθο προσωπικό, με τι ειδικότητες; πόσο εθελοντικό προσωπικό, με τι ειδικότητες; πόσοι πολίτες και με τι καθεστώς συνεργασίας;
ποιο το επίπεδο εκπαίδευσης, ποια η εμπειρία και ποια η εξειδίκευση του προσωπικού που θα συμμετάσχει στην επιχείρηση;	ιατροί, τεχνικοί και παραϊατρικοί διασώστες, πληρώματα ασθενοφόρων, ψυχολόγοι, ναυαγοσώστες, δύτες, διοικητικής μέριμνας προσωπικό, τεχνικών εργασιών προσωπικό, ...
τι δύναμη πρώτης αποστολής έχω διαθέσιμη και σε πόσο χρόνο;	συμπεριλαμβανομένων των ατόμων που κινητοποιούνται προς άμεση αναχώρηση, των ατόμων που ενεργοποιούν την κινητοποίηση, ...
τι δύναμη εφεδρείας έχω διαθέσιμη και σε πόσο χρόνο;	συμπεριλαμβανομένων των ατόμων που θα αναχωρήσουν σε δεύτερο ή / και σε τρίτο χρόνο, των ατόμων που ενεργοποιούν την κινητοποίηση, ...
πόσος χρόνος παραμονής των Εθελοντών θα καθοριστεί στην επιχείρηση;	αλλαγές σε Εθελοντές ανά εβδομάδα, ανά 15 ημέρες, ...

ποια η διαδικασία αλλαγής βάρδιας ή υπηρεσίας των Εθελοντών και με ποια μέσα;	υπηρεσιακά οχήματα, τοπική συγκοινωνία, οχήματα κρατικά, άλλα μέσα μεταφοράς, ...
ποια η οργάνωση της ηγεσίας;	πως είναι η ιεραρχία, ποιος δίνει εντολές, πως κατευθύνονται οι εντολές, ποιος τίθεται επικεφαλής της πρώτης αποστολής διάσωσης, ποιος τίθεται επικεφαλής στα «μετόπισθεν», ποιος τίθεται επικεφαλής στην δεύτερη αποστολή, ...
ποια η διοικητική οργάνωση της επιχειρησιακής ομάδας διάσωσης;	ποιος τίθεται επικεφαλής, ποιοι ορίζονται βοηθοί, πως δίδονται οι εντολές, ποιοι εκτελούν συνεργασίες με τρίτους, ...
που αναφέρεται η επιχειρησιακή ομάδα διάσωσης στον τόπο του συμβάντος;	εντάσσεται στον κρατικό σχεδιασμό, λειτουργεί αυτόνομα, ενημερώνει κρατικό λειτουργό, συνεργάζεται με άλλη εθελοντική οργάνωση, ...
ποιες οι ενέργειες σε περίπτωση ασθένειας ή τραυματισμού Εθελοντή κατά την επιχείρηση;	που διακομίζεται, ποια διαδικασία ακολουθείται, ποιος πληρώνει, ποιος ενημερώνει την οικογένειά του, ...
ποιες οι ενέργειες απομάκρυνσης και επιστροφής στην οικία του από τον τόπο του συμβάντος, τραυματία ή ασθενή ή νεκρού Εθελοντή;	διαδικασίες που απαιτούνται, εγκρίσεις, μέσα μεταφοράς, ταξιδιωτικά έγγραφα, συνοδός, κόστη, ...
τι μέσα επικοινωνίας διαθέτω για την διοίκηση και την δράση της επιχειρησιακής ομάδας διάσωσης (αναλυτικά);	ασυρμάτους, κινητά τηλέφωνα, τηλεβόες, ταχυδρόμους, φορητούς υπολογιστές, δορυφορικό internet, σημειωματάρια, στυλό, ...

π εξοπλισμό διαθέτω για την δράση της επιχειρησιακής ομάδας διάσωσης (αναλυτικά);	οχήματα, μοτοσυκλέτες, ποδήλατα, ταχύπλοα σκάφη, ειδικά ραντάρ, τεχνικό διασωστικό εξοπλισμό, φαρμακεία, φορεία, υγειονομικό εξοπλισμό, αναλώσιμα, ...
π εξοπλισμό διαθέτω για την διοικητική μέριμνα (αναλυτικά);	σκηνές, πτυσσόμενα γραφεία, καρέκλες, κρεβάτια, στρώματα, κλινοσκεπάσματα, μαγειρικά σκεύη, ξηρά τροφή, εμφιαλωμένο νερό, ειδικές άδειες, έγγραφα, φορπιστές, κάμερες, φορητούς υπολογιστές, μπαταρίες, αναλώσιμα, χρήματα, ...

Δυνατότητες Επιχειρησιακής Ετοιμότητας

30

Ένα σύνολο πληροφοριών καθοριστικής σημασίας για την δυναμική και την δράση της εθελοντικής ομάδας διάσωσης. Πληροφορίες που θωρακίζουν την εσωτερική λειτουργία από την στιγμή της λήψης απόφασης για την άμεση κινητοποίηση έως την στιγμή της λήψης απόφασης για την λήξη της επιχείρησης διάσωσης. Η εξασφάλιση της άμεσης κινητοποίησης, της επάρκειας σε προσωπικό, της επάρκειας σε οικονομικούς πόρους, τεχνικό εξοπλισμό, μέσα επικοινωνίας, αναλώσιμα, μέσα μετακίνησης, η εξασφάλιση των απαραίτητων αδειών και εγγράφων, των διευκολύνσεων και συνεργασιών με τρίτους, η εξασφάλιση της συνέχειας της ηγεσίας, της πύρσης της ιεραρχίας, της διοικητικής μέριμνας, η εξασφάλιση της διαχείρισης ασθενών ή τραυματιών εκ των μελών, του χρόνου παραμονής, των αλλαγών, των συνθηκών διαβίωσης και ασφάλειας, είναι παράγοντες

κρίσιμης και καθοριστικής σημασίας για την επιτυχία της επιχειρησιακής δράσης της εθελοντικής ομάδας διάσωσης, εκ των προτέρων σχεδιασμένοι και δεόντως οριστικοποιημένοι. Όταν χτυπά η καταστροφή, όλα πρέπει να είναι τακτοποιημένα και καταγεγραμμένα και να λειτουργούν οι εσωτερικές διαδικασίες αυτόματα, όπως το καθηκοντολόγιο ή το μνημόνιο ενεργειών. Όλο το προσωπικό, είτε πρόκειται για έμμισθο, είτε για εθελοντικό, πρέπει να είναι ενήμερο, εκπαιδευμένο, να επιμορφώνεται, να αξιολογείται συνεχώς, να έχει συμμετάσχει σε εσωτερικές ασκήσεις κινητοποίησης και να διατηρεί μια ορθολογική επαφή με την οργάνωση, την ομάδα του, τον εξοπλισμό του και το αντικείμενο της ειδικότητάς του. Αυτό, θα έχει σαν αποτέλεσμα την μείωση του χρόνου ανταπόκρισης που είναι ζωικής σημασίας για τους πληγέντες και την αποτελεσματική του επέμβαση. Αλλά και οι Εθελοντές Διασώστες που θα λάβουν μέρος, οι οικογένειές τους, οι φίλοι τους και οι εργοδότες τους, θα νοιώθουν μεγαλύτερη ασφάλεια έχοντας γνώση σημαντικών στοιχείων, όπως, πόσο θα διαρκέσει η αποστολή τους, πόσες ώρες θα εργάζονται την ημέρα, που και πόσο θα αναπαύονται, ποιος και πόσοι θα καθορίζουν τις βάρδιες, θα μεριμνούν για την ασφάλειά τους, τις διαδικασίες επιστροφής, την ψυχολογική υποστήριξή τους, την ιατροφαρμακευτική τους περίθαλψη σε περίπτωση τραυματισμού ή ασθένειας, κ.α.

Πηγές Διαρκούς Πληροφόρησης	
ποιες οι αξιόπιστες πηγές πληροφόρησης για το συμβάν;	τηλεόραση, ραδιόφωνο, διαδίκτυο, κινητό τηλέφωνο, τηλεφωνική επικοινωνία με κρατικές υπηρεσίες, επιζώντες, ασύρματος, πλησιέστερο περιφερειακό τμήμα, αυτόπτες μάρτυρες, ...
ποιες οι αξιόπιστες πηγές πληροφόρησης της εξέλιξης του συμβάντος κατά την διάρκεια της διαδρομής;	τηλεόραση, ραδιόφωνο, κινητό τηλέφωνο, διαδίκτυο, τηλεφωνική επικοινωνία με κρατικές υπηρεσίες, διαδίκτυο, ασύρματος, πλησιέστερο περιφερειακό τμήμα, αυτόπτες μάρτυρες, επιζώντες, ...

Πηγές Διαρκούς Πληροφόρησης

32

Η βάση της αρχικής και διαρκούς ενημέρωσης για το αιφνίδιο γεγονός πρέπει να αποτελείται μόνον από αξιόπιστες πηγές πληροφόρησης. Η διαρκής αξιολόγηση των δεδομένων και πληροφοριών που φθάνουν κάθε στιγμή και ει δυνατόν η διασταύρωσή τους, είναι καθήκον του επικεφαλής, ώστε να μην σπαταλάτε χρόνος άσκοπα και να μην υπερπιμάται ή υποπιμάται η υπάρχουσα κατάσταση, που με την σειρά τους θα κινητοποιήσουν ή αποδεσμεύσουν δυνάμεις και πόρους, εις βάρος των πληγέντων και των μελών της ομάδας διάσωσης. Από δύο τουλάχιστον διαφορετικές πηγές πρέπει να αντλείται η πληροφόρηση.

Ασφάλεια Επιχείρησης Διάσωσης

είναι ασφαλισμένο το προσωπικό που συμμετέχει στην επιχείρηση διάσωσης για ασθένεια, τραυματισμό, θάνατο;	κρατικός ασφαλιστικός φορέας, ιδιωτική ασφαλιστική εταιρεία, ειδικό ομαδικό ασφαλιστήριο συμβόλαιο, καλύψεις, λήξη συμβολαίου, ...
είναι ασφαλισμένα όλα τα οχήματα και κάθε μέσο μετακίνησης που θα χρησιμοποιηθεί;	ιδιωτική ασφαλιστική εταιρεία, καλύψεις, λήξη συμβολαίων, ...
είναι ασφαλισμένο το προσωπικό που συμμετέχει σε επιχείρηση διάσωσης για αστική ευθύνη;	ιδιωτική ασφαλιστική εταιρεία, καλύψεις, λήξη συμβολαίου, ...
είναι εξασφαλισμένη η ίση μεταχείριση, η ιδιωτικότητα και η διαφορετικότητα των μελών της ομάδας διάσωσης;	προστατεύεται η αξιοπρέπεια, η προσωπικότητα και τα προσωπικά δεδομένα; τηρείται το απόρρητο της επικοινωνίας και της αλληλογραφίας; ...
είναι εμβολιασμένα τα μέλη της ομάδας διάσωσης;	προληπτική αγωγή για μεταδοτικά νοσήματα, επιδημίες, ...

33

Ασφάλεια Επιχείρησης Διάσωσης

«Ρώσικη Ρουλέτα» είναι η αποστολή προσωπικού σε επιχειρήσεις διάσωσης, αντιμετώπισης καταστροφών, παροχής υγειονομικών υπηρεσιών μεγάλης κλίμακας ή επιχειρήσεις ανθρωπιστικού χαρακτήρα υψηλού ρίσκου γενικότερα, για την υγεία και την ζωή των μελών της ομάδας διάσωσης, εφόσον ο κίνδυνος είναι υπαρκτός καθ' όλη την διάρκεια της επιχείρησης και πολλές φορές εξελισσόμενος. Είναι βασική υποχρέωση κάθε εθελοντικής διασωστικής οργάνωσης ή ομάδας η ασφαλιστική κάλυψη και φροντίδα των Εθελοντών της, ιδιαίτερα σε επιχειρήσεις υψηλού κινδύνου, εντός και

εκτός της χώρας της έδρας της οργάνωσης. Αν και η ασφάλιση των Εθελοντών για περιπτώσεις ασθένειας ή ατυχήματος αναφέρεται σε σχετική νομοθεσία, εν τούτοις η εφαρμογή της είναι σχεδόν μηδενική. Εάν η εθελοντική διασσωστική οργάνωση δεν ασφαλίζει τους Εθελοντές της κατά την διάρκεια των επιχειρήσεων, οφείλει να τους γνωστοποιεί εγγράφως ότι, λαμβάνουν μέρος στην επιχείρηση διάσωσης χωρίς ασφαλιστική κάλυψη και με προσωπική τους ευθύνη. Επιπλέον, η ηγεσία και όλα τα μέλη της εθελοντικής οργάνωσης οφείλουν να τηρούν και να σέβονται τον Κώδικα Δεοντολογίας που έχουν καταρτίσει και να διασφαλίζουν την ίση μεταχείριση μεταξύ των μελών της ομάδας και την προστασία της διαφορετικότητας και ιδιωτικότητας των μελών. Δράσεις προληπτικού χαρακτήρα για την υγεία των μελών της ομάδας διάσωσης, π.χ. εμβολιασμοί, ιατρικές εξετάσεις, κλπ, είναι επιβεβλημένες, ιδιαίτερα για αποστολές εξωτερικού, σύμφωνα και με την ισχύουσα νομοθεσία.

Κόστος Επιχείρησης Διάσωσης	
υπάρχει επάρκεια ιδίων πόρων;	κάλυψη στο 100% ή πόσο τοις % της επιχείρησης διάσωσης, ...
υπάρχει η δυνατότητα χρηματοδότησης από κρατικούς πόρους;	κάλυψη στο 100% ή πόσο τοις % της επιχείρησης διάσωσης, τι έγγραφα και παραστατικά απαιτούνται, ποιος εγκρίνει, σε πόσο χρόνο θα εκταμιευθεί το ποσό, ...
υπάρχει η δυνατότητα αναζήτησης χρηματοδότη συμπληρωματικά;	κάλυψη έως ποιου ποσού, τι έγγραφα και παραστατικά απαιτούνται, ποιος εγκρίνει, σε πόσο χρόνο θα εκταμιευθεί το ποσό, ...
υπάρχει η δυνατότητα οικονομικής υποστήριξης από τους συμμετέχοντες;	κάλυψη έως ποιου ποσού, τι θα περιλαμβάνει η ίδια συμμετοχή, εξασφαλίσεις, ...

35

Κόστος Επιχείρησης Διάσωσης

Οι εθελοντικές οργανώσεις πολιτικής προστασίας δεν διαθέτουν ταμειακά αποθέματα ώστε να είναι σε θέση να καλύπτουν κάθε επιχειρησιακή τους δράση, πολύ δε περισσότερο όταν μιλάμε για καταστάσεις εκτάκτου ανάγκης μεγάλης κλίμακας, όπου οι δυνάμεις που απαιτούνται, τα μέσα και οι χρόνοι, ως μεγέθη είναι μεγάλα. Η εκ των προτέρων εξασφάλιση και επαρκούς χρηματοδότησή τους για εκείνες τις περιπτώσεις κινητοποίησης και επέμβασης σε αιφνίδιο γεγονός μεγάλης κλίμακας, μπορεί να γίνει είτε με απ' ευθείας κρατική συνεργασία μέσω συγκεκριμένων και νόμιμων διαδικασιών, είτε με απ' ευθείας συνεργασία με την τοπική αυτοδιοίκηση α' και β' βαθμού, είτε με συνεργασία με επιχειρηματίες της ευρύτερης περιοχής της έδρας της οργάνωσης, είτε μέσω συνεργασιών με άλλη παρόμοια

εύρωστη εθελοντική οργάνωση πολιτικής προστασίας, είτε συνδυαστικά αυτών, είτε μέσω προγραμμάτων της ευρωπαϊκής ένωσης. Η οικονομική επάρκεια καθορίζει όχι μόνον την ποιότητα και την ποσότητα της παρεχόμενης βοήθειας προς τους πληγέντες, αλλά και την αμεσότητα της κινητοποίησης της ομάδας διάσωσης. Και ενώ η εξεύρεση ενός μηχανήματος ή ενός ειδικού εργαλείου διάσωσης μπορεί να είναι μια σχετικά εύκολη υπόθεση την ώρα που χτυπά η καταστροφή, η εξεύρεση οικονομικών πόρων για την μετακίνηση μιας ολόκληρης ομάδας, συνήθως είναι αδύνατο να επιτευχθεί σε σύντομο χρόνο. Ως εκ τούτου επαρκές ταμειακό απόθεμα για την κινητοποίηση της ομάδας διάσωσης στην έκτακτη ανάγκη πρέπει να είναι μέλημα και στόχος της ηγεσίας της εθελοντικής οργάνωσης. Θεωρείται ανπεπαγγελματικό και ανπδεοντολογικό την ώρα της καταστροφής, την ώρα της κινητοποίησης, να καλείται είτε ο έμμισθος υπάλληλος είτε ο εθελοντής να πληρώσει ο ίδιος ή η οικογένειά του, για την μετακίνησή του, τον εξοπλισμό του, την διατροφή του, την βοήθεια που θα προσφέρει στους πληγέντες με κίνδυνο της ζωής του. Οι πρακτικές αυτές παραπέμπουν σε αδύναμη ηγεσία και πρόχειρη οργάνωση και θέτουν σε άμεσο κίνδυνο την ζωή και την προσφορά των Εθελοντών.

Ψυχολογική Υποστήριξη Ομάδας Διάσωσης	
είναι το προσωπικό σε αρίστη ψυχολογική κατάσταση;	υπάρχει ένταση /διαφορές μεταξύ των μελών, πενθεί κάποιος, βιώνεται αρρώστια ή χωρισμός ή κατάσχεση περιουσίας από κάποιο μέλος, ...
ποιοι γνωρίζουμε ή πιθανολογείται ότι είναι οι τραυματίες;	νέοι, παιδιά, ηλικιωμένοι, μαθητές σχολείου, εργάτες, ...
πόσοι γνωρίζουμε ή πιθανολογείται ότι είναι οι τραυματίες;	1, 2, 3, δεκάδες, πολλοί, ...
είναι κάποιοι από τους τραυματίες / αγνοούμενους / θανόντες, προσωπικά γνωστοί με κάποια από τα μέλη της ομάδας διάσωσης;	ναι / όχι, κατάλληλη αντιμετώπιση και υποστήριξη στα μέλη της ομάδας διάσωσης, ...
πόσο χρόνο αγνοείται ο αγνοούμενος;	ώρες, ημέρες, εβδομάδες, ...
έχει προβλεφθεί ψυχολογική υποστήριξη των μελών της ομάδας διάσωσης;	ναι / όχι, κατάλληλη αντιμετώπιση και υποστήριξη στα μέλη της ομάδας διάσωσης, ...
έχει προβλεφθεί ψυχολογική υποστήριξη των θυμάτων και των συγγενών των θυμάτων;	ναι / όχι, κατάλληλη αντιμετώπιση και υποστήριξη στα θύματα και στους συγγενείς, ...

37

Ψυχολογική Υποστήριξη Ομάδας Διάσωσης

Όταν σχεδιάζεται η κινητοποίηση της ομάδας διάσωσης, ευθύς εξ αρχής πρέπει να λαμβάνεται υπ' όψιν τόσο η ψυχολογική προετοιμασία των Εθελοντών Διασωστών

όσο και η ψυχολογική υποστήριξη κατά την διάρκεια της επιχείρησης και μετά την λήξη της. Η αναγκαία αυτή παράμετρος αποτελεί την ελάχιστη ένδειξη μέριμνας για το ηθικό και συναισθηματικό φορτίο που φέρει σε κάθε επιχείρηση, κάθε εμπλεκόμενος της εθελοντικής οργάνωσης διάσωσης. Η ψυχολογική προετοιμασία και υποστήριξη αφορά όλους. Ναι μεν η εμπλοκή στο έργο της διάσωσης προσφέρει ηθική ικανοποίηση στον Εθελοντή Διασώστη μέσα από την ανιδιοτελή προσφορά βοήθειας στους πληγέντες, παράλληλα όμως του προκαλεί στρεσογόνα συναισθήματα και σκέψεις. Η ηγεσία της εθελοντικής οργάνωσης διάσωσης πρέπει να κατανοεί ότι οι Εθελοντές Διασώστες στο πεδίο των καταστροφών, καλούνται να δρουν και να παίρνουν άμεσες αποφάσεις υπό πίεση χρόνου, συνθηκών και καταστάσεων, καθορίζοντας προτεραιότητες σχετικά με την παροχή βοήθειας στους πληγέντες, πολλές φορές χωρίς επαρκή ή ακριβή στοιχεία και ενδείξεις. Η σωστή και ολοκληρωμένη εκπαίδευση των Εθελοντών Διασωστών, μεγιστοποιεί το αίσθημα ελέγχου του εύρους των αναγκών και των απαιτήσεων στον τόπο της καταστροφής, βοηθά τους Εθελοντές Διασώστες να παραμένουν ψύχραιμοι, να αξιολογούν σωστά την κατάσταση, να αποφεύγουν τα αδιέξοδα, να αναπτύσσουν πρωτοβουλίες, να έχουν δυνατή αυτοπεποίθηση και να ισχυροποιούν την ανθεκτικότητά τους.

Λήξη Επιχείρησης Διάσωσης

τακτοποιήθηκε ο εξοπλισμός και τα μέσα που χρησιμοποιήθηκαν;	έλεγχος εξοπλισμού για τυχόν φθορές, συμπλήρωση σχετικών εντύπων, τακτοποίηση εξοπλισμού στην αποθήκη υλικού, υποβολή αναφορών για αντικατάσταση, ενημέρωση βιβλίου αποθήκης, ...
επέστρεψαν όλα τα μέλη της Ομάδας Διάσωσης στην κανονικότητα;	επιστροφή όλων των μελών της αποστολής στις οικογένειές τους, επιστροφή στις εργασίες τους, αντιμετώπιση τυχόν προβλημάτων από εργοδότες, ...
δημιουργείται πλήρης αναφορά και ιστορικό της επιχείρησης ψηφιακά και εγγράφως;	αρχειοθέτηση, υποβολή σε κρατική υπηρεσία, δημοσιοποίηση, υλικό εκπαίδευσης, ιστορικό επιχειρήσεων, ...
γίνεται αποτίμηση της επιχείρησης και ενημέρωση με / σε όλη την ομάδα διάσωσης;	καταγραφή απόψεων, παρατηρήσεων, διόρθωση σχεδιασμού και αποφάσεων, συναισθηματική εκτόνωση, ...
ενημερώθηκε το μητρώο κάθε Εθελοντή για την συμμετοχή;	αναλυτική ενημέρωση ατομικής καρτέλας Εθελοντή, ...

39

Λήξη Επιχείρησης Διάσωσης

Η εντολή του επικεφαλής της ομάδας διάσωσης για την λήξη της επιχείρησης, σηματοδοτεί την αρχή του τέλους της επιχείρησης διάσωσης. Η καταγραφή όλου του ανθρώπινου δυναμικού, η αποχώρηση από την περιοχή του συμβάντος, η επιστροφή στην έδρα, η καταγραφή - συνήρηση και τακτοποίηση του υλικού του εξοπλισμού

και των μέσων που χρησιμοποιήθηκαν, η με αριθμό πρωτοκόλλου καταχώρηση του ημερολογίου της αποστολής, η ενημέρωση του μητρώου μελών για κάθε Εθελοντή Διασώστη που έλαβε μέρος, η κατάθεση αιτημάτων ή παρατηρήσεων, η κατάθεση αναφοράς των γεγονότων από τον επικεφαλής της επιχείρησης, η ανοικτή συζήτηση με όλα τα μέλη της ομάδας για τεχνικά και ειδικά θέματα της επιχείρησης, η επιστροφή όλων των Εθελοντών Διασωστών στην κανονικότητα, (οικογένεια, εργασία, κ.α.) αποτελούν τα στάδια έως την οριστική λήξη της επιχείρησης διάσωσης. Σημαντικό στοιχείο αποτελεί η καταγραφή, αρχειοθέτηση και κοινοποίηση όπου ενδείκνυται, του ιστορικού της επιχείρησης διάσωσης, ως καταγεγραμμένη ιστορία της εθελοντικής οργάνωσης διάσωσης, αποτελώντας πολύτιμο υλικό εκπαίδευσης, αφορμή υιοθέτησης αλλαγών ή διορθωτικών κινήσεων και χρυσή ευκαιρία συναισθηματικής εκτόνωσης.

η εικόνα της κατάστασης του Εθελοντή Διασώστη

Διαθεσιμότητα Εθελοντή Διασώστη	
είμαι κάτω ή άνω των 18;	έγγραφη έγκριση γονέων, έγγραφη υπεύθυνη δήλωση, εφαρμογή εσωτερικού κανονισμού, ...
είμαι φοιτητής ή σπουδαστής;	εξεταστική περίοδος, όριο απουσιών, υποχρεωτικά εργαστήρια, χρόνος απουσίας, ...
είμαι δημόσιος υπάλληλος, εργαζόμενος στον ιδιωτικό τομέα ή ελεύθερος επαγγελματίας;	έγκριση αδειάς, είδος αδειάς, περικοπή μισθού, ανηκανοστάτης, χρόνος αποδέσμευσης, χρόνος απουσίας, ...
είμαι άνεργος ή συνταξιούχος;	οικογενειακό περιβάλλον, χρόνος απουσίας, ...
είμαι ελεύθερος, έχω οικογένεια (μικρά παιδιά);	οικογενειακές υποχρεώσεις, οικονομικά οικογένειας, χρόνος απουσίας, ...
είμαι άρρωστος, έχω πένθος, έχω οικονομικά ή οικογενειακά προβλήματα;	φαρμακευτική αγωγή, διαχείριση πένθους, διαχείριση προβλημάτων, ...

42

Διαθεσιμότητα Εθελοντή Διασώστη

Ο επιχειρησιακός Εθελοντής Διασώστης φροντίζει ώστε ανά τακτά χρονικά διαστήματα, να ανανεώνει την ατομική κατάσταση διαθεσιμότητάς του, που τηρείται στην εθελοντική οργάνωση διάσωσης. Συνήθως το σταθερό χρονικό διάστημα που τηρείται αμετάβλητη μια τέτοια κατάσταση είναι δύο ή τριών μηνών. Είναι σπουδαίας σημασίας η ακρίβεια των δεδομένων αυτών, διότι επιτυγχάνεται από την ηγεσία της οργάνωσης, ταχεία κινητοποίηση, αποφυγή άσκοπων ενεργειών, επικοινωνιών, εξόδων, κ.α. Τοποθετώντας τον εαυτό του κάθε Εθελοντής Διασώστης σε μια από τις κατηγορίες

που αναφέρονται, εύκολα μπορεί να κάνει τον προγραμματισμό του και ανάλογα να δηλώσει. Σε κάθε αιφνίδιο γεγονός υποχρεούται να το γνωστοποιήσει άμεσα και να ζητήσει να εξαιρεθεί για τον χρόνο που εκπιά ότι θα χρειαστεί να αποκατασταθεί η κανονικότητα, όπως λόγου χάρη περιπτώσεις ασθένειας, τραυματισμού, πένθους, μετάθεσης, εγκυμοσύνης, εξεταστικής, κ.α. Η δήλωση διαθεσιμότητας από πλευράς του Εθελοντή Διασώστη, αυτόματα σημαίνει και την ανάληψη ευθύνης για άμεση κινητοποίηση και συμμετοχή σε επιχείρηση διάσωσης για χρονικό διάστημα που από κοινού έχει οριστεί, λόγου χάρη για μια εβδομάδα ή για 15νήμερο, κ.ο.κ. Η διαθεσιμότητα του Εθελοντή Διασώστη είναι αποκλειστική ευθύνη του ιδίου.

Καταλληλότητα Εθελοντή Διασώστη

έχω την εκπαίδευση που απαιτεί η επιχείρηση, διαθέτω ειδικές γνώσεις και ικανότητες;	βασική εκπαίδευση, ιδιαίτερες γνώσεις, πιστοποιήσεις, ικανότητες, ...
διαθέτω σχετική εμπειρία ή είναι η πρώτη μου φορά σε επιχείρηση;	εμπειρία σε συμβάντα καταστροφών, ανάληψη ηγετικού ρόλου, ανάληψη υπευθυνοτήτων, ...
είμαι εμβολιασμένος επαρκώς και ασφαλισμένος σε δημόσιο ασφαλιστικό φορέα;	πρόγραμμα εμβολιασμού, ασφάλιση ή προστατευόμενος μέλος, ...
είμαι ψυχοσωματικά υγιής;	εξάρτηση από τσιγάρο, αλκοόλ, κατάθλιψη, εσωστρεφής, αδύναμος, ...
είμαι κοινωνικός και προσαρμοστικός ως προσωπικότητα;	ευχέρεια επικοινωνίας, ελεύθερη έκφραση συναισθημάτων, αποδοχή διαφορετικότητας, ικανότητες διοίκησης, δεκτικός σε συμβουλές, συνεργασίες, ...
έχω ταυτότητα και διαβατήριο σε ισχύ;	νέου τύπου δελτίο ταυτότητας, απαγόρευση εξόδου από την χώρα,

44

Καταλληλότητα Εθελοντή Διασώστη

Ο επιχειρησιακός Εθελοντής Διασώστης φροντίζει ώστε να είναι χρήσιμος στην εθελοντική οργάνωση διάσωσης στην οποία δραστηριοποιείται. Αυτό επιτυγχάνεται μέσω της βασικής εκπαίδευσης, της συμμετοχής σε δράσεις, των εξειδικεύσεων και πιστοποιήσεων, της ανάληψης υπευθυνοτήτων, της διαρκούς επιμόρφωσης και ενασχόλησης με το αντικείμενο που έχει επιλέξει. Η απόκτηση εμπειρίας στο πεδίο των καταστροφικών

συμβάντων, μεγιστοποιεί τις τεχνικές, διοικητικές και ηγετικές ικανότητες του Εθελοντή Διασώστη. Οι υποχρεώσεις που έχει κάθε Έλληνας πολίτης είναι και υποχρεώσεις κάθε Εθελοντή Διασώστη, λόγου χάρη, πλήρες εμβολιαστικό πρόγραμμα, ασφάλιση σε δημόσιο ασφαλιστικό φορέα, πιστοποιητικά ταυτοπροσωπίας, κ.α. Άριστη ψυχοσωματική υγεία και προσωπικότητα που χαρακτηρίζεται από ήθος, συνέπεια, ειλικρίνεια, αριστεία, αισιοδοξία, θετική προσέγγιση, αυτοπειθαρχία και αυτοπεποίθηση, ευελιξία, χιούμορ, υπομονή και προσήλωση στον στόχο, κ.α. αποτελούν δυνατά εφόδια καταλληλότητας και πρώτης διαθεσιμότητας. Η καταλληλότητα του Εθελοντή Διασώστη είναι αποκλειστική ευθύνη του ιδίου.

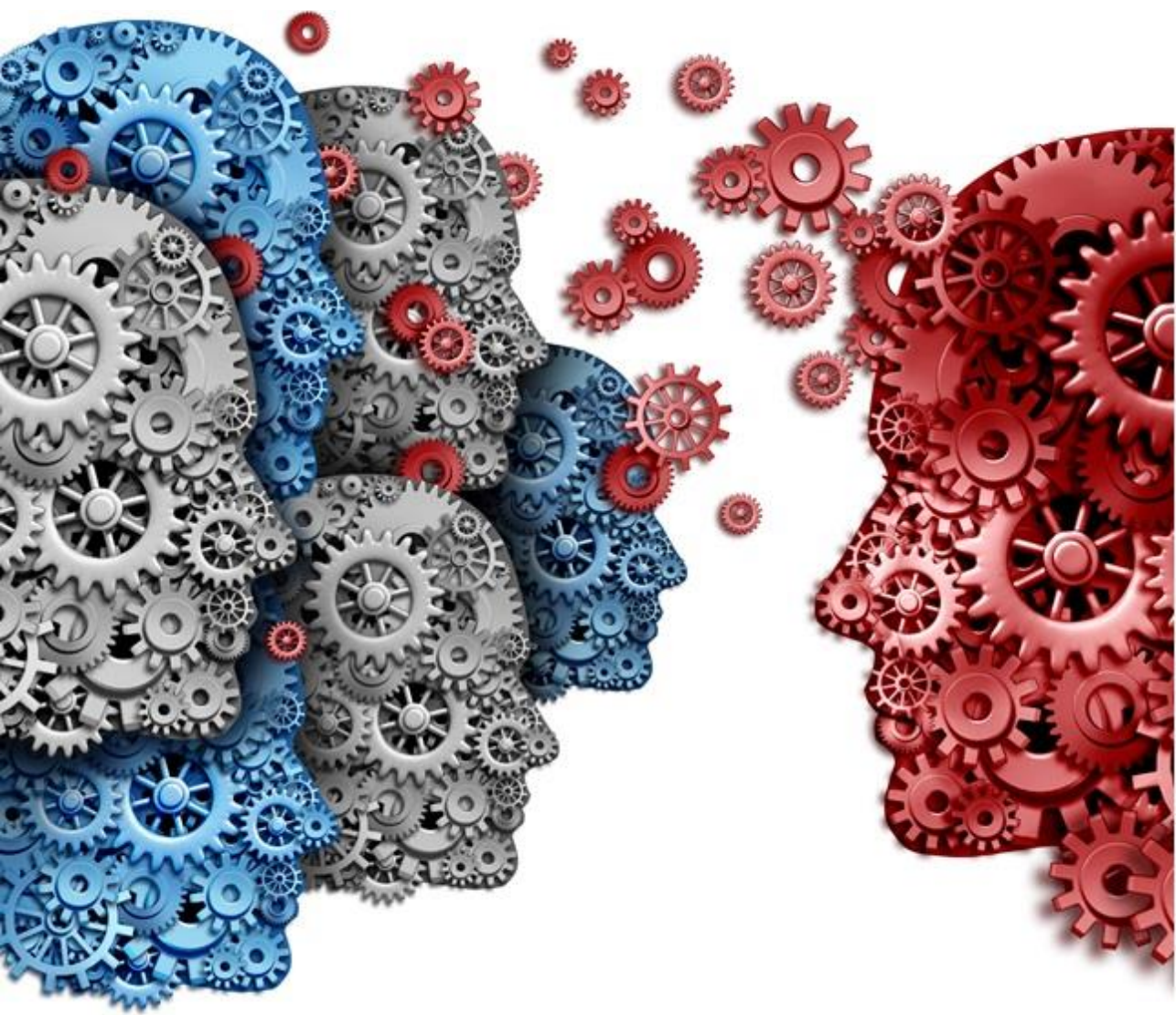
Ατομικός Εξοπλισμός Εθελοντή Διασώστη	
έχω επιχειρησιακή στολή;	καθαρή, σιδερωμένη, υποδήματα διάσωσης, ισοθερμικά ρούχα, ...
έχω ασύρματο;	νόμιμος, δηλωμένος, με κωδικό, εφεδρική μπαταρία, φορπιστής, ...
έχω ατομικό εξοπλισμό διάσωσης;	κράνος, φακός, γάντια, ατομικό φαρμακείο, γυαλιά, μάσκα αναπνευστικής προστασίας, gps, drone, ...
έχω ατομικό σακίδιο;	είδη ατομικής υγιεινής, ρούχα ολίγων ημερών, φάρμακα, ξηρά τροφή, νερό, φορπιστής κινητού, ...
διαθέτω laptop, tablet, άλλες ηλεκτρονικές συσκευές;	ηλεκτρονικές συσκευές καταγραφής & αλληλογραφίας, αποθηκευτικές συσκευές, φορπιστές, μπαταρίες, ...

46

Ατομικός Εξοπλισμός Διασώστη

Ο επιχειρησιακός Εθελοντής Διασώστης φροντίζει ώστε να είναι πάντα τακτοποιημένος και λειτουργικά έτοιμος ο ατομικός εξοπλισμός, είτε πρόκειται για έναν ασύρματο νόμιμης χρήσης είτε πρόκειται για ιδιαίτερο εξοπλισμό όπως ένα drone. Το ατομικό του σακίδιο που τον ακολουθεί σε κάθε του αποστολή και εμπεριέχει την πλήρη στολή του, συμπληρώνεται με είδη ατομικής υγιεινής, τυχόν φάρμακα, ρούχα κατάλληλα εποχής, ηλεκτρονικά μέσα και εξαρτήματα, ξηρά τροφή και νερό τουλάχιστον για την διάρκεια του ταξιδιού, έγγραφα ταυτοποίησης, λίγα χρήματα, κάρτα ανάληψης, κ.α. Η καλή λειτουργική κατάσταση του ατομικού εξοπλισμού του Εθελοντή Διασώστη, είναι αποκλειστική ευθύνη του ιδίου.

πως δουλεύει στην πράξη;

αποτυπώνοντας το συμβάν

Οι ερωτήσεις δίνουν κατεύθυνση και προοπτική. Ουσιαστικά με κάθε ερώτηση ο υπεύθυνος σχεδιασμού της επιχείρησης διάσωσης προσδιορίζει το αποτέλεσμα λίγο πιο καθαρά. Οι ερωτήσεις βοηθούν στο να αναλυθούν οι γενικές στην αρχή πληροφορίες, σε μικρότερες, πιο στοχευμένες, πιο εύκολες στην επεξεργασία τους. Ο τρόπος που ο υπεύθυνος σχεδιασμού της επιχείρησης διάσωσης αναλύει τις πληροφορίες που λαμβάνει σε μικρότερες λεπτομέρειες ή τις διευρύνει σε γενικεύσεις και σε μεγαλύτερες υποθέσεις, λόγου χάρη, σχετικά με την κατάσταση του συμβάντος, καλείται ομαδοποίηση. Πρόκειται για ένα δυναμικό και αποτελεσματικό εργαλείο που βοηθά στην λήψη απόφασης.

48

Η ομαδοποίηση είναι ένας τρόπος οργάνωσης της σκέψης με την δημιουργία κατηγοριών πληροφοριών, που τόσο χρήσιμες μας είναι στον σχεδιασμό μιας επιχείρησης διάσωσης. Πρόκειται για μια διαδικασία «κοσκινίσματος» των πληροφοριών και συμβαίνει διαρκώς μέσα στο μυαλό μας. Μας επιτρέπει να προσδιορίζουμε και να επαναπροσδιορίζουμε τις σχέσεις μεταξύ καταστάσεων, ιδεών, εμπειριών, αναμνήσεων, ανθρώπων, κ.α. Δηλαδή, μας επιτρέπει να έχουμε τον έλεγχο πάνω στις κατηγορίες που δημιουργούμε των πληροφοριών που λαμβάνουμε, δίνοντάς μας την δυνατότητα να επιλύουμε προβλήματα ή να αλλάζουμε το πλαίσιο αναφοράς. Ο υπεύθυνος σχεδιασμού μιας επιχείρησης διάσωσης εκ του μακρόθεν (πρώτες γενικές και αόριστες πληροφορίες) βλέπει γενικά περιγράμματα της κατάστασης του συμβάντος, ενώ εκ του σύνεγγυς (πληροφορίες από αξιόπιστη πηγή, πλούσιες σε δεδομένα, έγκυρες και έγκαιρες) βλέπει το μέγεθος της καταστροφής, τα θύματα, τους εμπλεκόμενους, κ.α.

Για να κατανοήσει καλύτερα ο αναγνώστης πως δουλεύει το σύστημα αυτό των απλών και στοχευμένων ερωτήσεων, ας δούμε πως ο υπεύθυνος σχεδιασμού μιας επιχείρησης διάσωσης θα μπορούσε να συμπληρώσει τους πίνακες ερωτήσεων της ενότητας «η εικόνα της κατάστασης του συμβάντος», με ένα παράδειγμα μιας καταστροφής.

Σημείωση : Το σενάριο *συμβαίνει 250 χιλιόμετρα μακριά από την έδρα της εθελοντικής οργάνωσης διάσωσης που βρίσκεται σε διαδικασία λήψης απόφασης για κινητοποίηση.*

Τύπος Συμβάντος	
είναι είδος καταστροφής;	σεισμική δόνηση 6,7 βαθμών της κλίμακας Richter
είναι είδος ατυχήματος;	
είναι εξαφάνιση ατόμου;	
είναι είδος τρομοκρατικής ενέργειας;	
Τόπος Συμβάντος	
ποια χώρα επλήγη από το συμβάν;	
ποιος είναι ο τόπος του συμβάντος;	Πάτρα, μεγάλο αστικό περιβάλλον
ποιος ο τρόπος πρόσβασης στον τόπο του συμβάντος;	οδικώς
Χρόνος Εκδήλωσης Συμβάντος	
ποια η εποχή του χρόνου;	άνοιξη
ποια η ημερομηνία και η ώρα;	σήμερα, Παρασκευή 5 Μαρτίου 2019, ώρα 12:25 μ.μ., εργάσιμες ώρες και ώρες λειτουργίας σχολείων
είναι εργάσιμη μέρα, είναι αργία, Σαββατοκύριακο;	εργάσιμη ημέρα
ποιος ο χρόνος διαδρομής έως την άφιξη στον τόπο του συμβάντος;	3 ώρες έως το πλησιέστερο προσβάσιμο σημείο στον τόπο του συμβάντος

Καιρικές Συνθήκες Συμβάντος	
ποιες οι καιρικές συνθήκες στον τόπο του συμβάντος αυτή τη στιγμή;	αίθριος καιρός με θερμοκρασίες από 10° C έως 18° C
ποιες οι καιρικές συνθήκες κατά την διαδρομή έως τον τόπο του συμβάντος;	ήπιος καιρός με πιθανότητα σποραδικών βροχών, ίδιες θερμοκρασίες
αναμένεται βελτίωση ή επιδείνωση των καιρικών συνθηκών;	ίδιος καιρός για 3 ημέρες, έπειτα ελαφριά πτώση θερμοκρασίας και βροχές
Χαρακτηριστικά Συμβάντος	
υπάρχουν κίνδυνοι στον τόπο του συμβάντος;	ακολουθία μετασεισμών μετρίου μεγέθους, πιθανή ανάπτυξη μικρού τσουνάμι, καταρρεύσεις παλαιών κτηρίων, ρηγματώσεις πολυώροφων κτηρίων, κατάρρευση δημοτικού σχολείου
υπάρχουν άλλοι πιθανοί κίνδυνοι που πρέπει να προσεχθούν;	διακοπή ηλεκτροδότησης και ύδρευσης σε τμήματα της πόλης, τηλεπικοινωνίες σχεδόν αδύνατες, μποτλιάρισμα και μπλοκάρισμα οδών πρόσβασης, ο πληθυσμός της πόλης είναι στους δρόμους
υπάρχουν νεκροί, τραυματίες, αγνοούμενοι;	πολλοί τραυματίες στους δρόμους, πολλοί εγκλωβισμένοι, αναφέρθηκαν οι πρώτοι δύο (2) νεκροί πολίτες
υπάρχουν ειδικές τυπικές διαδικασίες για την παροχή βοήθειας;	ελεύθερη πρόσβαση

Κρατικές Υπηρεσίες & Εθελοντές Οργανώσεις	
ποιες κρατικές υπηρεσίες έχουν επιληφθεί ή θα επιληφθούν;	Ε.Κ.Α.Β., Πυροσβεστική Υπηρεσία, Ε.Μ.Α.Κ., Ελληνική Αστυνομία, τεχνικές υπηρεσίες Δήμου Πατρέων, τεχνικές υπηρεσίες Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος
ποιοι διεθνείς οργανισμοί έχουν κινητοποιηθεί ή θα κινητοποιηθούν;	
ποιες εθελοντικές ομάδες έχουν επιληφθεί ή θα επιληφθούν;	Ερυθρός Σταυρός, τοπικές εθελοντικές οργανώσεις πολιτικής προστασίας
ποιας κατηγορίας ειδικών επαγγελματιών θα ζητηθεί η συνδρομή;	ενισχύσεις από το δίκτυο των εθελοντικών παραρτημάτων, πιστοποιημένοι εθελοντές πολιτικής προστασίας άλλων οργανώσεων και περιοχών, ιατρών, διασωστών, νοσηλευτών, μηχανικών
Ασφάλεια Περιοχής Συμβάντος	
υπάρχει κοινωνική αναταραχή;	
επικρατεί ή έχει επιβληθεί στρατιωτικό καθεστώς;	
συμβαίνουν λεηλασίες, βανδαλισμοί;	
υπάρχει κίνδυνος μόλυνσης από χημικά ή άλλες τοξικές ουσίες;	δεν έχουν αναφερθεί
υπάρχει έξαρση επιδημιών, ασθένειες μεταδοτικές;	

Ο πίνακας της διερεύνησης της εικόνας της κατάστασης του συμβάντος, δεν είναι στείρος και περιοριστικός, αλλά επινοητικός και αποτελεσματικός. Με ευθύνη του υπευθύνου σχεδιασμού της επιχείρησης διάσωσης αποτυπώνεται και συμπληρώνεται στον πίνακα της αίθουσας προενημέρωσης και επανενημέρωσης των μελών της ομάδας διάσωσης και παραμένει εκεί έως την αποχώρηση για τον τόπο του συμβάντος. Στην συνέχεια ανατροφοδοτείται με ροή πληροφοριών και δεδομένων μερίμνης του υπευθύνου κινητοποίησης που παραμένει πίσω, ώστε οι ομάδες εφεδρείας, να έχουν έγκυρη ενημέρωση σε πραγματικό χρόνο της κατάστασης της εξέλιξης και της διαχείρισης του συμβάντος.

Εφόσον ο αναγνώστης κατανόησε τον τρόπο που λειτουργεί το σύστημα αυτό, εύκολα μπορεί να εξασκηθεί και στον τρόπο της διερεύνησης της κατάστασης της επιχειρησιακής ετοιμότητας και να τον εφαρμόζει οπουδήποτε κρίνει απαραίτητο. Πολύ χρήσιμο θα φανεί στον αναγνώστη και στην διερεύνηση της εικόνας της ατομικής του κατάστασης ως Εθελοντής Διασώστης.

53

... ο Εθελοντής
κάνει την διαφορά ”

η ελάχιστη προσφορά οδηγεί στην μέγιστη σωτηρία

Εχοντας απαντήσει στα ερωτήματα των πινάκων που ανωτέρω ο αναγνώστης μελέτησε, ο υπεύθυνος του σχεδιασμού για την επιχείρηση διάσωσης, έχει όλα τα εφόδια που χρειάζεται ώστε να λάβει την απόφαση εάν θα επιχειρήσει ή όχι. Εάν αποφασίσει να επιχειρήσει, πρέπει όλες οι ανωτέρω απαντήσεις να συνηγορούν στο ότι δεν θα εκθέσει σε κίνδυνο τα μέλη της ομάδας διάσωσης, τους πόρους, τα θύματα, τους ήδη εμπλεκόμενους, την επιχείρηση. Εάν πάλι αποφασίσει να μην επιχειρήσει, πρέπει όλες οι ανωτέρω απαντήσεις να συνηγορούν στο γιατί δεν κρίθηκε απαραίτητο να επιχειρήσει, δίχως να κινδυνεύει να του αποδοθούν ευθύνες ή κατηγορίες για παραμέληση καθήκοντος, παράλειψη παροχής συνδρομής, ατολμία λήψης απόφασης, ανευθυνότητα, ανεπάρκεια, ανικανότητα, κ.α.

54

Ίσως απορήσει ο αναγνώστης. Μπορεί να αποδοθούν ευθύνες σε έναν εθελοντή; Ασφαλώς και μπορεί. Και ευθύνες να αποδοθούν και κατηγορίες. Αλλά το ζητούμενο μας σε αυτό το πόνημα δεν είναι οι ευθύνες σε περίπτωση μη κινητοποίησης αλλά οι ευθύνες της απραξίας της ίδιας της κοινωνίας σε περίπτωση ενδεχόμενης καταστροφής ώστε να μην επαναληφθεί και να προβλεφθούν ή μετριαστούν άλλες παρόμοιες και οι συνέπειές τους.

Είναι επιτακτική ανάγκη και στην χώρα μας, οι τοπικές κοινωνίες να συγκροτήσουν κοινότητες ανθρώπων με διπλό στόχο. Πρώτον, να έχουν προληπτικό χαρακτήρα με εμπειριστατωμένη τεκμηρίωση και σχεδιασμό και δεύτερον, αποτελεσματική αλληλοβοήθεια και δράση σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης.

Όχι μια ακόμη «αμαρτωλή» Μ.Κ.Ο. επιπλέον στις ήδη υπάρχουσες. Αλλά μια οργάνωση σε κάθε τοπική κοινωνία που έμπρακτα να βοηθά σε πολύ απλό επίπεδο και που όλοι θα μπορούν να προσφέρουν.

Πόσοι από τους αναγνώστες γνωρίζουν τους γείτονές τους; πως τους λένε; που μένουν; ποιοι μένουν στο οικοδομικό τετράγωνο στο οποίο περικλείεται η οικία τους; πόσοι είναι νέοι, πόσοι οι ηλικιωμένοι, οι ανήμποροι να αυτοεξυπηρετηθούν, οι μοναχικοί, πόσοι είναι κατάκοιτοι, ποιοι είναι γιατροί, πυροσβέστες, εθελοντές πολιτικής προστασίας, κ.α. Σκεφτείτε ότι εάν κάθε εθελοντής πολιτικής προστασίας στην Ελλάδα υιοθετούσε ένα οικοδομικό τετράγωνο ως συντονιστής για τον σχεδιασμό και την αυτοβοήθεια εκτάκτου ανάγκης, τότε όλη η χώρα θα ήταν η πιο ασφαλής χώρα του κόσμου.

Τα όποια μέτρα πολιτικής προστασίας στην Ελλάδα συνήθως αποτυγχάνουν διότι όσοι ασχολούνται με τον σχεδιασμό υποτιμούν το κοινωνικό κεφάλαιο, που δεν είναι άλλο από τους ίδιους τους πολίτες, προετοιμασμένους και οργανωμένους σε μικρές κοινότητες να ανταποκρίνονται και να αυτοπροστατεύονται τις πρώτες στιγμές στην έκτακτη ανάγκη. Η εμπλοκή των πολιτών στην πρόληψη και στην αντιμετώπιση ατυχημάτων και καταστροφών μπορεί να ενδυναμωθεί μέσα από συμμετοχική διαδικασία διαλόγου και δράσης με επιβράβευση κάθε προσπάθειας και ενίσχυσης της εμπιστοσύνης.

Δαπανώνται εκατομμύρια ευρώ κάθε χρόνο για παράνομες χρηματοδοτήσεις ανύπαρκτων ή διεφθαρμένων εθελοντικών οργανώσεων πολιτικής προστασίας που επί της ουσίας καμία ωφέλεια δεν έχουν στην κοινωνία. Δεν είναι διόλου δύσκολο να χρηματοδοτούνται στοχευμένες δράσεις μικρών κοινοτήτων για την ασφάλεια και την αυτοπροστασία τους. Αντίθετα, οι συστημικές και άδικες κοινωνικές και οικονομικές πολιτικές και πρακτικές στον τομέα της πολιτικής προστασίας, εμποδίζουν την υλοποίηση στοχευμένων δράσεων αυτοπροστασίας των μικρών κοινοτήτων.

Το να σχεδιάζουν οι πολίτες και να λαμβάνουν αποφάσεις για την αυτοπροστασία της μικρής κοινότητάς τους, π.χ. νυχτερινές περιπολίες σε γειτονιά με αυξημένη εγκληματικότητα ή για την φύλαξη περιασπικού δάσους, πέραν της εμφανούς ωφέλειας, ενδυναμώνει τους δεσμούς μεταξύ των μελών της μικρής τοπικής κοινότητας και την καθιστά πιο ανθεκτική. Αυτή η δράση κάλλιστα θα μπορούσε να χρηματοδοτείτο μερικώς ή συμβολικώς, αλλά ουσιαστικώς, π.χ. τα καύσιμα των οχημάτων περιπολίας.

Επιπλέον, επί τη βάση αυτής της λογικής κάθε μικρή τοπική κοινότητα αναδεικνύεται πιο ενισχυμένη στην ανθεκτικότητα, ώστε να έχει καλύτερο σχεδιασμό για την πρόληψη και καλύτερη αντιμετώπιση της έκτακτης ανάγκης, με στόχο την μείωση των απωλειών. Η ενισχυμένη ανθεκτικότητα με την σειρά της οδηγεί στην μακράς πνοής βιωσιμότητα, ώστε να ευημερούν οι μικρές τοπικές κοινότητες σε βάθος χρόνου, ωφελημένοι από τις αποφάσεις που οι ίδιοι λαμβάνουν και τις δράσεις που οι ίδιοι υλοποιούν, κάνοντας ασφαλέστερο το σήμερα και το αύριο το δικό τους.

56

Ο Εθελοντής Διασώσης ως απαραίτητος και βασικός λειτουργός του συστήματος πολιτικής προστασίας, κάθε τοπικής ή εθνικής κοινωνίας ας γνωρίζει ότι : «η ελάχιστη προσφορά οδηγεί στην μέγιστη σωτηρία».

Ο εθελοντισμός δεν εφευρέθηκε στις μέρες μας. Έρχεται από τις απαρχές της δημιουργίας των πρώτων οργανωμένων κοινωνιών και εξελίσσεται μέσα από τον χρόνο, τις ανάγκες των ανθρώπων και την πολυπλοκότητα των συστημάτων, σε μια πολύ ισχυρή παγκόσμια δύναμη που επηρεάζει διεθνείς αποφάσεις και μετριάξει τον επερχόμενο κίνδυνο απ' όπου κι αν προέρχεται. Ο εθελοντισμός δεν αποτρέπει την λειτουργία του κράτους και των υπηρεσιών του. Αντίθετα, ολοκληρώνει και αναβαθμίζει στο μέγιστο δυνατό σημείο την παροχή υπηρεσιών.

Ασφάλεια στην Επιχείρηση Διάσωσης

Ασφάλεια στην Επιχείρηση Διάσωσης

Στις επιχειρήσεις διάσωσης λαμβάνουν μέρος κρατικές υπηρεσίες, διεθνείς οργανισμοί, μη κυβερνητικές οργανώσεις, ιδιώτες επαγγελματίες, πολλές φορές και πολίτες στο αρχικό στάδιο. Η πολυπλοκότητα, η επικινδυνότητα και ο επείγων χαρακτήρας των επιχειρήσεων διάσωσης καθιστούν την όλη διαδικασία άκρως απαιτητική σε εκπαίδευση και εμπειρία των εμπλεκόμενων στελεχών, σε συντονισμό και πειθαρχία των εμπλεκόμενων υπηρεσιών και δυνάμεων. Συχνά οι επιχειρήσεις διάσωσης καλύπτουν μεγάλο πεδίο (έρευνα αγνοουμένων), εμπλέκουν μεγάλη συμμετοχή υπηρεσιών (δομική κατάρρευση με εκδήλωση πυρκαγιάς), και απαιτούν μεγάλο χρόνο για την ολοκλήρωσή τους (δυσκολία πρόσβασης και παροχή βοήθειας στα θύματα).

58

Η Επιτρεπόμενη Προσβασιμότητα

Ένα εξίσου σημαντικό στοιχείο για την εμπλοκή της εθελοντικής οργάνωσης διάσωσης είναι η γνώση της επιτρεπόμενης προσβασιμότητας στο συμβάν ή στην ευρύτερη περιοχή του συμβάντος, διότι υπάρχουν περιοχές ή και εγκαταστάσεις όπου είτε απαγορεύεται η πρόσβαση σε μη εξουσιοδοτημένα άτομα (νομοθετικά κατοχυρωμένη) είτε επιτρέπεται υπό αυστηρό περιορισμό και αυστηρή επιτήρηση.

Πιθανόν να απαγορεύεται η πρόσβαση για λόγους εθνικής ασφάλειας σε στρατιωτικές εγκαταστάσεις και υποδομές ζωτικής σημασίας (κοινοβούλιο, εγκαταστάσεις ύδρευσης, ενέργειας, τηλεπικοινωνίες, τράπεζες, αεροδρόμια, διυλιστήρια, κ.α.) και για λόγους περιορισμού της απειλής και αποτροπής διεύρυνσης

ατυχημάτων προσωπικού (πυρηνικό εργοστάσιο, αποθήκες πυρηνικών και ραδιενεργών αποβλήτων, κτήρια φυλακών, κ.α.).

Το στοιχείο αυτό της επιτρεπόμενης προσβασιμότητας άμεσα συνδέεται με την ασφάλεια των μελών της ομάδας διάσωσης και της επιχείρησης διάσωσης γενικότερα. Καμία εθελοντική οργάνωση διάσωσης δεν επιτρέπεται να επεμβαίνει αυθαίρετα σε περιοχές και εγκαταστάσεις όπου έχουν χαρακτηριστεί από την εθνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία ως «κρίσιμες υποδομές» ή «υποδομές ζωτικής σημασίας» και περιλαμβάνουν αγαθά, συστήματα ή υποσυστήματα που είναι απαραίτητα για την διατήρηση των ζωτικών λειτουργιών της κοινωνίας, την υγεία, την φυσική προστασία, την ασφάλεια, την οικονομική και κοινωνική ευημερία των πολιτών. Πολύ δε περισσότερο, οι εθελοντικές οργανώσεις διάσωσης δεν επιτρέπεται να λειτουργούν αυτόνομα και δίχως έλεγχο ή εποπτεία σε συμβάντα των εγκαταστάσεων ή περιοχών αυτών. Η εκ των προτέρων εξασφαλισμένη άδεια απαιτείται. Η εκ των προτέρων εξασφαλισμένη συνεργασία απαιτείται.

59

Στον Διοικητή Συμβάντος αναφέρονται όλοι

Με την άφιξη και στρατοπέδευση της ομάδας διάσωσης στην περιοχή του συμβάντος, ο επικεφαλής έχει ως πρώτο καθήκον να αναζητήσει και να αναφερθεί στον Διοικητή Συμβάντος. Είναι ο επικεφαλής των επιχειρήσεων και ο υπεύθυνος για οτιδήποτε συμβαίνει στην περιοχή που εξελίσσεται και αντιμετωπίζεται το συμβάν, είτε πρόκειται για ένα σιδηροδρομικό ατύχημα, είτε πρόκειται για μια καταστροφή από σεισμό. Ο Διοικητής Συμβάντος είναι ο έχων το γενικό πρόσταγμα για το συμβάν και για ότι συμβαίνει στην οριοθετημένη ευρύτερη περιοχή του συμβάντος. Η αναφορά σε αυτόν, η ενημέρωσή του για τις δυνάμεις διάσωσης που θέτονται στην υπηρεσία του, η υπακοή στις οδηγίες και εντολές του, συμβάλλουν στο δύσκολο και κρίσιμο έργο του, που είναι η διαχείριση ταυτόχρονα πολλών επαγγελματιών, υπηρεσιών, οργανισμών, οργανώσεων, μέσων διακομιδής, επικοινωνιών, καταστάσεων και απρόοπτων, με στόχο την διάσωση όσο περισσότερων θυμάτων.

Τα καθήκοντα του Διοικητή Συμβάντος είναι πολλά, κρίσιμα και υπεύθυνα. Αποτελεί το υπ' αριθμόν ένα πρόσωπο αναφοράς στην περιοχή του συμβάντος. Κανένας δεν είναι πάνω από αυτόν όσο ψηλά κι αν βρίσκεται στην ιεραρχία της υπηρεσίας του, στο στράτευμα, στην πολιτική.

Ο επικεφαλής της ομάδας διάσωσης είναι υποχρεωμένος για λόγους ασφαλείας της επιχείρησης διάσωσης να αναφέρεται στον Διοικητή Συμβάντος, να αναλαμβάνει από αυτόν, να ενημερώνει αυτόν, να συμβουλευέται αυτόν, να συνεργάζεται με αυτόν, να λογοδοτεί σε αυτόν. Η διαδικασία αυτή εξασφαλίζει την ασφάλεια της εργασίας σε όποιο σημείο κι αν επιχειρεί η ομάδα διάσωσης, διότι είναι γνωστή και καταγεγραμμένη η ύπαρξή της και η θέση της στην περιοχή του συμβάντος, η όποια δράση της ανά πάσα στιγμή, η επιχειρησιακή της δυνατότητα, κ.α. έχοντας αυτόματα ενταχθεί στον γενικότερο σχεδιασμό αντιμετώπισης του συμβάντος. Η αμοιβαία εμπιστοσύνη, η ειλικρινής συνεργασία και η χρήση ενιαίας γλώσσας (ορολογίας), είναι απαραίτητα συστατικά της από κοινού αποτελεσματικής αντιμετώπισης του συμβάντος.

60

Η Ασφάλεια Προηγείται έναντι όλων

Με την άφιξη στον τόπο του συμβάντος και την ανάληψη δράσης ο επικεφαλής της ομάδας διάσωσης και οι Εθελοντές Διασώστες οφείλουν να γνωρίζουν ότι οι αιπές που δημιουργήσαν το συμβάν και οι επικινδυνότητες που παρουσιάστηκαν, εξακολουθούν να υφίστανται ακόμη και θα εξακολουθήσουν να υφίστανται έως την άρση τους. Τις πρώτες στιγμές του ατυχήματος ή τις πρώτες ώρες μιας καταστροφής, επικρατεί πανικός, χάος και αυθαιρεσία.

Τα οχήματα κινούνται με μεγάλη ταχύτητα ή σταματάνε οπουδήποτε μπλοκάροντας τις διελεύσεις των οχημάτων των υπηρεσιών εκτάκτου ανάγκης. Οι άνθρωποι κινούνται διαρκώς ανάμεσα στο συμβάν, ασυντόνιστα και σε υπερδιέγερση δίχως να μπορούν να προσφέρουν ουσιαστική βοήθεια. Τα θύματα φωνάζουν για βοήθεια και προσπαθούν μόνα τους να απεγκλωβιστούν. Οι σειρήνες των υπηρεσιών εκτάκτου ανάγκης

ουρλιάζουν για να εξασφαλίσουν έγκαιρη και ασφαλή πρόσβαση στο συμβάν, επιπλέοντας τον γενικότερο θόρυβο και την γενικότερη ένταση που επικρατεί.

Η ομάδα διάσωσης εξασφαλίζει κατά το δυνατόν την ασφαλή και ανεμπόδιστη στρατοπέδυσή της σε χώρο που πληροί τις απαιτούμενες προδιαγραφές. Η ανάθεση αρμοδιοτήτων από τον επικεφαλής, η ανάληψη υπευθυνοτήτων από τους Εθελοντές Διασώστες, κ.λ.π. πρέπει να συνοδεύονται από αναλυτική καταγραφή, όπου στην συνέχεια θα χρησιμεύσει ως αναλυτικό ημερολόγιο της επιχείρησης. Συντεταγμένα και συντονισμένα, προσεκτικά και αποτελεσματικά οι Εθελοντές Διασώστες πρέπει να κινούνται, να εργάζονται και να χειρίζονται τα θύματα, ώστε να είναι ωφέλιμη η παρέμβασή τους. Αν και η ταχύτητα των κινήσεων και δράσεων είναι καθοριστική για τα θύματα εντούτοις η ασφάλεια των Εθελοντών Διασωστών είναι ακόμα πιο σημαντική.

Όχι μόνον ο επικεφαλής της ομάδας διάσωσης αλλά και κάθε Εθελοντής Διασώστης που επιχειρεί στο πεδίο του συμβάντος, πρέπει να μεριμνά για την ασφάλειά του, την ασφάλεια της ομάδας του, (συμπεριλαμβανομένων και των εμπλεκομένων γύρων του άλλων υπηρεσιών και οργανισμών) και την ασφάλεια των θυμάτων. Είναι ατομική του ευθύνη η ασφάλεια στον χώρο που επιχειρεί. Η καλή κατάσταση και ορθή χρήση του ατομικού του εξοπλισμού, η καλή του υγεία και η υγιεινή, η ειλικρινής συνεργασία, η σωστή χρήση του ειδικού εξοπλισμού, η επαγρύπνηση για τυχόν επικινδυνότητα στον χώρο και η πήρηση των βασικών κανόνων ασφαλείας, αποτελούν στοιχεία που του εξασφαλίζουν την ασφαλή εμπλοκή και απεμπλοκή από το συμβάν.

Η ασφάλεια της ομάδας διάσωσης είναι συλλογική και ατομική ευθύνη. Όλοι μαζί πρέπει να φροντίζουν για την ασφάλειά τους και ο καθένας χωριστά για την δική του ασφάλεια. Εάν κάποιο μέλος της ομάδας διάσωσης ανπληφθεί ότι ένα άλλο μέλος δείχνει σημάδια κόπωσης από αυπνία ή εξαντλητική εργασία, θα πρέπει να το αναφέρει και να ζητηθεί από τον επικεφαλής η

αντικατάστασή του, διότι κινδυνεύει άμεσα να τραυματιστεί και ταυτόχρονα θέτει σε σοβαρό κίνδυνο και την ομάδα του.

Η ασφάλεια είναι ο πρώτος λόγος που οι Εθελοντές Διασώστες επιβάλλεται να επιχειρούν σε ζεύγη. Ποτέ κατά μόνας. Έτσι, κάθε Εθελοντής Διασώστης μεριμνά και για την ασφάλεια του συνεργάτη του. Όταν οι Εθελοντές Διασώστες εργάζονται σε ζεύγη εκτελούν μια εργασία κάθε φορά. Επικεφαλής του ζεύγους Εθελοντών Διασωστών αναλαμβάνει ο αρχαιότερος ή ο βαθμολογικά ανώτερος ή ο πιο έμπειρος.

Τα μέτρα αυτοπροστασίας και ασφάλειας που λαμβάνει ατομικά κάθε Εθελοντής Διασώστης ή συνολικά η ομάδα διάσωσης, θα λαμβάνονται και για την προστασία και ασφάλεια των θυμάτων, με την ίδια επαγρύπνηση και επιμέλεια. Λόγου χάρη, εάν πρόκειται Εθελοντής Διασώστης να επιχειρήσει σε περιορισμένο χώρο για τον απεγκλωβισμό θύματος όπου υπάρχουν επικίνδυνα αέρια, θα πρέπει να φέρει συσκευή αναπνευστικής υποστήριξης για τον εαυτό του και μια ίδια για το θύμα.

62

Έκθεση στην Επικινδυνότητα

Η έκθεση των Εθελοντών Διασωστών στην επικινδυνότητα σε ένα συμβάν είναι εκ των συνθηκών δεδομένη. Αυτό δεν σημαίνει ότι η έκθεσή τους πρέπει να είναι αλόγιστη. Ο Εθελοντής Διασώστης διακινδυνεύει πολλά, για να σώσει μια ανθρώπινη ζωή. Διακινδυνεύει λίγα, για να σώσει μια περιουσία. Δεν διακινδυνεύει τίποτα, όταν δεν μπορεί να σώσει κανέναν και τίποτα. Όταν βέβαια τηρούνται οι κανόνες ασφαλείας σε κάθε επιχείρηση διάσωσης, μειώνεται η πιθανότητα τραυματισμού ή απώλειας ζωής για τους Εθελοντές Διασώστες που επιχειρούν. Οι περισσότερες περιπτώσεις τραυματισμού και απώλειας ζωής σε επιχειρήσεις διάσωσης οφείλονται σε ανθρώπινο λάθος, δηλαδή στην παράβλεψη κάποιας παραμέτρου των μέτρων ασφαλείας. Η έκθεση των Εθελοντών Διασωστών στην επικινδυνότητα του συμβάντος πρέπει να συνοδεύεται από όσο το δυνατόν περισσότερα μέτρα ασφαλείας.

Μέθοδοι Μετρίασης των Επιχειρησιακών Κινδύνων

Αποφυγή του Κινδύνου :

Αποτελεσματική μέθοδος, δύσκολα εφαρμόζεται στην πράξη. Σε πολλές περιπτώσεις πρόκειται ίσως για την μόνη οδό σωτηρίας των θυμάτων. Λόγου χάρη, πρόκληση ελεγχόμενης πυρκαγιάς για την αναχαίτηση μεγάλης και ανεξέλεγκτης που απειλεί κατοικημένη περιοχή.

Περιορισμός Έκθεσης στον Κίνδυνο :

Εφικτή και αποτελεσματική μέθοδος. Επιβάλλει την μικρότερη δυνατή δύναμη διάσωσης στον τόπο του συμβάντος. Λόγου χάρη, περιορισμένος στο ελάχιστο ο αριθμός των Εθελοντών Διασωστών που επιχειρούν απεγκλωβισμό από δομική κατάρρευση στο εσωτερικό ενός κτηρίου.

Αφαίρεση του Κινδύνου :

Κατά περίπτωση εφικτή αλλά αποτελεσματική μέθοδος. Πολλές φορές η μόνη χρήσιμη. Λόγου χάρη, απομάκρυνση των υλικών καταπλάκωσης σε εργατικό ατύχημα με θύμα εργαζόμενο εγκλωβισμένο.

63

Μείωση της Ευπάθειας των Αρωγών :

Εφικτή και αποτελεσματική μέθοδος. Σε κάθε της εφαρμογή, απολύτως αποτελεσματική. Λόγου χάρη, ατομικός εξοπλισμός υψηλής προστασίας του αρωγού σε επιχείρηση διείσδυσης σε περιβάλλον με επικίνδυνα αέρια για απεγκλωβισμό θυμάτων.

Επιτήρηση του Κινδύνου :

Κατά περίπτωση εφικτή αλλά αποτελεσματική μέθοδος. Επιτρέπει την εκ του ασφαλούς επιτήρηση του κινδύνου που απειλεί ή την εκδήλωση νέου κινδύνου και την έγκαιρη ενημέρωση των εμπλεκομένων στην επιχείρηση διάσωσης. Λόγου χάρη, η παρατήρηση με κιάλια από πυροφυλάκιο της εκδήλωσης εστίας πυρκαγιάς, της κατεύθυνσης που έχει και της εκδήλωσης τυχών νέου μετώπου.

Αναγνώριση και Επισήμανση του Κινδύνου :

Κατά περίπτωση εφικτή αλλά αποτελεσματική μέθοδος. Έχει ως στόχο την εξασφάλιση των αρωγών αλλά και των τυχόν παρευρισκομένων στον τόπο του συμβάντος, που δεν είναι εξοικειωμένοι με τον κίνδυνο. Λόγου χάρη, η επισήμανση με προειδοποιητικά οπτικά, ακουστικά και ανάγνωσης, σε επιχείρηση διάσωσης από μεγάλο οδικό ατύχημα.

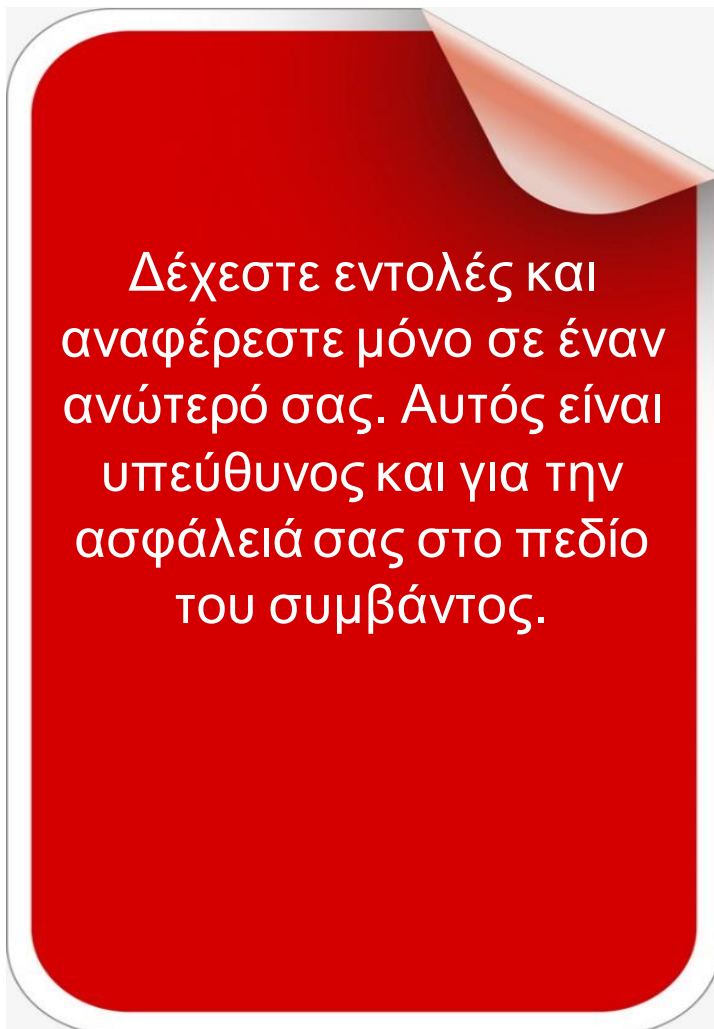
Ατομική και Συλλογική Ασφάλεια

Η αποτροπή ή η αποφυγή ανεπιθύμητων κινδύνων δεν είναι πάντα εφικτή. Στην καθημερινότητά μας είναι λίγο καλύτερα τα πράγματα σε σχέση με την επιχειρησιακή δράση μιας ομάδας διάσωσης. Λόγου χάρη, μπορείς να μην περπατήσεις τα μεσάνυχτα σε μια γειτονιά με υψηλή εγκληματικότητα, μπορείς να μην χτίσεις το σπίτι σου σε μπαζωμένο ρέμα, μπορείς να μην οδηγείς με υπερβολική ταχύτητα για να εντυπωσιάσεις, μπορείς να μην κάνεις βουτιές στα ρηχά, κ.α. Όσο καλύτερα αναγνωρίζεις τον κίνδυνο, τόσο καλύτερος θα είσαι στην αποτροπή ή αποφυγή του. Οικειοθελώς, κανένας δεν αναλαμβάνει έναν κίνδυνο ο οποίος δεν έχει την δυνατότητα να του προσφέρει ασφάλεια, ευημερία.

64

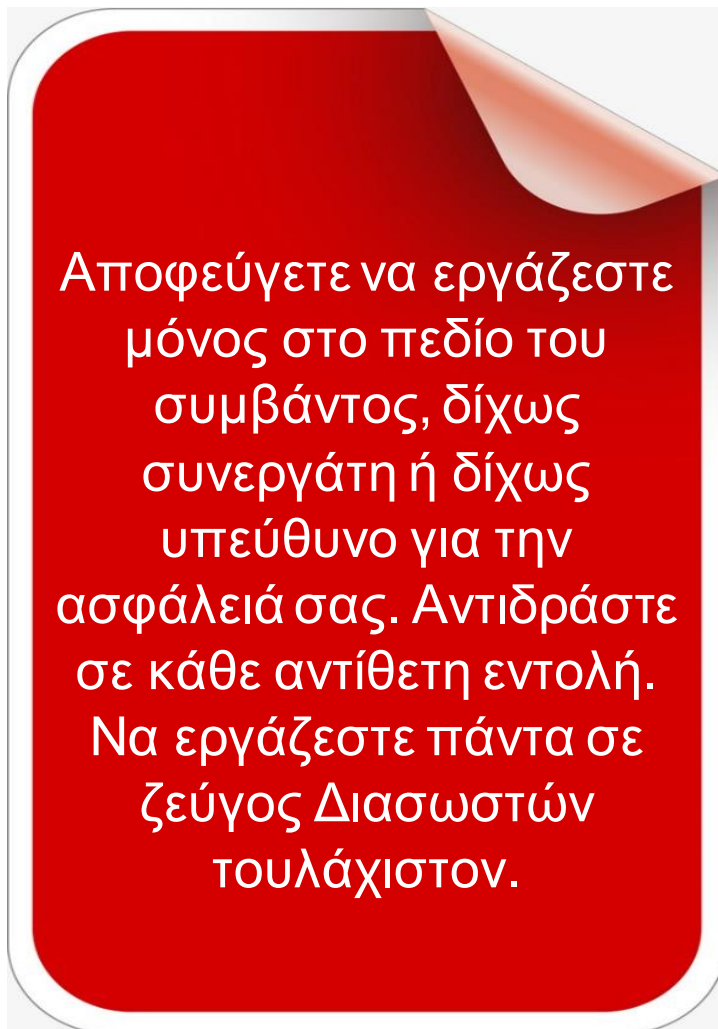
Στις επιχειρήσεις διάσωσης, όπως αναλυτικά έχουμε περιγράψει ανωτέρω, ο κίνδυνος ενυπάρχει και συνυπάρχει μαζί με τους αρωγούς, τους Εθελοντές Διασώστες στην μελέτη μας, στον τόπο και στο πεδίο του συμβάντος κατά την διάρκεια των επιχειρήσεων. Συνήθως αυτούς τους κινδύνους ελάχιστα μπορούμε να τους αποφύγουμε ή αφαιρέσουμε. Λόγου χάρη δεν μπορείς να μην διεισδύσεις σε ένα κτήριο υπό κατάρρευση για να σώσεις έναν εγκλωβισμένο, εφόσον γι' αυτό τον λόγο προετοιμάστηκες ως Εθελοντής Διασώστης. Για να μετριάσουμε όμως τους επιχειρησιακούς κινδύνους, πρέπει η ατομική και συλλογική ασφάλεια από τον Εθελοντή Διασώστη και την Ομάδα Διάσωσης να τηρούνται στο μέγιστο βαθμό, δίχως να υποτιμάται στο ελάχιστο η χρησιμότητά τους.

1^η Οδηγία Ασφάλειας σε Επιχείρηση Διάσωσης

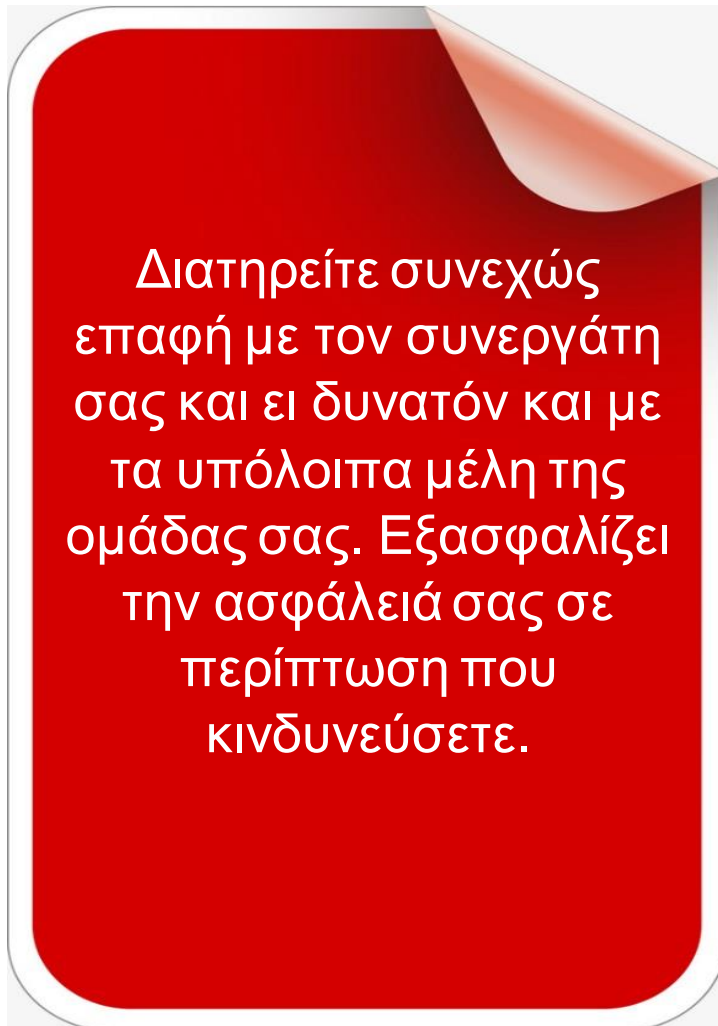
65

2^η Οδηγία Ασφάλειας σε Επιχείρηση Διάσωσης

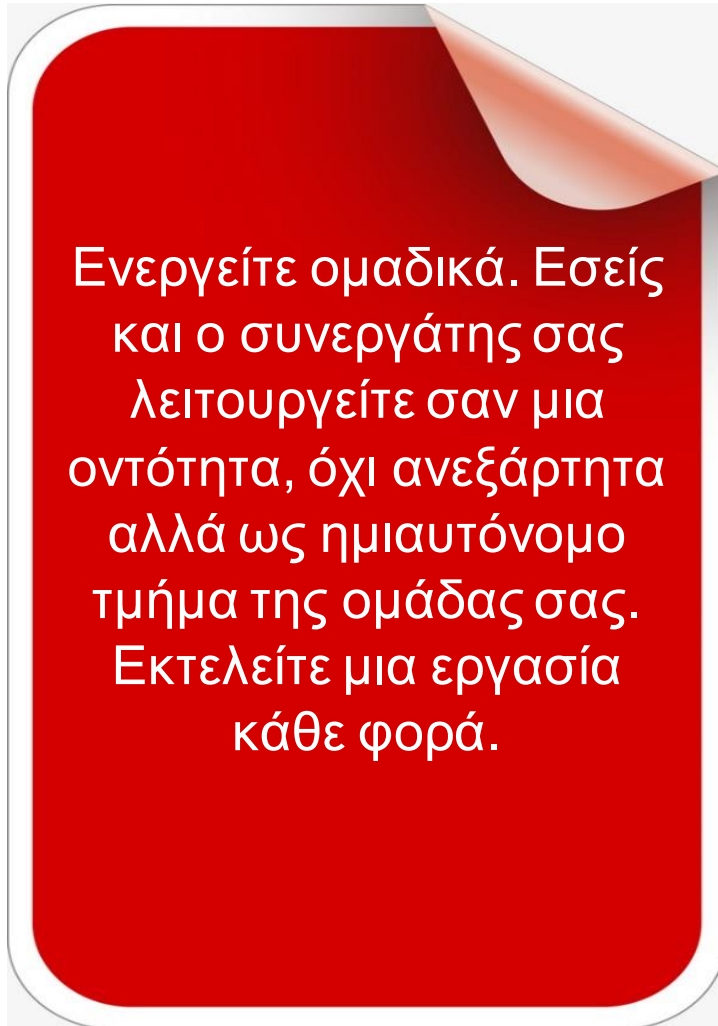
66

3^η Οδηγία Ασφάλειας σε Επιχείρηση Διάσωσης

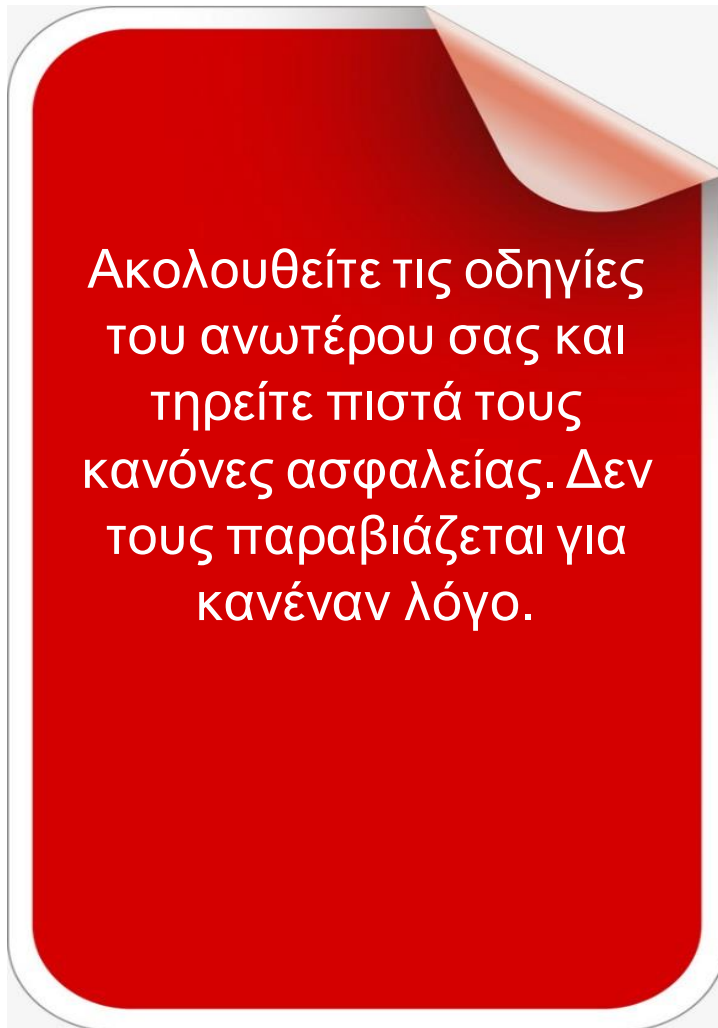
67

4^η Οδηγία Ασφάλειας σε Επιχείρηση Διάσωσης

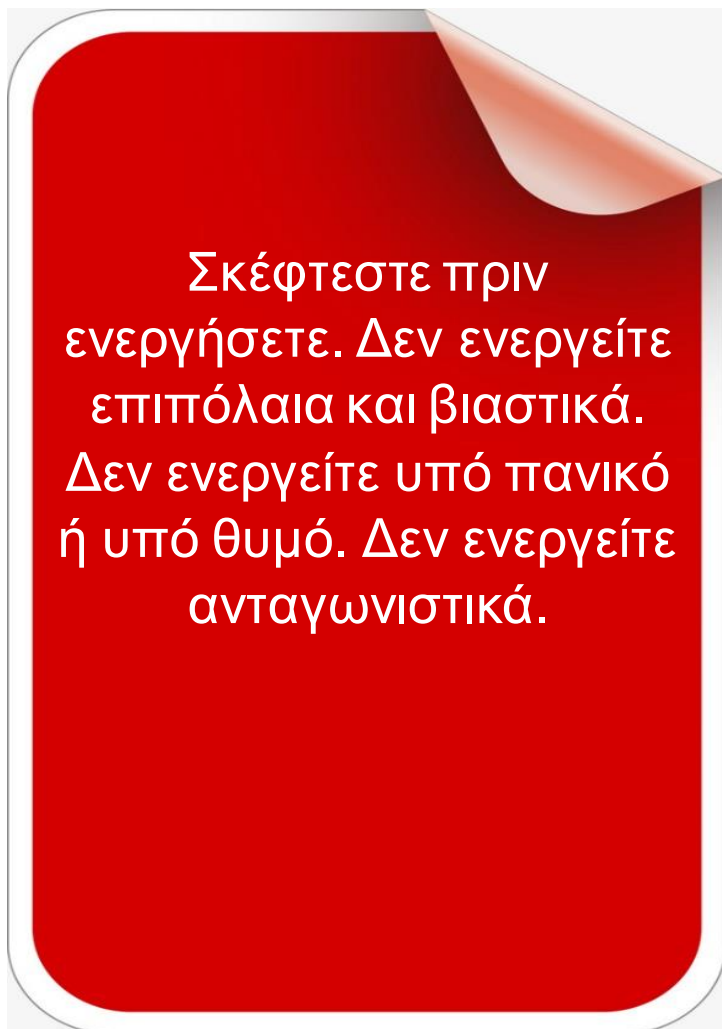

68

5^η Οδηγία Ασφάλειας σε Επιχείρηση Διάσωσης

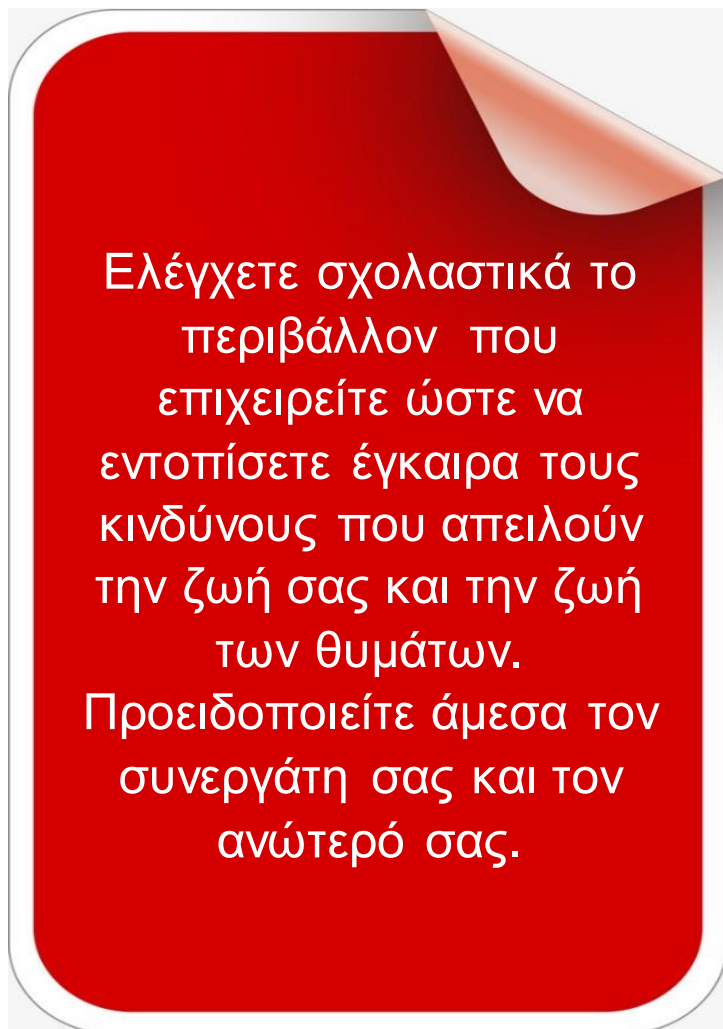

6^η Οδηγία Ασφάλειας σε Επιχείρηση Διάσωσης

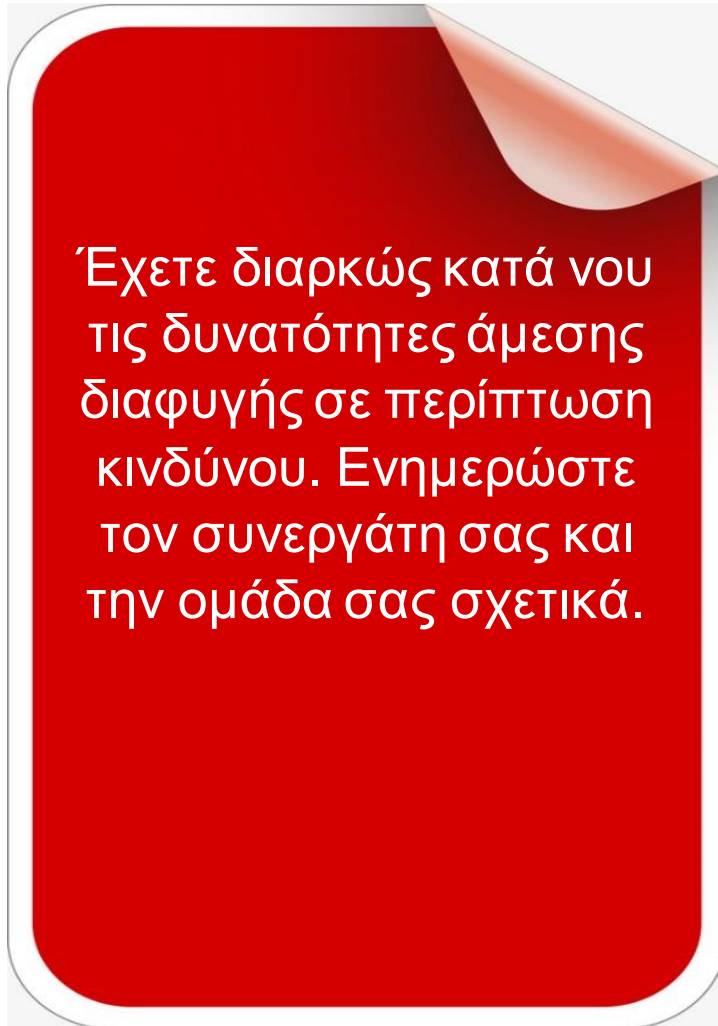
70

7^η Οδηγία Ασφάλειας σε Επιχείρηση Διάσωσης

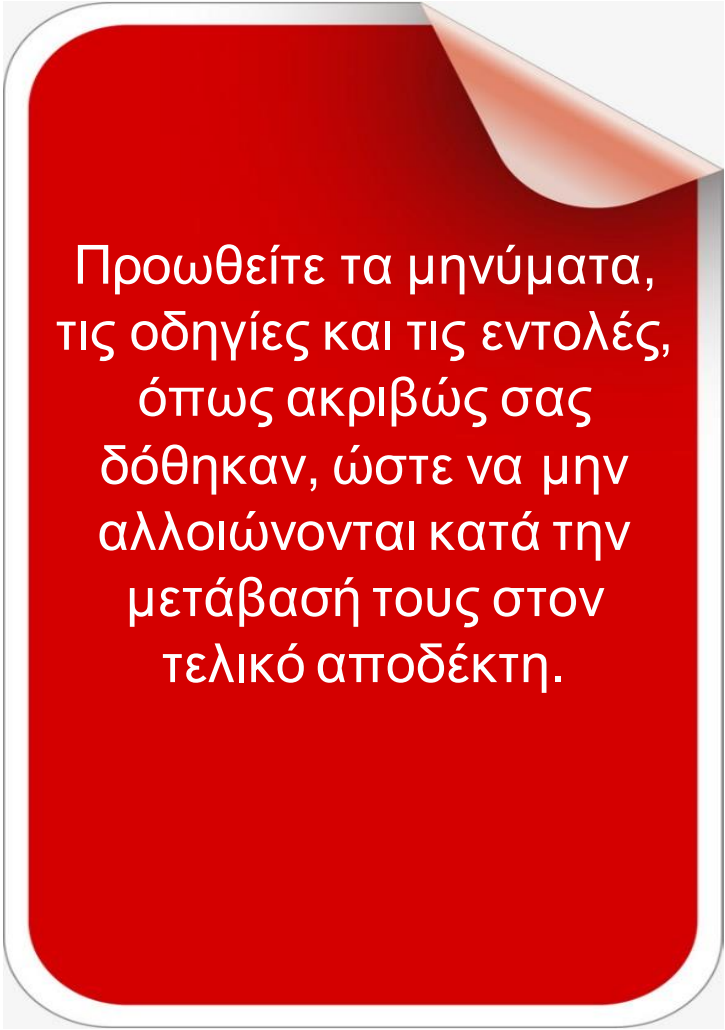
71

8^η Οδηγία Ασφάλειας σε Επιχείρηση Διάσωσης

72

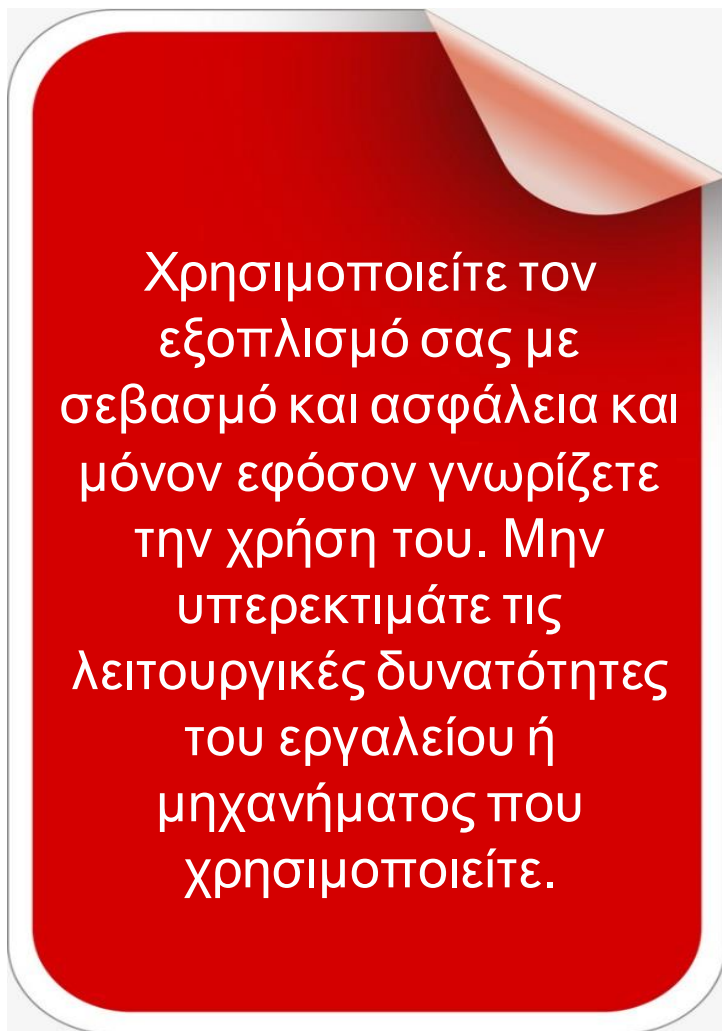
9^η Οδηγία Ασφάλειας σε Επιχείρηση Διάσωσης

Πρωθείτε τα μηνύματα,
τις οδηγίες και τις εντολές,
όπως ακριβώς σας
δόθηκαν, ώστε να μην
αλλοιώνονται κατά την
μετάβασή τους στον
τελικό αποδέκτη.

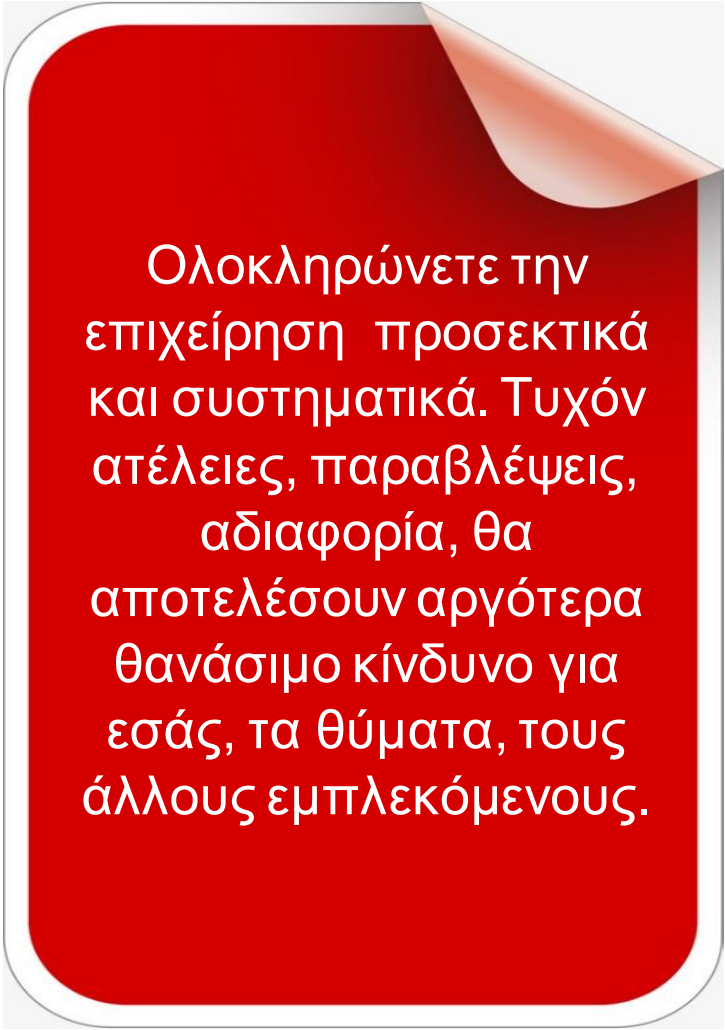
73

10^η Οδηγία Ασφάλειας σε Επιχείρηση Διάσωσης

74

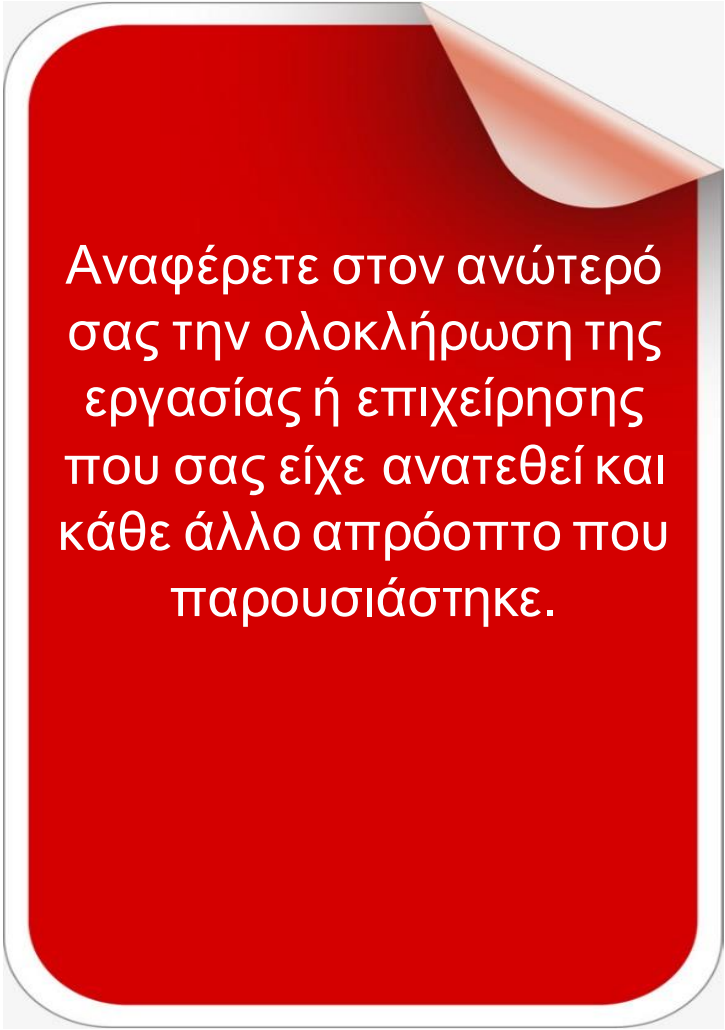
11^η Οδηγία Ασφάλειας σε Επιχείρηση Διάσωσης

Ολοκληρώνετε την
επιχείρηση προσεκτικά
και συστηματικά. Τυχόν
ατέλειες, παραβλέψεις,
αδιαφορία, θα
αποτελέσουν αργότερα
θανάσιμο κίνδυνο για
εσάς, τα θύματα, τους
άλλους εμπλεκόμενους.

75

12^η Οδηγία Ασφάλειας σε Επιχείρηση Διάσωσης

Αναφέρετε στον ανώτερό
σας την ολοκλήρωση της
εργασίας ή επιχείρησης
που σας είχε ανατεθεί και
κάθε άλλο απρόοπτο που
παρουσιάστηκε.

76

77

ευθύνες και υποχρεώσεις στην ανάδειξη στελεχών

η ανάδειξη στελεχών της Ομάδας Διάσωσης

Η επιχείρηση διάσωσης ή έρευνας και διάσωσης ως πιο ολοκληρωμένη διαδικασία, οπουδήποτε κι αν υλοποιείται, περιβάλλεται από κινδύνους, ένταση, απειλές, πίεση χρόνου, τραυματισμούς, απώλειες ζωής, αγνοούμενους, άγχος, θλίψη, θρήνο, πολυάριθμους εμπλεκόμενους, αγωνία, αβεβαιότητα, πανικό, διαρκή ροή πληροφοριών, επικάλυψη υπηρεσιών, εμπλοκή τρίτων ασχέτων, κ.α. Επιπλέον περιβάλλεται από ευθύνη, επαγγελματισμό, προσμονή σωτηρίας των θυμάτων, αισιοδοξία, ανακούφιση, προσευχή, συντροφικότητα, επικοινωνία, συμπτώνοια, ψυχολογική υποστήριξη, κ.α.

78

Δεν είναι καθόλου απλό ζήτημα ο ορισμός του Επικεφαλής της ομάδας διάσωσης σε επιχείρηση. Πολύ δε περισσότερο, επειδή πρόκειται για εθελοντική ομάδα διάσωσης. Ο επιχειρησιακός Εθελοντής Διασώσης είναι απαραίτητος λειτουργός του τομέα πολιτικής προστασίας, σε κάθε κοινωνία. Δεν είναι ευκαιριακός εθελοντής. Δεν είναι αναλώσιμος εθελοντής. Δεν είναι μιας χρήσεως εθελοντής. Για τούτο και η διοίκησή του και η φροντίδα του όταν επιχειρεί, πρέπει να είναι υψηλού επαγγελματικού επιπέδου, είτε ο ανώτερός του είναι εθελοντής, είτε έμμισθος.

Η επιλογή του επικεφαλής της ομάδας διάσωσης, δεν γίνεται την στιγμή που χτυπά η καταστροφή. Δεν γίνεται τυχαία. Δεν γίνεται επιπόλαιο. Δεν γίνεται συμφεροντολογικά ούτε συναισθηματικά. Δεν γίνεται υπό καθεστώς πίεσης, άγχους και επιβολής.

Η προεπιλογή του επικεφαλής της ομάδας διάσωσης είναι ευθύνη και βασική μέριμνα της ηγεσίας της εθελοντικής

οργάνωσης διάσωσης. Μεριμνά πολύ πιο νωρίς από την έκτακτη ανάγκη και προετοιμάζει τα κατάλληλα εθελοντικά στελέχη της, μέσω ενός δομημένου και αξιόπιστου συστήματος εκπαίδευσης, εξειδίκευσης, αξιολόγησης, επιμόρφωσης, πιστοποίησης και ανάδειξης. Τα καθήκοντα και οι ευθύνες που θα αναλάβει ο επικεφαλής της ομάδας διάσωσης στο πεδίο του συμβάντος είναι κρίσιμης σημασίας. Από τις αποφάσεις του και τις εντολές του, έως τις συνεργασίες που θα αναπτύξει και την συμπεριφορά του, εξαρτάται μεγάλο μέρος της εξέλιξης της επιχείρησης διάσωσης.

Τα μέλη μιας εθελοντικής ομάδας διάσωσης που επιχειρεί στο πεδίο του συμβάντος, νοιώθουν την απειλή, τον κίνδυνο, αγωνιούν, φοβούνται, εργάζονται ώρες, αγχώνονται, στερούνται συνθηκών ασφάλειας, υποβάλλονται σε κακουχίες και πολλές φορές η σωματική και ψυχική κόπωση τους κάνει να καταρρέουν. Εκεί είναι που ο επικεφαλής τους έχει σπουδαίο ρόλο. Πρέπει να τους νοιώσει συναισθηματικά, να τους ενθαρρύνει, να τους δώσει κουράγιο, να τους κάνει να ξαναβρούν τις δυνάμεις τους. Πρέπει με την παρουσία του να τους εμπνέει το αίσθημα της ασφάλειας και της σιγουριάς αλλά και το αίσθημα της φιλίας και της ζεστασιάς. Πρέπει ως επικεφαλής να τους φροντίζει αληθινά, να τους ξεκουράζει και να τους στηρίζει ψυχολογικά. Πρέπει να τους κάνει να νοιώθουν μεγαλύτερη ορμή και δύναμη να συνεχίζουν το δύσκολο έργο τους.

79

Ο Επικεφαλής ως χαρισματικός Ηγέτης

Ανατρέχοντας στα χρόνια των πολεμικών συγκρούσεων, διαπιστώνει κανείς ότι είναι γεμάτα με ιστορίες ηρωικών πολεμιστών που θυσιάστηκαν οικειοθελώς. Στρατιώτες που καλύπτουν με το σώμα τους ενεργοποιημένες χειροβομβίδες για να σώσουν τους συντρόφους τους. Στρατιωτικοί ιατροί που έρπουν μέσα από διασταυρούμενα πυρά για να προσεγγίσουν τους τραυματίες. Στρατιώτες με σοβαρά τραύματα που εγκαταλείπουν την ιατρική φροντίδα και ασφάλεια του στρατιωτικού νοσοκομείου για να επιστρέψουν ανήμποροι ή κουτσαίνοντας στην πρώτη γραμμή και να υποστηρίξουν τους συμπολεμιστές τους.

Αναρίθμητες σχεδόν είναι αυτές οι ιστορίες της ανιδιοτελούς συμπεριφοράς των στρατιωτών. Όμως η συμπεριφορά αυτή δεν απορρέει από στρατιωτικούς κανονισμούς, ούτε επιβάλλεται από ανώτερη στρατιωτική ηγεσία, ούτε καθορίζεται από την έκβαση της μάχης.

Το κίνητρο γι' αυτές τις ηρωικές πράξεις είναι οι δεσμοί που έχουν αναπτύξει οι στρατιώτες μεταξύ τους και η ηγετική φυσιογνωμία του επικεφαλής τους. Τα μέλη μιας ομάδας μάχης γνωρίζονται μεταξύ τους, έχουν κοινές εμπειρίες, έχουν κινδυνεύσει μαζί, έχουν δει το θάνατο να τους απειλεί πολλές φορές, έχουν γλιτώσει «παρά τρίχα». Μιλούν για τις οικογένειές τους, για τις αγάπες τους, εκμυστηρεύονται τους φόβους τους, τις επιθυμίες τους. Ο επικεφαλής τους, γνωρίζει την προσωπικότητα και τις ιδιαιτερότητες καθενός. Γνωρίζει τις ικανότητες κάθε στρατιώτη του και τις δεξιότητες στις οποίες είναι άριστος. Τους νοιάζεται και τους φροντίζει. Και αυτοί με την σειρά τους τον νοιάζονται και τον φροντίζουν. Αλλά ο επικεφαλής τους για να τους φέρει στα όρια της ανθρώπινης αντοχής την ώρα της μάχης, τους φροντίζει περισσότερο. Τους στηρίζει ψυχολογικά. Ο σκοπός τους είναι ένας και ενιαίος για όλους. Η μάχη. Η νικηφόρος μάχη. Η μάχη με τις λιγότερες δυνατόν απώλειες. Η μάχη για την υπεράσπιση της πατρίδος, για την υπεράσπιση ενός ιδανικού της Ειρήνης.

80

Οι στρατιωτικές σχολές χαρακτηρίζουν αυτόν τον δεσμό «συνοχή μικρής ομάδας». Η συνοχή αυτή αποτελεί ισχυρό στοιχείο και στρατηγική των μικρών ομάδων. Μάλιστα είναι αποτελεσματική μέθοδος και στις εθελοντικές οργανώσεις πολιτικής προστασίας, βελτιώνοντας την διατηρησιμότητα των πολύπμων και χαρισματικών εθελοντικών στελεχών τους. Η στρατηγική αυτή δεν πρέπει να εφαρμόζεται σπασμωδικά στο πεδίο του συμβάντος. Πρέπει να αποτελεί αναλλοίωτη παράμετρο, να καλλιεργείται και να ενδυναμώνεται καθ' όλη την διάρκεια της παραμονής του εθελοντή στην εθελοντική οργάνωση διάσωσης. Η στρατηγική αυτή πρέπει να εμπνέει τον Εθελοντή Διασώστη και να τον σταθεροποιεί στο ιδανικό που επέλεξε να υπηρετήσει.

Ο Εθελοντής Διασώσης θα παραμείνει αφοσιωμένος στην εθελοντική οργάνωση διάσωσης, εάν είναι αφοσιωμένος στους συνεργάτες του Εθελοντές Διασώστες και στον επικεφαλής του. Ενθαρρύνοντας την ανάπτυξη υγιών κοινωνικών δεσμών μεταξύ των Εθελοντών Διασωστών, η ηγεσία της εθελοντικής οργάνωσης διάσωσης θα ωφεληθεί από την σημαντική μείωση αποχώρησης και διαρροής εθελοντικών στελεχών της και από την σημαντική αύξηση της διατηρησιμότητάς τους στις τάξεις της.

Ας μην ξεχνάμε ότι μια διαρκής αποχώρηση επιχειρησιακά έτοιμων (και έμπειρων) εθελοντικών στελεχών, στοιχίζει πολύ στην εθελοντική οργάνωση διάσωσης σε χρόνο, χρήμα, πόρους, για την ανάδειξη νέων. Ας μην ξεχνάμε επίσης ότι μέσα από αυτά τα επιχειρησιακά έτοιμα (και έμπειρα στελέχη) αναδεικνύεται ο επικεφαλής της ομάδας διάσωσης. Μια παρατεταμένη κατάσταση απώλειας εθελοντικών στελεχών, αφαιρεί το πλεονέκτημα της εθελοντικής οργάνωσης διάσωσης, για την αξιοποίηση των δικών της στελεχών, το οποίο επωφελείται οποιαδήποτε άλλη ανταγωνιστική εθελοντική οργάνωση διάσωσης, στις τάξεις της οποίας θα ενταχθούν τα στελέχη που έχουν αποχωρήσει.

81

Όλοι οι εθελοντές δεν αξίζουν το ίδιο

Όπως όλοι οι εργαζόμενοι μιας εταιρείας δεν αξίζουν το ίδιο, έτσι και όλοι οι εθελοντές μιας εθελοντικής οργάνωσης διάσωσης δεν αξίζουν το ίδιο. Ίσως ακούγεται παράξενο στον αναγνώστη αλλά είναι η πραγματικότητα. Υπάρχουν εθελοντές με χαμηλές, μέτριες και υψηλές επιδόσεις. Το πιθανότερο είναι ότι η ηγεσία της εθελοντικής οργάνωσης διάσωσης δεν μπορεί να τους ξεχωρίσει. Κι όμως πρόκειται για μια πολύ χρήσιμη διαδικασία και πολύ απλή στην εφαρμογή της μέσω της οποίας θα αναδειχθούν τα στελέχη εκείνα που θα αναλάβουν να διοικήσουν μια ομάδα διάσωσης στον τόπο της καταστροφής. Απαιτεί όμως δομημένη και αξιόπιστη εσωτερική οργάνωση, με τυποποιημένες διαδικασίες. Απαιτεί να κυριαρχεί η διαφάνεια, η αξιοκρατία, η εντιμότητα, η δικαιοσύνη σε όλα τα επίπεδα διοίκησης. Η μέθοδος αυτή δεν φέρει αποτελέσματα σε εθελοντική οργάνωση διάσωσης που τελεί υπό καθεστώς ανομίας ή διαφθοράς.

Ο συνδυασμός της αναλυτικής καταγραφής της πορείας του Εθελοντή Διασώστη στο γενικό μητρώο εθελοντών που τηρεί η εθελοντική οργάνωση διάσωσης και η τακτική αμερόληπτη αξιολόγηση επιδόσεων, καθιστούν δυνατό τον εντοπισμό των εθελοντικών στελεχών που προσθέτουν περισσότερη αξία στο εθελοντικό - ανθρωπιστικό έργο και στην ίδια την εθελοντική οργάνωση διάσωσης. Γι' αυτό και είναι μεγάλης αξίας η υποχρεωτική πήρηση μητρώου για κάθε Εθελοντή Διασώστη (και αναφαίρετο δικαίωμα κάθε εθελοντή), το οποίο συμπληρώνεται τακτικά και όχι ευκαιριακά και καταγράφει αληθινά και με ακρίβεια τις εκπαιδεύσεις, τις αποστολές, τα επιτεύγματα, τις δράσεις, τις ανδραγαθίες, τις επιβραβεύσεις, τις ποινές, κ.α. κάθε Εθελοντή Διασώστη.

Οι ηγεσίες των εθελοντικών οργανώσεων διάσωσης, σπαταλούν πολύ χρόνο και ενέργεια λειτουργώντας παρεμβατικά και ανιμωπίζοντας εσωτερικά προβλήματα δευτερεύουσας σημασίας πολλές φορές. Αποτέλεσμα αυτού είναι να μην αφιερώνουν αρκετό χρόνο και προσοχή στο να προσδιορίσουν ποιοι εθελοντές τους έχουν την μεγαλύτερη αξία για το εθελοντικό – ανθρωπιστικό έργο και την ίδια την εθελοντική οργάνωση διάσωσης, ώστε να τους αναδείξουν – προωθήσουν σε ακόμη υψηλότερες και πιο υπεύθυνες θέσεις. Συνήθως, η προσκόλληση μιας ηγεσίας στην ανιμετώπιση εσωτερικών προβλημάτων, έχει να κάνει πρωτίστως με την ίδια την ηγεσία, με την παραβατική της συμπεριφορά την κακοδιοίκηση, την απειθαρχία, την αδιαφάνεια, την σπατάλη και την απαξίωση του εθελοντικού της δυναμικού.

Εάν η ηγεσία ακολουθήσει το μοντέλο της διερεύνησης «της εικόνας της κατάστασης του συμβάντος», όπως ανωτέρω περιγράψαμε αναλυτικά, θα εκπλαγεί από την ευκολία με την οποία θα αντλήσει τα αποτελέσματα που θέλει, όπου δεδομένης της χρηστής διοίκησης και διαχείρισης θα καταφέρει να αναδείξει τα υποψήφια εθελοντικά της στελέχη προς ανάθεση της υπευθυνότητας του επικεφαλής της ομάδας διάσωσης.

Ως επικεφαλής της ομάδας διάσωσης σε μια επιχείρηση, πρέπει να αναδεικνύονται περισσότεροι του ενός στελέχη, ώστε

ανάλογα με το ύψος της επιχείρησης να τοποθετείται ο καταλληλότερος επικεφαλής. Διότι επικεφαλής επιχείρησης διάσωσης για όλων των ειδών τα συμβάντα, δεν υπάρχει. Λόγου χάρη, άλλος θα αναδειχθεί ως επικεφαλής για δασική πυρκαγιά, άλλος για δομική κατάρρευση, άλλος για ναυάγιο, κ.λ.π.

Από την κανονική ζωή στην επικίνδυνη ζωή

Ο πολίτης, κάποια στιγμή στην ζωή του αποφασίζει αβίαστα και με ελεύθερη βούλησή του να γίνει Εθελοντής Διασώστης. Δηλαδή, πέραν των τετριμμένων που ο αναγνώστης γνωρίζει, ο πολίτης αποφασίζει να αφήσει την κανονική του ζωή, την βόλεψή του και την ηρεμία του και να διακινδυνεύσει την υγεία του και την ζωή του σε αποστολές που εμπεριέχουν την επικινδυνότητα σε μέγιστο βαθμό. Οι άνθρωποι όμως του περιβάλλοντός του στην οικογένεια, στην εργασία, στα ευχάριστα ενδιαφέροντα, στις παρέες, θα εξακολουθήσουν να είναι απασχολημένοι με την καθημερινότητά τους.

83

Και ενώ η επερχόμενη καταστροφή θα τους βρει όλους απροετοίμαστους και θα τους αποδιοργανώσει έως μεταβάλλει ολοκληρωτικά, ο Εθελοντής Διασώστης θα είναι ήδη έτοιμος από καιρό. Θα είναι αυτός στον οποίο θα καταφύγουν όλοι για βοήθεια, αυτός που θα διαχειριστεί άμεσα επείγουσες ανάγκες, αυτός που θα συντονίσει και θα κινητοποιήσει δυνάμεις αρωγής.

Ο Εθελοντής Διασώστης θα θέσει την ζωή του σε κίνδυνο στον τόπο της καταστροφής, θα θέσει την υγεία του σε κίνδυνο λόγω επιδημιών και δυσμενών κλιματολογικών συνθηκών, θα θέσει την ψυχική του υγεία σε κίνδυνο λόγω των τραυματικών εμπειριών που θα βιώσει από κοντά. Θα αρρωστήσει, θα τραυματιστεί, θα φοβηθεί, θα ανημετωπίσει πιθανό πρόβλημα διατροφής λόγω έλλειψης ή μόλυνσης τροφίμων, θα θλιβεί στην θέα νεκρών, ακρωτηριασμένων, απανθρακωμένων, θα αγχωθεί από την έλλειψη φαρμάκων και επαρκούς βοήθειας στον τόπο της καταστροφής, Αλλά θα είναι εκεί όρθιος, έτοιμος, ενεργός.

Η επιλογή και η απόφαση να γίνει κάποιος Εθελοντής Διασώστης δεν είναι εύκολη. Το «εθελοντής» δεν κάνει ευκολότερη την διάσωση από τον επαγγελματία. Αναφερόμαστε ασφαλώς στον συνειδητοποιημένο Εθελοντή Διασώστη που θέλει να προσφέρει αληθινά. Αυτός ο Εθελοντής Διασώστης ως απαραίτητος και βασικός λειτουργός του συστήματος της πολιτικής προστασίας, εμπνέεται από ιδεώδη και πνεύμα ανιδιοτελούς προσφοράς προς τον πάσχοντα συνάνθρωπο. Νοιώθει την απόφασή του αυτή ως ευκαιρία για να υπηρετήσει τους πληγέντες συνανθρώπους στον τόπο του συμβάντος, αδιαφορώντας για την ασφάλειά του. Η ενασχόλησή του αυτή είναι κοπιώδης και επικίνδυνη.

Θα πει από το ίδιο νερό με αυτό που θα πιούν οι πληγέντες, θα φάει από το ίδιο φαγητό που θα μοιραστούν και οι πληγέντες. Αλλά ενώ θα διαχειρίζεται την διακομιδή ασθενών, τραυματιών, περιπατητικών σε ασφαλείς περιοχές ή νοσοκομειακές δομές, ο ίδιος θα εγκαταλείψει τελευταίος το συμβάν και την περιοχή.

Ποιος λοιπόν είναι αυτός που θα αποφασίσει να «παιξει» με την ασφάλειά του; Με την φροντίδα του; Με την εκπαίδευσή του; Με την προσωπικότητά του; Ποιος από την ηγεσία της εθελοντικής οργάνωσης διάσωσης, είτε έμμισθο είτε εθελοντικό στέλεχος θα σκεφθεί ή θα ενεργήσει με δόλο ή παραπλανητικά ή απαξιωτικά για τον Εθελοντή Διασώστη;

Κι όμως. Έχει γίνει της μόδας σε αρκετές ακόμη και μεγάλες εθελοντικές οργανώσεις διάσωσης η ασέβεια, η προσβολή και ο ευτελισμός της προσωπικότητας και της αξίας του ικανού και επιχειρησιακού Εθελοντή Διασώστη. Αυτοί που το πράττουν πρέπει να απομακρύνονται άμεσα, διότι η αρρωστημένη αυτή κατάσταση αποτελεί ψυχική τουλάχιστον κακοποίηση λειτουργού πολιτικής προστασίας.

αναδεικνύοντας τον Επικεφαλής της Ομάδας Διάσωσης

Δημιουργώντας ένα απλό, ρεαλιστικό και στοχευμένο ερωτηματολόγιο, η εθελοντική οργάνωση διάσωσης θα έχει τις απαντήσεις που θέλει διευκολύνοντας την διαδικασία ανάδειξης ενός εθελοντικού στελέχους σε μια νευραλγική θέση, όπως είναι αυτή του επικεφαλής της ομάδας διάσωσης σε μια επιχείρηση. Η θέση αυτή δεν είναι προσωποπαγής. Σφάλουν όσοι «κλειδώνουν» δική τους την θέση αυτή, δίχως ικανότητες και προσόντα, δίχως τακτική αξιολόγηση και διαρκή επιμόρφωση, δίχως ενδεδειγμένη συμπεριφορά και παιδεία, δίχως ηγετικές ικανότητες και ήθος.

85

Προϋπόθεση είναι να οριστούν τα ελάχιστα προαπαιτούμενα που πρέπει να πληρούν οι υποψήφιοι. Λόγου χάρη, ελάχιστος και μέγιστος χρόνος παραμονής και δράσης στην εθελοντική οργάνωση, ελάχιστη και μέγιστη ηλικία, ελάχιστο και μέγιστο σωματικό βάρος, κατάσταση υγείας, κατάσταση ψυχικής υγείας, δείκτης κοινωνικοποίησης, ελάχιστο επίπεδο εκπαίδευσης π.χ. στις πρώτες βοήθειες, στην διάσωση, στην ναυαγοσωστική, ελάχιστο επίπεδο εξειδίκευσης, τομέας εξειδίκευσης, επίπεδο ξένης γλώσσας, ελάχιστος και μέγιστος χρόνος παραμονής σε αποστολή, χαρακτηριστικά ήθους, χαρακτηριστικά συμπεριφοράς, κ.α. Αφού οριστούν τα ελάχιστα προαπαιτούμενα, η ηγεσία, με την βοήθεια της ατομικής καρτέλας από το γενικό μητρώο εθελοντών, εξετάζει έναν προς έναν του υποψήφιους Εθελοντές Διασώστες, αφού έχει αποκλείσει τους ακατάλληλους.

Η διαδικασία αυτή πρέπει να γίνεται από 5μελή τουλάχιστον επιτροπή αξιολόγησης, με εμπιστευτικότητα και αξιοκρατία,

διαφάνεια, αμεροληψία, δικαιοσύνη. Η σύνθεση της επιτροπής δεν πρέπει να είναι ξένη ως προς την διαδικασία, τον σκοπό, το στελεχιακό δυναμικό και τον στόχο. Η επιτροπή αξιολόγησης πρέπει να τηρεί πρακτικά τα οποία θα υπογραφούν απ' όλα τα μέλη και θα αρχειοθετηθούν ως εμπιστευτικό έγγραφο. Στην επιτροπή αξιολόγησης πρέπει να εκπροσωπείται η διοίκηση της εθελοντικής οργάνωσης διάσωσης, η δύναμη των έμπειρων Εθελοντών Διασωστών και ένας ψυχολόγος. Η αξιολόγηση γίνεται επί των κάτωθι «ενδεικτικά» ερωτημάτων, που όμως δεν είναι περιοριστικά ή τελικά.

Η διαδικασία γίνεται για την ανάδειξη ικανών επικεφαλής της ομάδας διάσωσης (περισσότεροι του ενός) σε προσεχείς επιχειρήσεις. Λαμβάνει χώρα σε περίοδο ηρεμίας, ως διαδικασία προετοιμασίας της επιχείρησης διάσωσης. Πρόκειται για υψηλής αξίας διαδικασία εφόσον σε αυτούς που θα αναδειχθούν θα αναθέτονται δύσκολες και επικίνδυνες αποστολές και δράσεις. Η διαδικασία ολοκληρώνεται με την συνέντευξη από την οποία περνά η επιτροπή αξιολόγησης τον κάθε αξιολογούμενο Εθελοντή Διασώστη. Οι επιτυχόντες της δοκιμασίας, εντάσσονται σε μια νέα εκπαιδευτική διαδικασία που έχει να κάνει με μαθήματα ηγεσίας, διοίκησης, ψυχολογίας.

Αξιολόγηση Εθελοντή Διασώστη		
ονοματεπώνυμο		
ηγείται επίσημα ή ανεπίσημα των υπολοίπων Εθελοντών Διασωστών σε αποστολές;	NAI	OXI
φέρνει άριστα αποτελέσματα από τις αποστολές που του αναθέτονται;	NAI	OXI
συνεισφέρει με πρακτικές και πολύτιμες νέες ιδέες στην πρόοδο και στον εκσυγχρονισμό;	NAI	OXI
απαιτεί ελάχιστη ή και καθόλου επίβλεψη για να φέρει εις πέρας τα καθήκοντά του και τις αποστολές του;	NAI	OXI
διευκολύνει το έργο και την αποστολή των υπολοίπων Εθελοντών Διασωστών;	NAI	OXI
διαθέτει μοναδικές γνώσεις και δεξιότητες που θα ήταν δαπανηρό και χρονοβόρο να αντικατασταθούν αν αποχωρούσε;	NAI	OXI
θα προκαλούσε κενό η αποχώρησή του και θα αποκτούσε πλεονέκτημα ανταγωνιστική οργάνωση εάν τον έπαιρνε στις τάξεις της;	NAI	OXI
αποτελεί συνδετικό κρίκο και σημείο αναφοράς για τους υπολοίπους Εθελοντές Διασώστες;	NAI	OXI

Το ανωτέρω υπόδειγμα γεννά σκέψεις ώστε να διευρυνθεί το ερωτηματολόγιο για την ανάδειξη των καταλληλότερων ως επικεφαλής της ομάδας διάσωσης σε επιχειρήσεις. Ερωτήματα όπως «τυγχάνει της αποδοχής από την βάση των εθελοντών;», «έχει κάνει κατάχρηση εξουσίας ή βίας στις αποστολές του;», «έχει υποστεί διοικητικές ή άλλες κυρώσεις;», είναι βασικά αξιολογικά κριτήρια που πρέπει να περιλαμβάνονται στην διαδικασία. Η καλύτερη στιγμή για την ηγεσία οποιασδήποτε εθελοντικής οργάνωσης διάσωσης να αναδείξει τους αυριανούς επικεφαλής, είναι μόλις τώρα. Γιατί αύριο, μπορεί να προλάβει η καταστροφή. Και τότε θα συμβεί το σύνθημα «εγκληματικό» που πράττουν οι περισσότερες εθελοντικές οργανώσεις διάσωσης στην Ελλάδα. Να τοποθετούν σε επιχείρηση διάσωσης ανεπαρκή ως επικεφαλής, επικίνδυνο ως ικανό, άσχετο ως ειδικό και να του εμπιστεύονται τις ζωές άλλων Εθελοντών Διασωστών και τις τύχες των θυμάτων.

Η ηγεσία κάθε εθελοντικής οργάνωσης διάσωσης, πρέπει να λαμβάνει υπ' όψιν της ότι θέτει σε επιπλέον και άμεσο κίνδυνο την υγεία και την ζωή των Εθελοντών Διασωστών που επιχειρούν, όταν τους αναγκάζει κατά την κινητοποίηση να είναι κάτω από τις εντολές ανεπαρκή, επικίνδυνου και άσχετου επικεφαλής. Οι Εθελοντές Διασώστες μπορεί να προέρχονται από άλλο μέρος της χώρας (εκτός της έδρας) και να μην γνωρίζουν αυτόν που θα έχουν ως επικεφαλής. Η ηγεσία όμως γνωρίζει, αποκρύπτει και επιβάλλει. Πρόκειται για ηθελημένη έκθεση σε κίνδυνο ανθρώπινων ζωών. Οι ευθύνες της είναι πολύ σοβαρές. Το γεγονός αυτό αποτελεί κι έναν επιπλέον λόγο, όπου όλοι οι Εθελοντές Διασώστες πρέπει να είναι ασφαλισμένοι σε ομαδικό ασφαλιστήριο συμβόλαιο με ειδικές καλύψεις, δαπάνης της εθελοντικής οργάνωσης διάσωσης.

ο Επικεφαλής της Ομάδας Διάσωσης

Έχει επιλεγεί έπειτα από αντικειμενική και δίκαιη αξιολόγηση. Υπάρχει στην λίστα των ικανών και ανώτερων στελεχών και ήρθε η ώρα να αναλάβει υπό την ευθύνη του μια ομάδα Εθελοντών Διασωστών και να μεταβεί στον τόπο του συμβάντος για να επιχειρήσει. Η ομάδα διάσωσης θα τον έχει ως επικεφαλής. Είναι η ώρα μηδέν. Είναι η στιγμή που ο επικεφαλής αποδεικνύει τις ικανότητές του σε όλο το φάσμα της διοίκησης. Και μάλιστα σε περιβάλλον κινδύνου και πίεσης χρόνου. Έχει καθήκοντα, υποχρεώσεις, ευθύνες και συναισθήματα. Πρέπει να ακροβατεί ανάμεσα στην ευελιξία και στην προσήλωση, ανάμεσα στην σύμπνοια και στην διαφωνία, ανάμεσα στην βεβαιότητα και στην αμφιβολία, ανάμεσα στην λογική και στην διαίσθηση. Κρίσιμος ρόλος, κρίσιμες στιγμές, κρίσιμες ενέργειες, κρίσιμες αποφάσεις.

89

Τα καθήκοντά του ξεκινούν από την στιγμή που ειδοποιείται να αναλάβει επικεφαλής και λαμβάνει τις πρώτες του οδηγίες από την ηγεσία της εθελοντικής οργάνωσης διάσωσης και τελειώνουν όταν όλη η ομάδα διάσωσης επιστρέψει στην βάση της, έχει τακτοποιήσει τον εξοπλισμό, έχουν επιστρέψει στα σπίτια τους οι Εθελοντές Διασώστες και έχει κατατεθεί η επίσημη αναφορά για την επιχείρηση. Αυτό σημαίνει επιστροφή στην κανονικότητα.

Τι δεν κάνει ο επικεφαλής της ομάδας διάσωσης;

- Δεν κουβαλάει εξοπλισμό
- Δεν φορτώνει τα οχήματα
- Δεν κινητοποιεί τους Εθελοντές Διασώστες
- Δεν εμπλέκεται με το συμβάν
- Δεν παρέχει πρώτες βοήθειες

Τι κάνει ο επικεφαλής της ομάδας διάσωσης;

- Ηγείται όλης της επιχείρησης, από την στιγμή που λαμβάνει εντολή κινητοποίησης έως την στιγμή που δίδει ο ίδιος εντολή οριστικής λήξης
- Ορίζει βοηθό του
- Κινητοποιεί μόνον τους ομαδάρχες και υπευθύνους
- Αντλεί πληροφορίες από αξιόπιστες πηγές για το συμβάν
- Δημιουργεί την εικόνα της κατάστασης του συμβάντος στην αίθουσα ενημέρωσης για την ομάδα διάσωσης
- Λαμβάνει αναφορά τακτικά από τους ομαδάρχες και υπευθύνους του για την κινητοποίηση των εθελοντών και την διαδικασία προετοιμασίας προς αναχώρηση
- Ενημερώνει τους Εθελοντές Διασώστες και την ηγεσία για την επικείμενη επιχείρηση διάσωσης, αναλυτικά
- Καταγράφει την ροή της κινητοποίησης και της επέμβασης με ακρίβεια και σαφήνεια
- Αναφέρεται στον διοικητή συμβάντος και συνεργάζεται στενά μαζί του
- Αναπτύσσει τις δυνάμεις του όπου χρειάζεται
- Διαχειρίζεται τους πόρους και αναπτύσσει συνεργασίες
- Διοικεί τους Εθελοντές Διασώστες και φροντίζει για την διοικητική μέριμνα και την ασφάλειά τους
- Λαμβάνει διαρκή ενημέρωση από τους ομαδάρχες και υπευθύνους
- Ενημερώνει τακτικά τον διοικητή συμβάντος για την εξέλιξη στον τομέα που έχει αναλάβει η ομάδα του
- Στηρίζει ψυχολογικά τα μέλη της ομάδας του και μεριμνά για την αντιμετώπιση τυχόν τραυματισμού μέλους
- Δίδει συνεντεύξεις στα Μ.Μ.Ε. κατόπιν εγκρίσεως
- Συντάσσει και καταθέτει το ημερολόγιο της επιχείρησης
- Λογοδοτεί για την διαχείριση των οικονομικών πόρων
- Λογοδοτεί για τις ενέργειες και αποφάσεις που τυχόν πήρε αντίθετα προς της ηγεσίας και διοίκησης συμβάντος
- Προκαλεί συγκέντρωση όλων των στελεχών του και συζητά για όλα όσα συνέβησαν στην επιχείρηση
- Στηρίζει ψυχολογικά τα μέλη της ομάδας του και αναλύει το γιατί του συμβάντος

Ενδεικτικά αναφέρθηκαν κάποια από τα καθήκοντα του επικεφαλής της ομάδας διάσωσης. Πολλά από αυτά γίνονται, άλλα όχι. Όμως και αυτά που γίνονται, κανένας δεν τα έχει καταγράψει, ομαδοποιήσει, αναλύσει, ώστε να είναι γνωστά και σαφή σε όλους. Ακόμη και σήμερα υπάρχουν ηγεσίες εθελοντικών οργανώσεων διάσωσης που δεν γνωρίζουν τι κάνει ο επικεφαλής της ομάδας διάσωσης στο πεδίο, την στιγμή που οι ίδιοι τον διόρισαν επικεφαλής. Ας σκεφθεί ο αναγνώστης ότι τα καθήκοντα είναι πολύ περισσότερα.

Κάθε επιχείρηση διάσωσης που βρίσκεται σε εξέλιξη και κάθε θύμα που ζητάει βοήθεια δεν γνωρίζει εάν ο αρωγός ή ο επικεφαλής είναι έμμισθος ή εθελοντής, ούτε ενδιαφέρει κανέναν. Για να είναι εκεί σημαίνει ότι είναι λειτουργός υγείας, πολιτικής προστασίας, ασφάλειας, κ.α. Για να είναι εκεί σημαίνει ότι θα προσφέρει υψηλού επαγγελματικού επιπέδου υπηρεσίες, σημαίνει ότι έχει επίγνωση των κινδύνων και απειλών, ότι θέλει να σώσει αυτούς που κινδυνεύουν, ότι γνωρίζει πώς να τους σώσει και πώς να μην τραυματιστεί ο ίδιος.

91

Η επίσημη θέση ενός εθελοντή στην πυραμίδα της ιεραρχίας και ο πραγματικός ρόλος του ως ηγέτη, δεν ταυτίζονται πάντα. Ο επικεφαλής της ομάδας διάσωσης στο πεδίο πρέπει να μην ακολουθεί το απαρχαιωμένο μοντέλο της άκαμπτης διοίκησης, αλλά να διακρίνεται από αυτοπεποίθηση και ενσυναίσθηση, ανάπτυξη πρωτοβουλίας και προσαρμοστικότητα, ζεστασιά και φιλικότητα. Σήμερα είναι επικεφαλής, αύριο θα είναι και πάλι στην αφάνεια, δηλαδή ενσωματωμένος στην ομάδα που διοικούσε, στην βάση των εθελοντών. Ο επικεφαλής της ομάδας διάσωσης επιτυγχάνει στην αποστολή του όταν συνειδητοποιεί ότι η ενότητα και η συνεκτικότητα της ομάδας του βασίζονται στους προσωπικούς δεσμούς που έχουν αναπτύξει, στην θερμή κοινωνική ατμόσφαιρα που έχει δημιουργήσει και στο αίσθημα κοινής ταυτότητας που έχει περάσει σε όλα τα μέλη.

Ο ρόλος του επικεφαλής της ομάδας διάσωσης προετοιμάζεται, όπως ακριβώς προετοιμάζεται και η ομάδα διάσωσης για πιθανή εμπλοκή της σε συμβάν. Θέλει χρόνο, χρήμα, εκπαίδευση, εμπειρίες, αφοσίωση, ψυχή.

η Ευθύνη της Εθελοντικής Οργάνωσης Διάσωσης

Η ευθύνη της καλής λειτουργίας της εθελοντικής οργάνωσης διάσωσης, της προετοιμασίας των επιχειρήσεων διάσωσης, της ορθολογικής και αξιοκρατικής ανάδειξης των στελεχών και η ευθύνη της αποτελεσματικής επέμβασης, αφορά την ηγεσία της εθελοντικής οργάνωσης διάσωσης (στελέχη), τον επικεφαλής της ομάδας διάσωσης και τον κάθε Εθελοντή Διασώστη μέσα στην οργάνωση, ατομικά. Κάθε στέλεχος φέρει την ευθύνη που του αναλογεί και όλα τα στελέχη μαζί φέρουν την ευθύνη συλλογικά. Η διαδικασία της ανάδειξης ξεκινά με την αναζήτηση νέων εθελοντών - μελών. Στόχος όλων των μερών είναι οι ασφαλείς επιχειρήσεις διάσωσης τόσο για τα θύματα όσο και για τους αρωγούς και η ασφάλεια αυτή χτίζεται από το αρχικό στάδιο της προσέλευσης νέων μελών έως το τελικό στάδιο της αξιολόγησης αυτών και της ανάθεσης καθηκόντων και αρμοδιοτήτων.

92

Η ηγεσία της εθελοντικής οργάνωσης διάσωσης οφείλει να γνωρίζει ότι φέρει αμέριστα κάθε ευθύνη, ηθική, ασπική, ποινική, ανικειμενική για τυχόν λάθη και παραλείψεις που εκουσίως συντελούνται σε όλα τα στάδια της λειτουργίας της οργάνωσης και ιδιαίτερα της ανάδειξης μη ικανών επιχειρησιακών Εθελοντών Διασωστών και αποστολής τους στο πεδίο του συμβάντος, όπου θα διαχειριστούν ανθρώπινες ζωές και δύσκολες καταστάσεις, όπως ακρωτηριασμοί, μεγάλες αιμορραγίες, ανοιχτά κατάγματα, απώλεια συνείδησης, μεταφορά πολυκαταγματία, κατάσβεση πυρκαγιάς, απεγκλωβισμό από όχημα, διείσδυση σε χώρο δομικής κατάρρευσης, κ.α.

Συγκεκριμένα η νομική ευθύνη της ηγεσίας έγκειται στην άρτια εκπαίδευση εκάστου Εθελοντή Διασώστη, στη συνεχή παρακολούθηση της δραστηριότητας του (στα πλαίσια της εθελοντικής του υπηρεσίας) και στην συνεχή και ορθή αξιολόγησή του ώστε να είναι αποτελεσματικός και να αποφεύγεται κάθε πιθανή πρόκληση ζημίας.

Η επί τούτω παρέκκλιση της νομιμότητας και ανάδειξη με δόλιο τρόπο αναξίων άρα επικίνδυνων Εθελοντών Διασωστών, θέτει σε επιπλέον κίνδυνο τα θύματα, τους αρωγούς ή και τρίτους που βρίσκονται υπό την διοίκηση ή εποπτεία ή εντολές ή συνεργασία ή αρμοδιότητα των ανωτέρω, όταν αυτοί φέρουν με άνομο τρόπο και εις γνώσιν τους ειδικότητα σωτηρίας μιας ανθρώπινης ζωής ή και καθήκοντα διοίκησης ομάδων σε περιβάλλον κινδύνου, που τηρουμένων των νομίμων διαδικασιών δεν θα έφεραν ως ανεπαρκείς.

Ο Εθελοντής Διασώστης πρέπει να αρνείται να μετέχει καθ' οιονδήποτε τρόπο σε παράνομες διαδικασίες που στοχεύουν στην απόδοση ειδικότητας διάσωσης, ευτελίζοντας τον θεσμό, την ειδικότητα και τους εντεταλμένους κρατικούς λειτουργούς.

93

Σε εθελοντικές οργανώσεις διάσωσης όπου κυριαρχούν οι απασθалиες και η προχειρότητα σε όλους τους τομείς, σημαίνει ότι η ηγεσία της, έχει μετατρέψει την οργάνωση από κοινωνία προσφοράς βοήθειας σε κοινωνία εξαπάτησης της κοινής γνώμης αποκτώντας ίδιον όφελος, π.χ. δημοσιότητα, χρηματοδότηση, ένταξη πολυάριθμων μελών, κ.α. Δεν χρειάζεται ο αναγνώστης να έχει ιδιαίτερες γνώσεις για να ανιληφθεί το μέγεθος της βλάβης που μπορεί να προκαλέσει ένας ανεπαρκής Εθελοντής Διασώστης διαχειριζόμενος ένα τροχαίο ατύχημα. Σας διαβεβαιώ, δεν θα ήθελε κανείς να βρίσκεται στην θέση του θύματος.

Κάθε εθελοντική οργάνωση διάσωσης, οφείλει να έχει δημόσια αναρτημένες (στο επίσημο διαδικτυακό της περιβάλλον) με σαφήνεια και ειλικρίνεια, τις επίσημες θέσεις της για τους εθελοντές και την εθελοντική εργασία, ώστε οι υποψήφιοι να γνωρίζουν εξ αρχής εάν προσέρχονται σε περιβάλλον ασφάλειας,

χρηστής διοίκησης και διαχείρισης, αξιοκρατίας, δομημένης οργάνωσης και ορθής λειτουργίας. Αυτό θα τους παρέχει το πλεονέκτημα της επιλογής της καταλληλότερης οργάνωσης στην οποία επιθυμούν να γίνουν μέλη.

Ειδικότερα, η ηγεσία της εθελοντικής οργάνωσης διάσωσης πρέπει :

- να αποδέχεται, να σέβεται και να αναγνωρίζει την αξία των Εθελοντών Διασωστών και την αξία της εθελοντικής εργασίας που προσφέρουν
- να έχει θεσπίσει κώδικα ηθικής και δεοντολογίας, τον οποίο να σέβεται η ίδια και να τηρεί απαρέγκλιτα
- να διαθέτει σχηματοποιημένη και οργανωμένη δομή, σχέσεις, ιεραρχία & δράσεις, ορθολογικά διατυπωμένες και επιστημονικά τεκμηριωμένες
- να έχει προσδιορίσει τις ανάγκες που θέλει να καλύψει με εθελοντικό στελεχιακό δυναμικό και να έχει εξασφαλίσει τους οικονομικούς πόρους
- να ενθαρρύνει την ανάπτυξη ουσιαστικού διαλόγου, κατάθεσης θέσεων, απόψεων και προτάσεων, με στόχο την βέλπστη διαμόρφωση της πολιτικής της και του στρατηγικού σχεδιασμού
- να έχει οργανώσει την διοικητική και τεχνική υποστήριξη για την αξιοκρατική ανάδειξη των υποψηφίων Εθελοντών Διασωστών
- να έχει σχεδιάσει το πλαίσιο της βασικής και ειδικής εκπαίδευσης ανά επίπεδο, ανά κατηγορία γνώσεων, ανά πιστοποίηση και να αναλύει πως υλοποιείται η αξιολόγηση

- να εποπτεύει διαρκώς και να αξιολογεί τον Εθελοντή Διασώστη, με εντιμότητα, δικαιοσύνη και διαφάνεια και στην εκπαίδευση και στην επιχειρησιακή δράση
- να εφαρμόζει κίνητρα και διευκολύνσεις για την παραμονή του Εθελοντή Διασώστη και την χρησιμοποίησή του σε κάθε έκτακτη ανάγκη
- να εκπαιδεύει και να επιμορφώνει διαρκώς τα έμμισθα διοικητικά στελέχη, σχετικά με την συνεργασία τους με τα εθελοντικά επιχειρησιακά στελέχη
- να διαθέτει ολοκληρωμένο και δίκαιο σύστημα διοικητικού και πειθαρχικού ελέγχου σε πρωτοβάθμιο επίπεδο
- να σέβεται, να εκτιμά και να αναγνωρίζει την αξία των οικογενειών των Εθελοντών Διασωστών και τον δικό τους αγώνα που κάνουν στην προσπάθεια του Εθελοντή Διασώστη να ανταποκρίνεται άμεσα σε κάθε κλήση για βοήθεια
- να σέβεται, να εκτιμά και να αναγνωρίζει την αξία των εργοδοτών των Εθελοντών Διασωστών και τον δικό τους αγώνα που κάνουν στην προσπάθειά τους να διευκολύνουν τον Εθελοντή Διασώστη στο έργο του, π.χ. μια άδεια που δόθηκε στον Εθελοντή Διασώστη να ανταποδίδεται με δωρεάν εκπαίδευση στο προσωπικό της επιχείρησης, ίσης αξίας με αυτή που θα παρείχαν εάν ελάμβαναν αμοιβή
- να σέβεται και να εφαρμόζει τον Κώδικα Δεοντολογίας για το Διεθνές Κίνημα Ερυθρού Σταυρού και Ερυθράς Ημισελήνου και τις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις στην Αντιμετώπιση Καταστροφών (1995 - 26ο Διεθνές Συνέδριο Ερυθρού Σταυρού και Ερυθράς Ημισελήνου και 2008 Ευρωπαϊκή Ένωση με κοινή δήλωση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και των Αντιπροσώπων των Κυβερνήσεων των κρατών μελών)

Η Εθελοντική Οργάνωση Διάσωσης ως οικογένεια

Συν-αισθάνομαι με τον άλλον σημαίνει ότι νοιάζομαι. Δηλαδή ο πόνος του άλλου είναι και δικός μου. Αυτή η ενσυναισθητική αντίδραση απέναντι σε ένα εν δυνάμει θύμα, (π.χ. κάποιον που υποφέρει ή που στερείται τα στοιχειώδη) και η συνακόλουθη συμμετοχή στην δυστυχία του, είναι που παρακινεί τους ανθρώπους να προσφέρουν βοήθεια. Αυτή η ικανότητα του να νοιάζεται ο ένας για τον άλλον, ώστε να μπει κάποιος άλλος στην θέση αυτού που υποφέρει ή έχει ανάγκη, είναι που οδηγεί τους ανθρώπους να ακολουθούν συγκεκριμένες ηθικές αρχές, όπως αυτή του αλτρουισμού.

Οι εθελοντικές οργανώσεις πολιτικής προστασίας κατ' εξοχήν στελεχώνονται από αλτρουιστές, όπου με αυταπάρνηση και ανιδιοτέλεια προσφέρουν και θα προσφέρουν όπου υπάρχει ανάγκη. Οι οργανώσεις αυτές λειτουργούν όπως ένας οργανισμός, με την διαφορά του μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Για να είναι κάποιος μέλος πρέπει να πιμά και να σέβεται τους κανόνες. Είτε είναι η ηγεσία, είτε ανώτερα στελέχη, είτε μεσαία, είτε με έμμισθη σχέση, είτε με άμισθη, πρέπει όλοι να πιμούν, να σέβονται και να δρουν με τους κανόνες χρηστής διοίκησης και διαχείρισης που έχουν θεσπιστεί από μια υγιή οργάνωση. Ακριβώς όπως συμβαίνει και στην οικογένεια.

96

Δεν πρέπει να φοβούνται οι Εθελοντές Διασώστες να εκφράζουν απόψεις, γνώμη, αναφορές. Ο φόβος οδηγεί στην σιωπή. Η σιωπή οδηγεί στην απραξία. Η απραξία οδηγεί στην λάθος πορεία. Όχι. Οι Εθελοντές Διασώστες πρέπει να ενθαρρύνονται και να αγκαλιάζονται από την ηγεσία όταν αποκαλύπτουν τα κακώς κείμενα που μπορεί να στοιχίσουν ακόμη και ανθρώπινες ζωές στο πεδίο, αποδεικνύοντας ότι μένουν πιστοί στις ηθικές αξίες του λειτουργήματος και της οργάνωσης που υπηρετούν. Ο σεβασμός, η διάθεση για παροχή βοήθειας, η ειλικρινής συνεργασία, η καλλιέργεια λειτουργικών σχέσεων, η δημιουργία ομαδικού πνεύματος συνεργασίας, η εντιμότητα, η δικαιοσύνη, η πήρηση των κανόνων, η έμπνευση και το όραμα, ενισχύουν το αίσθημα της προσφοράς των Εθελοντών Διασωστών στο μέγιστο. Έτσι θα ωφεληθούν πολλαπλάσιοι πληγέντες.

η ελάχιστη εκπαίδευση του Εθελοντή Διασώστη

Στην διοίκηση ανθρώπινου δυναμικού, μια πολύ σημαντική παράμετρος αποτελούν από κοινού η εκπαίδευση και η ανάπτυξη. Και όσον αφορά την εκπαίδευση, αυτή μπορεί να προέρχεται «εντός της εθελοντικής οργάνωσης» και «εκτός της εθελοντικής οργάνωσης», με άλλα λόγια θα μπορούσαμε να πούμε ότι η εκπαίδευση μπορεί να είναι «εσωτερική» ή «εξωτερική». Η εκπαίδευση και η ανάπτυξη, αποτελούν βασικό στάδιο της προετοιμασίας της επιχείρησης διάσωσης, της βιωσιμότητας της εθελοντικής οργάνωσης διάσωσης και της ανάπτυξής της.

97

Ο όρος «Διασώστης» ή η ειδικότητα του Διασώστη που λαμβάνει κάποιος ή η ιδιότητα που έχει μέσα σε έναν οργανισμό, δηλαδή, αυτή του Διασώστη παραπέμπει συνειρμικά στην σωτηρία μιας ανθρώπινης ζωής. Στο άκουσμά της λέξης αυτής, έρχονται στο μυαλό εικόνες ατυχήματος, τραυματιών, ασθενοφόρων, πρώτων βοηθειών, κ.α. Η εννοιολογική σημασία της λέξης και το περιγραφικό πλαίσιο καθηκόντων που ισχύει στην χώρα μας κατατάσσουν τον Διασώστη στην ομάδα προσανατολισμού «Υγείας και Πρόνοιας». Ευρύτερα δε, ο Διασώστης κατατάσσεται και στον τομέα της πολιτικής προστασίας.

Είτε πρόκειται για επαγγελματία Διασώστη είτε για Εθελοντή Διασώστη, οι τομείς απασχόλησης, τα επαγγελματικά προσόντα, τα επαγγελματικά καθήκοντα, οι γνώσεις, οι δεξιότητες και οι ικανότητες, πρέπει να είναι στο ίδιο επίπεδο. Ακριβώς στο ίδιο επίπεδο. Διαφορετικά δεν μπορούν να συνεργαστούν στο πεδίο του ατυχήματος ή της καταστροφής, επαγγελματίες με εθελοντές, διότι δεν θα μιλούν την ίδια γλώσσα, δεν θα συμπεριφέρονται το

ίδιο, δεν θα κάνουν τους ίδιους χειρισμούς, δεν θα συντονίζονται, δεν θα είναι αποτελεσματικοί στην σωτηρία του θύματος. Επιπλέον δεν θα μπορούν οι επαγγελματίες να απαιτούν από τους εθελοντές υποστήριξη, ούτε οι εθελοντές θα απαιτούν από τους επαγγελματίες αναγνώριση.

Στην χώρα μας, οι εθελοντικές διασωστικές οργανώσεις έχουν απαξιώσει την εκπαίδευση και υποτιμήσει την προσφορά της. Πολλές ηγεσίες διατείνονται ότι έχουν σύγχρονα μοντέλα εκπαίδευσης και διεθνή πιστοποίηση της εκπαίδευσης, αλλά αν δει κάθε ενδιαφερόμενος προσεκτικά στην πράξη τι κάνουν, διαπιστώνει τεκμηριωμένα ότι δόλια παραπλανούν την κοινή γνώμη και παράγουν επικίνδυνους εθελοντές.

Αρχικό στάδιο εκπαίδευσης Εθελοντή Διασώστη

Όποιας κατηγορίας ή πεδίου δράσης κι αν είναι η εθελοντική οργάνωση, πρέπει να έχει βασικό πρόγραμμα εκπαίδευσης για τον εθελονισμό και την εθελοντική εργασία, ώστε το υποψήφιο μέλος προς δράση, να γνωρίζει σε ποιο πλαίσιο εργασίας – προσφοράς εντάσσεται, από ποιους θεμελιώδεις κανόνες διέπεται, ποιες είναι οι υποχρεώσεις, οι ευθύνες, τα καθήκοντά και τα δικαιώματα καθενός από τις δύο πλευρές (της οργάνωσης και του μέλους). Στο στάδιο αυτό αναλύονται οι έννοιες της ανάγκης και της προσφοράς, της φιλανθρωπίας και της αλληλεγγύης.

Σε αυτό το βασικό πρόγραμμα περί εθελονισμού και εθελοντικής εργασίας το υποψήφιο μέλος προς δράση ενημερώνεται για την εθελοντική οργάνωση στην οποία έχει ενταχθεί, για την δράση και την αποστολή της, την δομή και την ιεραρχία της, τον κανονισμό λειτουργίας και τον κώδικα δεοντολογίας, το σύστημα εκπαίδευσης και ανάπτυξης και τις οικονομικές του υποχρεώσεις εάν υπάρχουν. Του παρέχονται όλες οι πληροφορίες ώστε να έχει την ευχέρεια να αξιολογήσει και να αποφασίσει εάν θα μείνει στην οργάνωση αυτή ή θα απευθυνθεί σε άλλη. Θετικό στοιχείο θεωρείται και η γνωριμία με στελέχη της οργάνωσης, επιτελικά ή επιχειρησιακά και ο διάλογος μαζί τους.

Μεσαίο στάδιο εκπαίδευσης Εθελοντή Διασώστη

Εφόσον μιλάμε για «Εθελοντή Διασώστη» σημαίνει ότι πρέπει να λάβει βασικό πρόγραμμα εκπαίδευσης για το πεδίο δράσης και τις υποχρεώσεις που συνδέονται με την ειδικότητα αυτή. Δηλαδή να εκπαιδευτεί για το περιβάλλον του ατυχήματος, για το περιβάλλον της καταστροφής, τις δομές ανταπόκρισης και την λειτουργία τους σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, τα σχετικά με την διάσωση διεθνή και εθνικά πρωτόκολλα, την νομοθεσία, τα ηθικά ζητήματα των επιχειρήσεων διάσωσης, τα ηθικά χαρακτηριστικά του Εθελοντή Διασώστη, τους κανόνες υγιεινής και ασφάλειας, τους κανόνες συμπεριφοράς, την ψυχική και συναισθηματική υγεία στο καθήκον.

Σε αυτό το στάδιο παρουσιάζονται και αναλύονται καταστάσεις και εμπειρίες που έχουν βιώσει τα μέλη της εθελοντικής οργάνωσης διάσωσης, αλλά και καταγεγραμμένες εμπειρίες άλλων διασωστικών οργανισμών, ώστε να κατανοηθούν οι έννοιες, οι κανόνες, οι πρήρηση των πρωτοκόλλων. Τα δελτία συμβάντος ή οι αναφορές των επιχειρήσεων, αποτελούν πολύτιμο εκπαιδευτικό υλικό.

99

Μέχρι αυτού του σημείου ο υποψήφιος Εθελοντής Διασώστης απαγορεύεται ρητά και κατηγορηματικά να χειριστεί τραυματία ή εγκλωβισμένο ή ασθενή υπό την ιδιότητα του Διασώστη. Αν πράξει, ότι πράξει θα το κάνει στα πλαίσια της ιδιότητάς του ως πολίτης και ως συνάνθρωπος που προσέτρεξε για βοήθεια. Καμία απολύτως νομική κάλυψη δεν του παρέχεται για χειρισμό θύματος υπό την ιδιότητα του Διασώστη, ακόμη και αν φορά στολή. Εφόσον δεν έχει λάβει την απαραίτητη εκπαίδευση και δεν έχει πιστοποιηθεί γι' αυτήν δεν έχει την δυνατότητα να κάνει χρήση της ιδιότητας.

Ανώτερο στάδιο εκπαίδευσης Εθελοντή Διασώστη

Εκπαίδευση στην βασική υποστήριξη ζωής, στην αυτόματη εξωτερική απινίδωση, στις πρώτες βοήθειες στο στίπ και στον χώρο εργασίας, στην ασφάλεια σκηνής στον τόπο του συμβάντος, στα μέσα ατομικής προστασίας, στους κανόνες

υγιεινής και ασφάλειας του χώρου εργασίας, στην διαχείριση τροχαίου ατυχήματος, στα νομικά και ηθικά ζητήματα της παροχής βοήθειας. Όλα αυτά αποτελούν τα ελάχιστα βασικά και υποχρεωτικά γνωστικά αντικείμενα.

Επάρκεια γνώσεων πριν την εξειδίκευση

Ολοκληρώνοντας και το ανώτερο στάδιο εκπαίδευσης του Εθελοντή Διασώστη, μέσα από τυπικές και νόμιμες διαδικασίες που προβλέπουν τακτική και αυστηρή αξιολόγηση και πιστοποίηση, η εθελοντική οργάνωση διάσωσης έχει ένα στέλεχος το οποίο γνωρίζει :

Στην αρχική εκπαίδευση έμαθε : τι είναι ο εθελοντής, η εθελοντική εργασία, η εθελοντική προσφορά, ο εθελοντισμός, ποια τα δικαιώματα, οι ευθύνες και οι υποχρεώσεις, ποια τα ηθικά και νομικά ζητήματα εθελοντισμού;

Στην προχωρημένη εκπαίδευση έμαθε : ποιο το περιβάλλον του ατυχήματος, ποιο το περιβάλλον της καταστροφής, ποιες οι δομές ανταπόκρισης και ποια η λειτουργία τους σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, ποια τα σχετικά με την διάσωση διεθνή και εθνικά πρωτόκολλα, σχετική νομοθεσία, ποια τα ηθικά ζητήματα των επιχειρήσεων διάσωσης, ποια τα ηθικά χαρακτηριστικά του Εθελοντή Διασώστη, ποιοι οι κανόνες υγιεινής και ασφάλειας, ποιοι οι κανόνες συμπεριφοράς, ποια η ψυχική και συναισθηματική υγεία στο καθήκον.

Στην ανώτερη εκπαίδευση έμαθε : το πρωτόκολλο της βασικής υποστήριξης ζωής, το πρωτόκολλο της αυτόματης εξωτερικής απινίδωσης, την παροχή πρώτων βοηθειών στο σπίτι και στον χώρο εργασίας, την ασφάλεια σκηνής στον τόπο του συμβάντος, τα μέσα ατομικής προστασίας, τους κανόνες υγιεινής και ασφάλειας στην εργασία, την αντιμετώπιση τροχαίου ατυχήματος, τα νομικά και ηθικά ζητήματα που προκύπτουν κατά την παροχή βοήθειας.

100

Ενιαία εκπαίδευση για όλες τις εθελοντικές οργανώσεις διάσωσης στην Ελλάδα

Η εκπαίδευση που περιγραφικά αναφέρθηκε ανωτέρω για τον Εθελοντή Διασώστη, μπορεί να είναι ενιαία για όλη την χώρα, για όλες τις εθελοντικές οργανώσεις διάσωσης, για όλους τους υποψήφιους Εθελοντές Διασώστες.

Μπορεί να συνδυάζει δια ζώσης και εξ αποστάσεως εκπαίδευση, ώστε να διευκολύνεται ο υποψήφιος Εθελοντής Διασώστης και να μειώνονται δραματικά οι ώρες που πρέπει να παρευρίσκεται σε αίθουσα διδασκαλίας ενώ μπορεί πολύ πιο ευέλικτα να μελετά την θεωρία στο σπίτι. Επίσης μπορεί να δημιουργηθεί με σύμπραξη όλων των αξιόπιστων εθελοντικών οργανώσεων διάσωσης, μια ενιαία πλατφόρμα στο διαδίκτυο, υπό την αιγίδα και συγχρηματοδότηση ή εξ ολοκλήρου χρηματοδότηση της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, ώστε να εκπαιδεύονται καθ' όλο το έτος οι υποψήφιοι Εθελοντές Διασώστες. Ανά επίπεδο, ανά γνωστικό πεδίο και ανά ειδικότητα εξειδίκευσης να αξιολογούνται και να πιστοποιούνται ανάλογα.

101

Η ενιαία αυτή εκπαίδευση, θα δημιουργήσει υψηλού επιπέδου ενιαία ύλη με σωστές γνώσεις και δεξιότητες, θα καθιερώσει ενιαία γλώσσα στο πεδίο του συμβάντος, αξιοπιστία και εγκυρότητα.

Στην συνέχεια θα δημιουργήσει μια μοναδική δεξαμενή εθελοντισμού πολιτικής προστασίας, όπου μέσω ενός εθνικού μητρώου εθελοντών, ανεξάρτητο οποιασδήποτε κρατικής αρχής ή άλλου μητρώου, θα μπορεί με τους κωδικούς του κάθε εθελοντής να ενημερώνεται, να παρακολουθεί εκπαιδεύσεις, να πιστοποιείται και να προσφέρει τις υπηρεσίες του σε οποιαδήποτε εθελοντική οργάνωση πολιτικής προστασίας επιθυμεί που επιχειρεί σε ένα συμβάν ή καταστροφή.

Μέχρι αυτού του σημείου, αναφερόμαστε στο στάδιο της προετοιμασίας του ικανού & επιχειρησιακού Εθελοντή Διασώστη κατά συνέπεια και της προετοιμασίας της επιχείρησης διάσωσης, οπουδήποτε και σε οποιοδήποτε συμβάν.

Εξειδίκευση Εθελοντή Διασώστη

Στο στάδιο αυτό, ξεκινά η ειδική και στοχευμένη εκπαίδευση που θα αναδείξει τον ειδικό στην διάσωση, π.χ. στην διάσωση σε βουνό, στην διάσωση από δομική κατάρρευση, στην διάσωση από πλημμύρες, στην διάσωση από ναυάγιο, στην διάσωση από πυρκαγιά, κ.α. Η εξειδίκευση ακολουθεί εξίσου αυστηρά κριτήρια ώστε να παράξει ισότιμους των επαγγελματιών διασωστών.

Τώρα, μπορούμε να μιλάμε για ολοκληρωμένη οντότητα Εθελοντή Διασώστη όπου σε συνδυασμό με το ήθος και την προσωπικότητα, καθίσταται ο αποτελεσματικός λειτουργός πολιτικής προστασίας υψηλού επαγγελματικού επιπέδου.

Εκπαίδευση και εκπαιδευτικά προγράμματα

Καθίσταται αναγκαίο να διευκρινιστεί ότι ως εκπαίδευση νοείται η διδασκαλία γνωστικού αντικείμενου με θεωρία και δεξιότητες από εξουσιοδοτημένο άτομο που διαθέτει επάρκεια γνώσεων για τις οποίες έχει πιστοποιηθεί με τυπικές και νόμιμες διαδικασίες. Σε καμία των περιπτώσεων δεν νοείται να δείχνει ο «παλιός» χειρισμούς ή λαβές στον «καινούργιο».

Επιπλέον πρέπει να διευκρινιστεί ότι ως εκπαιδευτικά προγράμματα νοούνται τα εγκεκριμένα από την ηγεσία της εθελοντικής οργάνωσης διάσωσης προγράμματα εκπαίδευσης που είναι δημοσιοποιημένα και φέρουν πιστοποίηση από εθνική αρχή ή από αξιόπιστο διεθνή οργανισμό ή προέρχονται από διδρυματική συνεργασία ανωτάτης εκπαίδευσης, κ.α που υλοποιούν γενικούς και ειδικούς στόχους, που διέπονται από τις βασικές αρχές εκπαίδευσης ενηλίκων, που τηρούν ωρολόγιο πρόγραμμα, παρουσίες, επίδοση, αξιολόγηση, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

Έξι Προϋποθέσεις για μια Επιτυχημένη Διάσωση

έξι προϋποθέσεις για μια Επιτυχημένη Διάσωση

Ψυχραιμία

Θάρρος

104

Γνώση της Κατάστασης

Γνώση της Επιδείνωσης

Γνώσεις Διάσωσης

Κατάλληλος Εξοπλισμός

Ψυχραιμία

Κυρίαρχη και πάνω απ' όλες τις προϋποθέσεις, είναι η ψυχραιμία. Ένας πολύ ικανός Εθελοντής Διασώστης σε γνώσεις και δεξιότητες, εάν την στιγμή που επιχειρεί δεν είναι ψύχραιμος, κινδυνεύει πρωτίστως να χάσει την ζωή του ή να τραυματιστεί βαριά κατά την διάρκεια της επιχείρησης, δευτερευόντως να μην καταφέρει να σώσει κανέναν από τους τραυματίες ή τους εγκλωβισμένους και επιπλέον να θέσει σε θανάσιμο κίνδυνο την ζωή των συναδέλφων του ή / και των συνανθρώπων του που βρίσκονται στον τόπο του συμβάντος.

105

Ψυχραιμία είναι η διατήρηση του αυτοέλεγχου σε κρίσιμες στιγμές που επιτρέπει την αντιμετώπισή τους με τη λογική και χωρίς ακραία συναισθήματα πανικού ή θυμού. Η ικανότητα της διατήρησης της πνευματικής ετοιμότητας και ο έλεγχος των ψυχικών αντιδράσεων σε μια δύσκολη και ίσως απρόοπτη κατάσταση, επιτρέπουν στον Εθελοντή Διασώστη να εκτιμήσει σωστά τον κίνδυνο, να αντλήσει τις σωστές πληροφορίες, να κάνει την σωστή αξιολόγηση, να λάβει τις σωστές αποφάσεις, να δώσει τις σωστές εντολές και γενικότερα να δράσει σωστά.

Η απώλεια της ψυχραιμίας θα οδηγήσει σε πανικό ο οποίος θα συμπαράσχει ανθρώπους, κρίσεις, αποφάσεις, καταστάσεις και γεγονότα.

Θάρρος

εύτερη πολύ σπουδαία προϋπόθεση είναι το θάρρος. Η προϋπόθεση αυτή θα θέσει τον ικανό Εθελοντή Διασώση επί το έργο, όπου σε συνδυασμό με την ψυχραιμία θα του χαρίσουν την τόλμη. Θάρρος είναι όχι να αγνοείς τυφλά τον κίνδυνο, αλλά να τον βλέπεις και να τον νικάς. *(Jean-Paul Richter, 1763-1825, Γερμανός Συγγραφέας)*. Πολύ εύστοχα για τους Εθελοντές Διασώστες αποδίδεται ο ορισμός του θάρρους από τον συγγραφέα. Ο κίνδυνος υπάρχει, προϋπήρχε και θα εξακολουθήσει πιθανόν να υπάρχει στην επιχείρηση διάσωσης. Τον κίνδυνο δεν τον υποτιμάς, δεν τον αγνοείς.

106

Το θάρρος είναι ένα από τα βασικά χαρακτηριστικά γνωρίσματα και μια από τις βασικές αρετές του ανθρώπου. Συγκαταλέγεται ανάμεσα στις έξι πιο βασικές δυνάμεις και προτερήματα, σύμφωνα με τους ψυχολόγους Seligman και Peterson, ήτοι, σοφία, ανθρωπισμός, δικαιοσύνη, μετριοπάθεια, υπέρβαση, θάρρος. Το θάρρος, είναι η ικανότητα που επιτρέπει στον άνθρωπο να ανημετωπίσει τις δυσκολίες και τον κίνδυνο, χωρίς φόβο, με γενναιότητα.

Η γενναιότητα, είναι αυτή που συνδέεται πιο συχνά με το θάρρος και ορίζεται ως η ικανότητα του ανθρώπου να υποστηρίζει αυτό που είναι σωστό σε δύσκολες καταστάσεις. Η γενναιότητα μπορεί να πάρει είτε σωματική μορφή (να ενεργείς γενναία παρά τις πιθανές σωματικές βλάβες που μπορεί να υποστείς), είτε ηθική μορφή (να ενεργείς με τρόπο που ενισχύει αυτό που πιστεύεις ότι είναι το καλό, παρά την κοινωνική αποδοκιμασία και τις πιθανές αντιδράσεις των άλλων).

Γνώση της Κατάστασης

Η όσο το δυνατόν πληρέστερη γνώση της κατάστασης που έχει να αντιμετωπίσει ο Εθελοντής Διασώστης, θα έχει ως αποτέλεσμα την όσο το δυνατόν αποτελεσματικότερη επέμβαση διάσωσης. Ως γνώση της κατάστασης, όπως έχουμε ήδη αναφέρει στο κεφάλαιο «η εικόνα της κατάστασης του συμβάντος», εννοούμε όλες εκείνες τις κύριες και δευτερεύουσες πληροφορίες και δεδομένα που έχουν να κάνουν κυρίως με το συμβάν και τον τόπο του συμβάντος, δηλαδή :

1. Με τον τύπο του συμβάντος, καταστροφή / ατύχημα / εξαφάνιση ατόμου / τρομοκρατική ενέργεια, κ.α.
2. Με τον τόπο του συμβάντος, περιβάλλον αστικό / ορεινό / θαλάσσιο / παραποτάμιο, κ.α.
3. Με την υποδομή που υπέστη την βλάβη, οδική αρτηρία / τούνελ / νοσοκομείο / σχολείο / φυλακή / στρατόπεδο / συγκρότημα κατοικιών / πλοίο / σταθμός ηλεκτρικής ενέργειας, κ.α.
4. Με το μέγεθος του αριθμού των θυμάτων, νεκρών / τραυματιών / αγνοουμένων / εγκλωβισμένων, κ.α.
5. Με την ηλικιακή ομάδα των θυμάτων, παιδιά / ενήλικες / ηλικιωμένοι, κ.α.
6. Με την ειδική κατηγορία των θυμάτων, Α.μ.Ε.Α. / ψυχιατρικοί ασθενείς / φυλακισμένοι / πενθούντες / μετανάστες, κ.α.
7. Με τις επικρατούσες καιρικές συνθήκες, βροχή / κρύο / παγετός / ζέση / καύσωνας, κ.α.
8. Με την κατηγορία των μαρτύρων, αυτόπτες / αυτήκοι / από πληροφόρηση, κ.α.

107

9. Με τους υπαρκτούς κινδύνους του συμβάντος, μετασεισμοί / κατολισθήσεις / θαλάσσια ρεύματα / κίνηση οχημάτων, κ.α.
10. Με τον ειδικότερο αλλά και τον ευρύτερο χώρο του συμβάντος και την ασφάλεια σε αυτό, διακοπή παροχών ενέργειας – ύδρευσης / διακοπή κυκλοφορίας / αποτροπή λεηλασίας / αποτροπή βεβήλωσης νεκρών / ασφάλεια περιμέτρου, κ.α.

Γνώση της Επιδείνωσης

Συνήθως στο σημείο αυτό κρίνεται μεγάλο μέρος της επιχείρησης διάσωσης και καθορίζεται ο βαθμός επιτυχούς αντιμετώπισης. Συμβαίνει όμως εθελοντικές οργανώσεις διάσωσης και κατ' επέκταση Εθελοντές Διασώστες να προσπερνούν την βασική αυτή προϋπόθεση της γνώσης της επιδείνωσης της κατάστασης, είτε λόγω έλλειψης εκπαίδευσης, είτε λόγω απαξίωσης της προϋπόθεσης αυτής, είτε λόγω ανιπαλότητας μεταξύ της εθελοντικής οργάνωσης διάσωσης και της κρατικής υπηρεσίας διάσωσης ή άλλης εθελοντικής οργάνωσης διάσωσης που επιχειρούν παράλληλα στο ίδιο συμβάν.

109

Η γνώση της επιδείνωσης της κατάστασης, απαιτεί υψηλού επιπέδου εκπαίδευση, μεγάλη εμπειρία πεδίου, υπευθυνότητα, ορθή κρίση των καταστάσεων και των γεγονότων, βαθιά μελέτη & αξιολόγηση των δεδομένων και πληροφοριών του συμβάντος.

Το συμβάν, από την ώρα μηδέν που εκδηλώθηκε έως και την στιγμή της άφιξης της εθελοντικής οργάνωσης διάσωσης, είναι μια εξελισσόμενη δυναμική κατάσταση, διαρκώς μεταβαλλόμενη και συνήθως επικίνδυνη.

Το συμβάν δεν είναι μόνο αυτό που βλέπουμε (π.χ. δομική κατάρρευση κτηρίου), δεν είναι μόνο αυτό που ακούμε (π.χ. δύο άνθρωποι να καλούν σε βοήθεια) και δεν είναι μόνο αυτό που μυρίζουμε (π.χ. διαρροή καυσίμου από καταπλακωμένο σταθμευμένο όχημα).

Είναι πολύ περισσότερα.

Είναι και αυτά που δεν βλέπουμε ακόμη (π.χ. πιθανή πλημμύρα στο υπόγειο του κτηρίου από διαρροή του δικτύου ύδρευσης), είναι και αυτά που δεν ακούμε ακόμη (π.χ. πιθανή απώλεια αισθήσεων των εγκλωβισμένων, πιθανή ύπαρξη θανάσιμα τραυματισμένων) είναι και αυτά που δεν μυρίζουμε ακόμη (π.χ. διαρροή υγραερίου από φιάλη).

Είναι και αυτά που θα εκδηλωθούν αργότερα στο συμβάν (π.χ. πιθανή εκδήλωση πυρκαγιάς, πιθανή επιδείνωση των καιρικών συνθηκών, πιθανή δημιουργία κυκλοφοριακής συμφόρησης, κ.α.).

Είναι και αυτά που θα εκδηλωθούν αργότερα στην εθελοντική οργάνωση διάσωσης (π.χ. κόπωση ανθρώπινου δυναμικού, έλλειψη μηχανημάτων ή εργαλείων, κατανάλωση όλων των διαθέσιμων καυσίμων, προμηθειών, τροφών, χρημάτων, κ.α.).

Η γνώση της επιδείνωσης της κατάστασης, αποτελεί ένα σπουδαίο κεφάλαιο του τομέα της διάσωσης, που διδάσκεται αποκλειστικά και μόνο από έμπειρο και πιστοποιημένο προσωπικό, κυρίως των κρατικών υπηρεσιών διάσωσης ή διεθνών οργανισμών διάσωσης.

Γνώσεις Διάσωσης

Μιλώντας για γνώσεις διάσωσης εννοούμε την πλήρη βασική και εξειδικευμένη εκπαίδευση στον τομέα της διάσωσης. Όχι ταχύρρυθμη ενημέρωση, όχι εξ αποστάσεως παρακολούθηση, όχι πρόχειρη επιμόρφωση που πολλοί επιτήδριοι προωθούν και διαφημίζουν, παράγοντας ανάκτους και επικίνδυνους για την δημόσια ασφάλεια ημιμαθείς Εθελοντές, τους ενδύουν μια εντυπωσιακή στολή με σήματα και τους στέλνουν να διαχειριστούν ανθρώπινες ζωές και να θέσουν σε κίνδυνο τις ζωές των επαγγελματιών που εργάζονται στο πεδίο.

111

Οι άνθρωποι αυτοί στον τόπο του συμβάντος δεν είναι διασώστες. Είναι τρία εντελώς διαφορετικά εμπόδια. Είναι, είτε δυνητικά θύματα του συμβάντος, είτε ανδρείκελα διαφήμισης στα τηλεοπτικά πλάνα, είτε επιπλέον εμπόδια στις κρατικές υπηρεσίες διάσωσης.

Οι γνώσεις διάσωσης, για τους Εθελοντές Διασώστες επέρχονται έπειτα από προχωρημένη εκπαίδευση και βεβαίως έπειτα από μεγάλο χρονικό διάστημα παραμονής και δράσης στην εθελοντική οργάνωση διάσωσης, με εμπειρίες πεδίου.

Οι γνώσεις διάσωσης, υπόκεινται σε κατηγορίες εξειδικευμένης θεματολογίας, επίπεδα εκπαίδευσης, επίπεδα εξέτασης, επίπεδα πιστοποίησης, επίπεδα πρακτικής άσκησης. Έτσι εξασφαλίζεται η πραγματική επάρκεια γνώσεων κάθε στιγμή, η πιστοποίηση δεξιοτήτων, η επικαιροποίηση γνώσεων και δεξιοτήτων, η συνεργασία στα πλαίσια της ομάδας και η αποτελεσματικότητα του Εθελοντή Διασώστη στην επιχείρηση.

Οι γνώσεις διάσωσης έχουν διπλή ωφέλεια για τον Εθελοντή Διασώστη, γεγονός το οποίο αγνοούν οι περισσότεροι. Έχουν την δυνατότητα να σώσουν μια ανθρώπινη ζωή από αυτόν που τις εφαρμόζει, εξίσου όμως έχουν την δυνατότητα να σώσουν και την ζωή του ίδιου του Εθελοντή Διασώστη σε μια αιφνίδια ανατροπή της ομαλότητας της επιχείρησης διάσωσης.

Εφόσον ο Εθελοντής Διασώστης είναι ψύχραιμος και θαρραλέος, είναι γνώστης της κατάστασης και γνώστης της επιδείνωσης της κατάστασης, είναι εκπαιδευμένος και έμπειρος στην διάσωση, μπορεί να επιχειρήσει διαθέτοντας επιπλέον ...

Κατάλληλος Εξοπλισμός

Ο κατάλληλος εξοπλισμός, αποτελεί την έκρη και τελευταία απαραίτητη προϋπόθεση για μια επιτυχημένη επιχείρηση διάσωσης. Η επιστήμη και η τεχνολογία του σήμερα, έχουν θέσει στην διάθεση των διασωστικών ομάδων μια άκρως εντυπωσιακή γκάμα μηχανημάτων και εργαλείων διάσωσης, τεχνολογικά εξελιγμένων, για κάθε τύπο επιχείρησης διάσωσης, με οποιοδήποτε βαθμό δυσκολίας και οποιοσδήποτε καιρικές συνθήκες.

Ο Εθελοντής Διασώστης οφείλει σεβασμό σε κάθε απλό ή σύνθετο, εύκολο ή δύσκολο, μικρό ή μεγάλο εργαλείο διάσωσης, διότι με αυτό θα σώσει μια ή περισσότερες ανθρώπινες ζωές.

113

Η καλή γνώση της χρήσης του κάθε εργαλείου ή μηχανήματος, η τακτική και επιμελής συντήρησή του, η ασφαλής και με τάξη φύλαξή του, η καταγραφή του σε επίσημο βιβλίο αποθήκης, αποτελούν ευθύνη και ιδιαίτερο καθήκον κάθε Εθελοντή Διασώστη.

Δεν επιτρέπεται «πέταγμα» εργαλείων μέσα σε κιβώτια άψαλα, μπερδεμένα – στριμμένα σχοινιά διάσωσης, χύμα μικροεργαλεία και υλικά ορειβασίας, κατάδυσης, λασπωμένα και ακάθαρτα μηχανήματα υψηλής τεχνολογίας και υψηλού κόστους, χτυπημένα, φθαρμένα και ασυνήρητα οχήματα και μέσα μεταφοράς. Σχεδόν στο σύνολό τους είναι ακριβοπληρωμένα από προσφορές και χρηματοδοτήσεις απλών πολιτών για να σωθούν ανθρώπινες ζωές όταν απαιτηθεί.

Κάθε απώλεια ή καταστροφή από κακή χρήση εργαλείου ή μηχανήματος δύσκολα ανικαθίσταται. Κάθε σπασμένο εξάρτημα δύσκολα επισκευάζεται. Κάθε φθαρμένο σχοινί δύσκολα επαναχρησιμοποιείται. Οπδήποτε χάνεται ή καταστρέφεται ή καθίσταται προς απόσυρση, λόγω απροσεξίας ή ανευθυνότητας στην χρήση, θα στερήσει από την επόμενη επιχείρηση διάσωσης, την δυνατότητα να σωθεί μια επιπλέον ανθρώπινη ζωή.

Σχεδόν καμία εθελοντική οργάνωση διάσωσης δεν διαθέτει ούτε τους πόρους, ούτε την ευχέρεια της αγοράς ακριβού εξοπλισμού διάσωσης, εξειδικευμένου για κάθε τύπο διάσωσης. Έτσι, κάθε εργαλείο ή μηχανήμα που αποκτάται, καταγράφεται, μαθαίνεται η χρήση του, συντηρείται και φυλάσσεται επιμελώς.

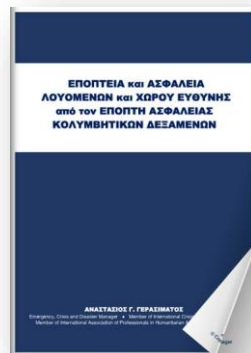
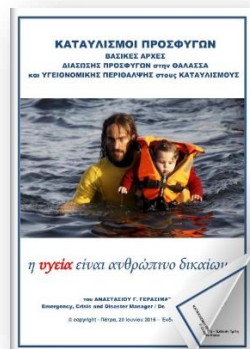
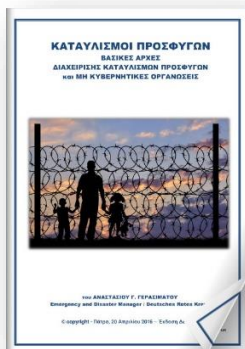
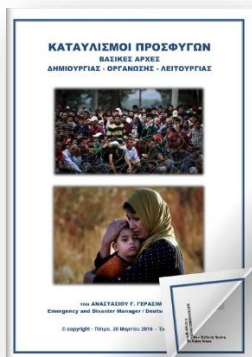
Στις επιχειρήσεις διάσωσης τις περισσότερες φορές οι Εθελοντές Διασώστες αυτοσχεδιάζουν για να υλοποιήσουν είτε εργασία, είτε λαβή, είτε εφαρμογή βοήθειας, είτε διακομιδή. Σύνηθες πρακτική σε όλο τον κόσμο. Χρειάζεται μεγάλη προσοχή στον αυτοσχεδιασμό, ο οποίος επιτηρείται, ελέγχεται και εγκρίνεται πάντοτε από ανώτερο. Ο κατάλληλος εξοπλισμός εάν είναι διαθέσιμος, κάνει πιο ασφαλή την διαδικασία της διάσωσης. Ο κατάλληλος εξοπλισμός κάνει πιο ασφαλή την εργασία του ίδιου του Εθελοντή Διασώστη.

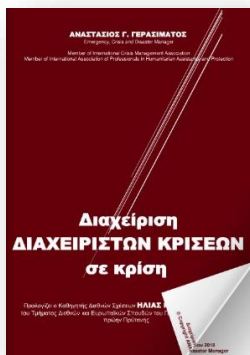
Έργα του ιδίου Συγγραφέα

Αναρτημένα για ελεύθερη και δωρεάν πρόσβαση και ανάγνωση από κάθε ενδιαφερόμενο επαγγελματία, εθελοντή ή πολίτη, στο διαδικτυακό περιοδικό για την Πυρόσβεση & την Διάσωση «**fire rescue news.gr**», οκτώ εξειδικευμένα βιβλία με τίτλο :

1. **«ΚΑΤΑΥΛΙΣΜΟΙ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ – Βασικές Αρχές Δημιουργίας, Οργάνωσης, Λειτουργίας»**, ISBN 978-960-93-8345-5.
2. **«ΚΑΤΑΥΛΙΣΜΟΙ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ – Βασικές Αρχές Διαχείρισης Καταυλισμών Προσφύγων και Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις»**, ISBN 978-960-93-8349-3.
3. **«ΚΑΤΑΥΛΙΣΜΟΙ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ – Βασικές Αρχές Διάσωσης Προσφύγων στην Θάλασσα και Υγειονομικής Περίθαλψης στους Καταυλισμούς»**, ISBN 978-960-93-8360-8.
4. **«ΔΙΕΘΝΕΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΑΥΤΟΤΗΤΟΣ του ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΡΥΘΡΟΣΤΑΥΡΙΚΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ»**, ISBN 978-618-83250-0-5.
5. **«ΚΑΘΑΡΕΣ ΑΚΤΕΣ • ΚΑΘΑΡΗ ΘΑΛΑΣΣΑ – Εγχειρίδιο Ενεργειών για την οργάνωση καθαριότητας ακτών και θαλασσών»**, ISBN 978-618-83250-1-2.
6. **«ΕΠΟΠΤΕΙΑ και ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΛΟΥΟΜΕΝΩΝ και ΧΩΡΟΥ ΕΥΘΥΝΗΣ από τον ΕΠΟΠΤΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΟΛΥΜΒΗΤΙΚΩΝ ΔΕΞΑΜΕΝΩΝ»**, ISBN 978-618-83250-2-9.
7. **«ΚΩΔΙΚΑΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ – Αναλύοντας και Κατανοώντας τον Κώδικα Δεοντολογίας του Εθελοντή Σαμαρείτη του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού»**, ISBN 978-618-83250-3-6.
8. **«Διαχείριση ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΩΝ ΚΡΙΣΕΩΝ σε κρίση»**, ISBN 978-618-83250-4-3.

117

Έκφραση Ευχαριστιών

Τις πιο θερμές και ειλικρινείς ευχαριστίες μου εκφράζω δημόσια στους ανθρώπους που βρίσκονται πίσω από τους διαδικτυακούς οργανισμούς που αναφέρονται κατωτέρω, για την ανεκτίμητη υποστήριξη και βοήθεια που έχουν προσφέρει στο παρόν πόνημα και σε όσα έχουν προηγηθεί, εξειδικευμένα τεχνικά κι επιστημονικά βιβλία και άρθρα μου, τα οποία αναρτούν και προβάλλουν ελεύθερα και δωρεάν στο διαδίκτυο, μέσω των υψηλού επιπέδου επαγγελματικών διαδικτυακών υπηρεσιών τους, εκπληρώνοντας τον ανθρωπιστικό σκοπό της δημιουργίας των βιβλίων και των άρθρων μου και της διάχυσης της παγκόσμιας γνώσης, ώστε να καταστεί προσιτή σε κάθε γωνιά και σε κάθε πολίτη αυτού του κόσμου.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ Γ. ΓΕΡΑΣΙΜΑΤΟΣ

118

OPENBOOK

Ανοικτή Βιβλιοθήκη

Academia.edu
share research

issuu™
You Publish

119

SemiFind
EDUCATION PORTAL

Ιδιαίτερες Ευχαριστίες

Τις ιδιαίτερες και ειλικρινείς ευχαριστίες μου εκφράζω δημόσια στον μεγάλο μου δάσκαλο **THEODOR HERBERT BRAND**, ανώτατο αξιωματούχο του Γερμανικού Ερυθρού Σταυρού, γνήσιο Εθελοντή Ερυθροσταυρίτη και αληθινό Φιλέλληνα, με ανεκτίμητη ανθρωπιστική προσφορά σε όλο τον πλανήτη και ιδιαίτερα στην Ελλάδα και στον στενό μου συνεργάτη **ΓΕΩΡΓΙΟ ΜΑΡΙΟ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ**, ακούραστο Εθελοντή Διασώστη του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού, ευφυή, διορατικό, δραστήριο, με πλούσιο έργο σε όλους τους τομείς της πολιτικής προστασίας, για την πολύτιμη βοήθειά τους, την εμπιστοσύνη τους στο πρόσωπό μου και την ανιδιοτελή συνεργασία τους στο να παραχθεί πλούσιο εκπαιδευτικό υλικό και να προαχθεί η εκπαίδευση των Εθελοντών Διασωστών της Ελλάδος στους τομείς της διάσωσης, της αντιμετώπισης καταστροφών, της έρευνας αγνοουμένων, της διαχείρισης ατυχημάτων μαζικών απωλειών υγείας, της διοίκησης εθελοντικών μονάδων, κ.α. ώστε να αναδεικνύονται επιχειρησιακά ικανοί Εθελοντές Διασώστες, με γνώσεις, εμπειρίες ήθος και επαγγελματισμό.

120

Για την επιμέλεια των κειμένων που ασχολούνται με την εφαρμογή της νομοθεσίας σε αυτό το βιβλίο μου, ευχαριστώ θερμά τον στενό και πολύτιμο συνεργάτη μου **ΔΗΜΗΤΡΙΟ ΤΖΙΜΑ**, δικηγόρο και ενσυνείδητο Εθελοντή Διασώστη μα πάνω απ' όλα ακούραστο και αθόρυβο εργάτη της προσφοράς και της φιλαλληλίας.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ Γ. ΓΕΡΑΣΙΜΑΤΟΣ

Βιβλιογραφία – Διαδικτυακές Πηγές – Φωτογραφίες

Α. Βιβλιογραφία

- **ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ Γ. ΓΕΡΑΣΙΜΑΤΟΣ, 1985 – Τετράδιο Σημειώσεων Εκπαίδευσης στην Πάτρα, «ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΦΟΡΗΤΟΥ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ ΣΕ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ – Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός».**
- **ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ Γ. ΓΕΡΑΣΙΜΑΤΟΣ, 1989 - Τετράδιο Σημειώσεων Εκπαίδευσης στην Φρανκφούρτη, «ΠΑΡΟΧΗ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΕ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ – Γερμανικός Ερυθρός Σταυρός».**
- **ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ Γ. ΓΕΡΑΣΙΜΑΤΟΣ, 1990 – Τετράδιο Σημειώσεων Εκπαίδευσης στην Φρανκφούρτη, «ΠΑΡΟΧΗ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΕ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ – Γερμανικός Ερυθρός Σταυρός».**
- **ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ Γ. ΓΕΡΑΣΙΜΑΤΟΣ, 1992 - Τετράδιο Σημειώσεων Εκπαίδευσης στην Φρανκφούρτη, «ΠΑΡΟΧΗ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΕ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ – Γερμανικός Ερυθρός Σταυρός».**
- **ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ Γ. ΓΕΡΑΣΙΜΑΤΟΣ, 1995 – Τετράδιο Σημειώσεων Εκπαίδευσης στην Πάτρα, «ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΤΑΥΛΙΣΜΟΥ ΣΕ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ – Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός».**
- **ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ Γ. ΓΕΡΑΣΙΜΑΤΟΣ, 1996 – Τετράδιο Σημειώσεων Εκπαίδευσης στην Πάτρα, «ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΡΟΧΑΙΟΥ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΛΟΓΗ ΤΡΑΥΜΑΤΙΩΝ – Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός».**
- **ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ Γ. ΓΕΡΑΣΙΜΑΤΟΣ, 1997 - Τετράδιο Σημειώσεων Εκπαίδευσης στην Φρανκφούρτη, «ΔΙΑΣΩΣΗ ΚΑΙ ΑΠΕΓΚΛΩΒΙΣΜΟΣ ΑΠΟ ΚΑΤΕΔΑΦΙΣΜΕΝΑ ΚΤΗΡΙΑ, ΠΑΡΟΧΗ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΦΥΣΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ, ΑΝΑΠΝΕΥΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΜΕ ΦΙΛΤΡΑ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ – Γερμανικός Ερυθρός Σταυρός».**
- **ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ Γ. ΓΕΡΑΣΙΜΑΤΟΣ, 1998 - Τετράδιο Σημειώσεων Εκπαίδευσης στην Φρανκφούρτη, «ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΟΝΑΔΩΝ ΤΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ – Γερμανικός Ερυθρός Σταυρός».**
- **ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ Γ. ΓΕΡΑΣΙΜΑΤΟΣ, 2000 - Τετράδιο Σημειώσεων Εκπαίδευσης στην Φρανκφούρτη, «ΠΑΡΟΧΗ ΠΡΩΤΩΝ ΒΟΗΘΕΙΩΝ, ΠΑΡΟΧΗ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α' και Β', ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΟΜΑΔΑΡΧΩΝ ΤΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ – Γερμανικός Ερυθρός Σταυρός».**
- **ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ Γ. ΓΕΡΑΣΙΜΑΤΟΣ, 2002 – Τετράδιο Σημειώσεων Εκπαίδευσης στην Πάτρα, «ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΣΩΣΗΣ – Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός».**
- **ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ Γ. ΓΕΡΑΣΙΜΑΤΟΣ, 2003 - Τετράδιο Σημειώσεων Εκπαίδευσης στην Φρανκφούρτη, «ΗΓΕΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΟΜΑΔΩΝ ΣΤΗΝ ΠΑΡΟΧΗ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΕ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ, ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΑΝΕΦΟΔΙΑΣΜΟΥ**

ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΟΜΑΔΩΝ ΣΕ ΜΕΓΑΛΕΣ ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΜΕ ΕΠΙΚΡΑΤΟΥΣΕΣ ΙΔΙΑΙΤΕΡΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ – Γερμανικός Ερυθρός Σταυρός».

- **ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ Γ. ΓΕΡΑΣΙΜΑΤΟΣ, 2004 – Τετράδιο Σημειώσεων Εκπαίδευσης στην Πάτρα, «ΚΑΡΔΙΟΠΝΕΥΜΟΝΙΚΗ ΑΝΑΖΩΟΓΟΝΗΣΗ ΚΑΙ ΕΝΔΟΤΡΑΧΕΙΑΚΗ ΔΙΑΣΩΛΗΝΩΣΗ – Γερμανικός Ερυθρός Σταυρός».**
- **ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ Γ. ΓΕΡΑΣΙΜΑΤΟΣ, 2004 - Τετράδιο Σημειώσεων Εκπαίδευσης στην Πάτρα, «ΠΑΡΟΧΗ ΒΟΗΘΕΙΑΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΔΙΑΣΩΣΗΣ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ – Γερμανικός Ερυθρός Σταυρός».**
- **ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ Γ. ΓΕΡΑΣΙΜΑΤΟΣ, 2009 - Τετράδιο Σημειώσεων Εκπαίδευσης στην Φρανκφούρτη, «ΠΑΡΟΧΗ ΠΡΩΤΩΝ ΒΟΗΘΕΙΩΝ, ΠΑΡΟΧΗ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ, ΠΑΡΟΧΗ ΚΑΡΔΙΟΑΝΑΠΝΕΥΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΖΩΟΓΟΝΗΣΗΣ, ΧΡΗΣΗ ΑΥΤΟΜΑΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΑΠΙΝΙΔΙΣΤΗ – Γερμανικός Ερυθρός Σταυρός».**
- **ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ Γ. ΓΕΡΑΣΙΜΑΤΟΣ, 2010 - Τετράδιο Σημειώσεων Εκπαίδευσης στην Φρανκφούρτη, «ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΕΝΗΛΙΚΩΝ – Γερμανικός Ερυθρός Σταυρός».**
- **ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ Γ. ΓΕΡΑΣΙΜΑΤΟΣ, 2010 - Τετράδιο Σημειώσεων Εκπαίδευσης στην Φρανκφούρτη, «ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ – Γερμανικός Ερυθρός Σταυρός».**
- **ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ Γ. ΓΕΡΑΣΙΜΑΤΟΣ, 2010 – Τετράδιο Σημειώσεων Εκπαίδευσης στην Πάτρα, «ΑΣΦΑΛΗΣ ΟΔΗΓΗΣΗ ΔΙΑΣΩΣΤΙΚΗΣ ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΑΣ – Γερμανικός Ερυθρός Σταυρός».**

122

-
- **ΔΙΑΣΩΣΗ ΣΕ ΣΕΙΣΜΟΥΣ**, Αναστάσιος Γ. Γερασιμάτος, Εκδόσεις Ε.Ε.Σ., 1995
 - **ΕΛΛΗΝΟΤΟΥΡΚΙΚΟ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ ΔΙΑΣΩΣΗΣ**, Αναστάσιος Γ. Γερασιμάτος, Adam Memet Tanrıseven, Εκδόσεις Υπουργείο Εξωτερικών της Ελλάδος, 2002
 - **ΔΙΕΘΝΗ ΣΥΜΒΟΛΑ ΕΡΕΥΝΑΣ, ΔΙΑΣΩΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ**, Αναστάσιος Γ. Γερασιμάτος, Γεώργιος Μάριος Ι. Καραγιάννης, Εκδόσεις Ε.Ε.Σ., 2003
 - **ΕΘΕΛΟΝΤΕΣ ΔΙΑΣΩΣΤΕΣ ΕΝ ΔΡΑΣΕΙ**, Αναστάσιος Γ. Γερασιμάτος, Γεώργιος Μάριος Ι. Καραγιάννης, Εκδόσεις Ε.Ε.Σ., 2007
 - **ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΠΡΩΤΕΣ ΒΟΗΘΕΙΕΣ – Τεύχος Πρώτο**, Αναστάσιος Γ. Γερασιμάτος, Γεώργιος Μάριος Ι. Καραγιάννης, Εκδόσεις Ε.Ε.Σ., 2008
 - **ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΠΡΩΤΕΣ ΒΟΗΘΕΙΕΣ – Τεύχος Δεύτερο**, Αναστάσιος Γ. Γερασιμάτος, Γεώργιος Μάριος Ι. Καραγιάννης, Εκδόσεις Ε.Ε.Σ., 2008
 - **Η ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΣΤΗΝ ΔΙΑΣΩΣΗ**, Αναστάσιος Γ. Γερασιμάτος, Γεώργιος Μάριος Ι. Καραγιάννης, Εκδόσεις Ε.Ε.Σ., 2008

- **ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ**, Αναστάσιος Γ. Γερασιμάτος, Γεώργιος Μάριος Ι. Καραγιάννης, Εκδόσεις Ε.Ε.Σ., 2009
- **ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΔΙΑΣΩΣΗΣ**, Αναστάσιος Γ. Γερασιμάτος, Γεώργιος Μάριος Ι. Καραγιάννης, Εκδόσεις Ε.Ε.Σ., 2009

-
- **ΔΙΚΑΙΟ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ**, Φιλομήλα Ομπέση, Εκδόσεις ΒΗΤΑ ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΕΠΕ, 2005
 - **ΗΡΩΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ**, Βασιλική Α. Λανάρα, Εκδόσεις ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ Α.Β.Ε.Ε., 1996
 - **ΗΓΕΣΙΑ, η τέχνη της αλλαγής**, Αντώνης Παναγιωτόπουλος, Εκδόσεις ΚΑΡΜΑΝΩΡ, 2000
 - **Η ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ**, Daniel Goleman, Εκδόσεις ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ, 2000
 - **Η ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ**, Daniel Goleman, Εκδόσεις ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ, 1998
 - **ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ**, Δρ. Γιώργος Πιπερόπουλος, Εκδόσεις ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ, 1995
 - **ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΜΕ ΨΥΧΗ**, Ιωάννου Α. Κιτσάρα, Εκδοτική ΕΣΤΙΑ, 1983
 - **ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗ, ο μέντορας και οδηγός σας για επιτυχή πορεία στον επιχειρηματικό χώρο**, HARVARD BUSINESS ESSENTIALS, Εκδόσεις ΜΟΝΤΕΡΝΟΙ ΚΑΙΡΟΙ Α.Ε.Ε. – Κώστας Γιανίκος, 2009
 - **MANATZMENT – κλασική θεωρία μάνατζμεντ, δομές οργανισμών, μάνατζμεντ προσωπικού, δυναμική ομάδων εργασίας, κ.α.**, Patrick Montanna, Bruce Charnov, Εκδόσεις ΚΛΕΙΔΑΡΙΘΜΟΣ, 2002
 - **ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΟΧΛΩΝ**, Gustave Le Bon, Εκδόσεις Ν. ΔΑΜΙΑΝΟΣ, 1985
 - **ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗ ΔΡΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ**, Στέλιος Βερνίκος, Εκδόσεις ΤΥΠΩΘΗΤΩ, 2004
 - **Ο ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΣΤΗΝ ΚΑΤΑΛΛΗΛΗ ΘΕΣΗ**, HARVARD BUSINESS ESSENTIALS, Εκδόσεις ΜΟΝΤΕΡΝΟΙ ΚΑΙΡΟΙ Α.Ε.Ε. – Κώστας Γιανίκος, 2009

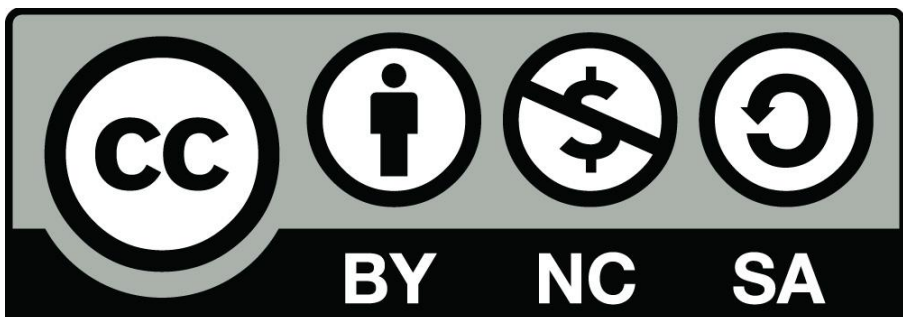
123

B. Διαδικτυακές Πηγές

- https://www.efsyn.gr/ellada/koinonia/159880_i-apantisi-stis-katastrofes-tha-erthei-apo-ta-kato
- <http://www.silvercity.gr/index.php/arhtra/arhtra/18583-12>
- https://www.huffingtonpost.gr/eleni-douka-patera/_2835_b_8708016.html
- <https://www.apopseis.com/arches-diachirisis-tis-epomenis-krisis/>
- <https://www.tovima.gr/2008/11/24/opinions/pws-o-anthrwp-os-prokalei-tis-fysikes-katastrofes/>

Γ. Φωτογραφίες

- <https://www.fotosearch.com/CSP752/k28632788/>
- <https://www.mhaus.org/mhau001/cache/file/11BAF7D0-7253-47EB-86F1978500889AD6.png>
- https://t4.ftcdn.net/jpg/01/14/45/13/240_F_114451348_6kFTxgRHHVxsYBXtdEbINlzc86bKEk9A.jpg
- <http://www.cliparthut.com/clip-arts/142/arrow-small-curve-red-bottom-right-transparent-png-stickpng-clipart-H7CtgA.png>
- <https://freedesignfile.com/upload/2016/02/Vector-compass-background-design-material-15.jpg>
- http://www.ff-veitsch.at/images/contents/ausruestung/schutzbekleidung/schutzbekl_helm_auer.png
- https://www.fire.gr/wp-content/uploads/2015/09/hps3500_3.jpg
- https://pngtree.com/freepng/rectangular-origami-vector_3437572.html
- <https://www.fotosearch.com/CSP212/k43381234/>
- <https://www.fotosearch.com/CSP992/k14375619/>
- <https://www.planbemag.gr/wp-content/uploads/2017/08/volunteer.jpg>

Επιτρέπεται η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή και διανομή του περιεχομένου του παρόντος έργου, ολικού ή μερικού, με την προϋπόθεση ότι θα αναφέρεται υποχρεωτικά ότι το περιεχόμενο προέρχεται από το βιβλίο "ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΔΙΑΣΩΣΗΣ – τόμος ΠΡΩΤΟΣ / ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ Γ. ΓΕΡΑΣΙΜΑΤΟΣ / Ελλάδα - Πάτρα, 30.01.19", ότι οι ενέργειες αυτές δεν θα αποσκοπούν σε εμπορική και οικονομική εκμετάλλευση και ότι θα αναδιατεθεί το έργο με τους ίδιους ακριβώς όρους της δημιουργίας του.

125

Το παρόν έργο προστατεύεται από τον νόμο 2121/1993 περί προστασίας πνευματικής ιδιοκτησίας, συγγενικά δικαιώματα, κ.α. επικαιροποιημένο έως σήμερα και από τους κανόνες διεθνούς δικαίου σχετικών γενικών και ειδικών διατάξεων περί πνευματικής ιδιοκτησίας, που ισχύουν στην Ελλάδα.

Το παρόν έργο διατίθεται από τον δημιουργό του εντελώς δωρεάν και ελεύθερο από οποιαδήποτε άλλη δέσμευση πλην της κατοχύρωσης των πνευματικών του δικαιωμάτων και χωρίς οποιασδήποτε μορφής κέρδος, με αποκλειστικό σκοπό την ελάχιστη συμβολή του δημιουργού του στην υψηλού επιπέδου εκπαίδευση κάθε εντεταλμένου λειτουργού και κάθε ενδιαφερόμενου πολίτη στην αντιμετώπιση ατυχημάτων και καταστροφών, ώστε να υπάρξει καλύτερη προετοιμασία στις τοπικές κοινωνίες έναντι πιθανών καταστάσεων εκτάκτου ανάγκης, να αυξηθεί το αίσθημα ασφάλειας των πολιτών και να μειωθούν οι απώλειες σε ανθρώπινες ζωές, πόρους και περιουσίες.

ISBN 978-618-83250-5-0
ISBN 978-618-83250-6-7

ISBN 978-618-83250-6-7

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΔΙΑΣΩΣΗΣ – τόμος ΠΡΩΤΟΣ, e-book, 30 Ιανουαρίου 2019
© Copyright ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ Γ. ΓΕΡΑΣΙΜΑΤΟΣ - Emergency, Crisis and Disaster Manager